

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ కార్యకలాపాలు

LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

అధికార నివేదిక

OFFICIAL REPORT

మంగళవారం, మార్చి 8, 2011

13 వ శా. స. VII సమావేశం, వాల్యూం -- III నంబరు -- 1

శక సంవత్సరం - 1932, ఫాల్గుణం - 17

TUESDAY, THE 8th MARCH, 2011

13 L.A. VII SESSION, VOL—III No. - 1

17 - Phalgun, 1932 - S.E.

#

శాసన సభ సచివాలయం

పబ్లిక్ గార్డెన్స్

హైదరాబాదు - 500 004.

LEGISLATURE SECRETARIAT

PUBLIC GARDENS

HYDERABAD

500 004.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ
ప్రధాన అధికారులు

ఉప సభాపతి	:	శ్రీ నాదెండ్ల మనోహర్
కార్యదర్శి	ః	శ్రీ ఎస్. రాజ సదారాం
అదనపు కార్యదర్శి	:	శ్రీ ఎం.వి.వి.సత్యానందం
ఉప కార్యదర్శులు	ః	శ్రీ డి. నర్సింహులు శ్రీ కె. సుభాష్ చంద్రబోసు శ్రీమతి వి.గిరిజాసుందరి శ్రీ కె. సత్యనారాయణ రావు
సహాయ కార్యదర్శులు	ః	శ్రీ మహ్మద్ జహీరుద్దీన్ శ్రీ జి. వెంకటకృష్ణ శ్రీ పి. బాలకృష్ణమాచార్యులు శ్రీమతి వై. వెంకట రమణమ్మ శ్రీ వి. నరసింహాచార్యులు శ్రీమతి బి. నర్సమ్మ శ్రీమతి టి. సుశీల శ్రీ ఎమ్.వి.ఎస్. బాపిరాజు శ్రీ జె. రామలింగేశ్వర రావు శ్రీ ఎల్. తిరుమల రావు శ్రీ కె. వెంకటేశ్వర రావు శ్రీ హెచ్. ఎ. షఫీ శ్రీ ఎం. విజయ రాజు శ్రీ వి. రమేష్ కుమార్
చీఫ్ రిపోర్టర్	ః	శ్రీ ఎస్. రామ నరసింహం

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసన సభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(13వ శాసన సభ)

(7వ సమావేశం : పదమూడవ రోజు)

మంగళవారం, మార్చి 8, 2011

సభ ఉ. గం. 9.00 లకు ప్రారంభమైనది

(గౌ. ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

విషయ సూచిక

1. సభా కార్యక్రమం
అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా మహిళలకు శుభాకాంక్షలు
2. సభా కార్యక్రమం
వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి
3. సక్షత్రపు గుర్తు గల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానాలు
4. ప్రకటన
మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా శాసన సభ్యుల సమావేశం గురించి
5. సభా కార్యక్రమం
సభా సమక్షంలో ఉంచిన పత్రాలు
6. అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా చర్చ

(సభ ఉ. 9.00 గం.లకు ప్రారంభమైనది)
(గౌ. ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో ఉన్నారు)

* * *

సభా కార్యక్రమం
అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా మహిళలకు శుభాకాంక్షలు

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా గౌరవ మహిళా శాసన సభ్యులందరికీ మన అందరి తరపున వూలను బహుకరించడం జరిగింది. అదే విధంగా రాష్ట్రంలో ఉన్న మహిళలందరికీ మన శాసన సభ తరపు నుంచి శుభాకాంక్షలు తెలుపుతూ, let us move into adjournment motions.

సభా కార్యక్రమం
వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి

1. Adjournment Motion given notice of by Sri A. Annapurnamma garu and others regarding the need to discuss the reservation for women and women's empowerment is disallowed.
2. Adjournment Motion given notice of by Sri G. Kishan Reddy garu regarding the need for withdrawal of cases filed against students in Telangana agitation is disallowed.
3. Adjournment Motion given notice of by Sri Julakanti Ranga Reddy garu regarding the need to discuss the problems of women and appointments to State Mahila Commission is disallowed.

Today we will give opportunity to all the Hon'ble lady Members to talk exclusively in the House. ప్రశ్నోత్తరాల సమయం పూర్తయిన తరువాత గౌరవ మహిళా శాసన సభ్యులందరికీ వారు మాట్లాడదలచుకున్న అంశం పైన శ్వేచ్ఛగా ఒక అయిదు నిమిషాలు మాట్లాడే విధంగా సభలో ప్రతి ఒక్కరికీ అవకాశమివ్వాలి. All of you should cooperate. Today is Women's International Day. You should allow them to speak. సభ సజావుగా జరిగే విధంగా మనందరం ప్రయత్నిస్తే, గౌరవ మహిళా శాసన సభ్యులందరికీ మనం ఈ రోజు చక్కటి అవకాశం కల్పించినట్లువుతుంది. ప్రజలకు కూడా ఒక మంచి సందేశాన్ని మనం పంపించవచ్చు. We will move into Question Hour now. Question No. 3896, Minister for Infrastructure, Investment, and Ports.....

సక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానాలు

ఓడరేవు, నౌకానిర్మాణ కేంద్రాల ఏర్పాటు

ప్రశ్న నెం. 61(3896)

డా.జయప్రకాశ్ నారాయణ్ (కూకట్‌పల్లి) - గౌరవనీయులైన మౌలిక సదుపాయాలు, పెట్టుబడి, ఓడ రేవులు శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) రాష్ట్రంలో ఓడరేవు, షిప్ యార్డ్‌ను ఏర్పాటు చేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్న విషయం, అందుకోసం ప్రభుత్వం తగిన స్థలాన్ని గుర్తించలేకపోయిన విషయం వాస్తవమేనా?
- ఆ) నెల్లూరు, ప్రకాశం జిల్లాల్లో కోస్తా తీరంలో భారీ విస్తీర్ణం పై హక్కులను సైవేటు ఓడరేవుకు ఇచ్చిన విషయం వాస్తవమేనా?
- ఇ) ప్రభుత్వ యాజమాన్య ఓడ రేవులను ఏర్పాటు చేయడానికి కావలసినంత కోస్తా విస్తీర్ణం లభ్యంగా ఉన్న విషయం, రాష్ట్రంలో వాటిని సైవేటు యాజమాన్యానికి లేదా నిర్వహణకు లభ్యంగా ఉంచిన విషయం వాస్తవమేనా?
- ఈ) భూమిని గుర్తించడానికి, రాష్ట్రానికి భారీ ఓడరేవు, షిప్ యార్డ్ ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చిందా? ఇందు కోసం పరిశీలిస్తున్న స్థలాల వివరాలు.

మౌలిక సదుపాయాలు, పెట్టుబడి, ఓడ రేవులు శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె.వెంకట్ రెడ్డి):

- అ) రాష్ట్రంలో రెండవ భారీ ఓడరేవు, షిప్ యార్డ్ ఏర్పాటు చేయాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఉద్దేశిస్తున్నది. రెండవ భారీ ఓడరేవును ఏర్పాటు చేయడానికి తగిన స్థలాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం గుర్తిస్తున్నది. ఈ విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం సహాయ పడుతున్నది.
- ఆ) నెల్లూరు జిల్లాలోని బిఓఎస్‌టి ప్రాతిపదికపై పిపివి విధానం క్రింద అభివృద్ధి చేసిన ఒక సైవేటు ఓడ రేవుకు పిఎస్‌ఆర్ నెల్లూరు, ప్రకాశం జిల్లాలలో 140 కి.మీ.లకు ప్రత్యేక హక్కులను ఇవ్వడమయింది.
- ఇ) లేదండీ. ప్రభుత్వ యాజమాన్య ఓడ రేవులు మరియు పిపివి విధానం క్రింద సైవేటు నిర్వహణ ఓడ రేవులను కూడా నిర్మించడానికి కావలసినంత తీరప్రాంతం లభ్యంగా ఉంది.
- ఈ) అవునండీ. కేంద్ర ప్రభుత్వం రెండవ భారీ ఓడ రేవును ఏర్పాటు చేయడానికి రాష్ట్రంలో తగిన స్థలాన్ని గుర్తించే పనిలో ఉంది. ఈ విషయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం సహాయపడుతున్నది.

డా.జయప్రకాశ్ నారాయణ్ : అధ్యక్షా, మంత్రి గారి సమాధానం చూస్తే, చాలా అమాయకంగా ఏ రకమైన ఇబ్బంది లేనట్లుగా చాలా సాధారణమైన అంశంగా నింపాదిగా సమాధానమిచ్చారు. అధ్యక్షా, ఇది అత్యంత గంభీరమైన విషయం. ఖచ్చితంగా ఈ రాష్ట్రంలో పెట్టుబడులు పెట్టిన వారిని మనం ప్రోత్సహించాలి. వారందరికీ మద్దతివ్వాలి. అందునా మన రాష్ట్రం నుంచి పెట్టుబడులు పెట్టిన వారినైతే, సహజంగా ఈ రాష్ట్రం నుంచి వచ్చిన పారిశ్రామిక వేత్తలు కాబట్టి, కాస్త వారి పట్ల సద్భావనతో కూడా ఉండాలి, పెట్టుబడులను ప్రోత్సహించాలి. ఈ రాష్ట్రంలో పెట్టుబడులు పెడితే మాకు రక్షణ ఉంటుందనే విశ్వాసం కలగాలి. కానీ అదే సమయంలో సహజ వనరులను కేటాయించడంలో కొన్ని మౌలికమైన ప్రమాణాలను పాటించాలి. ఈ గాలి, వెలుతురు, నీటిని, సముద్ర తీరాన్ని, టుజీ

సృష్టాన్ని, మైన్స్‌ని, భూమిని మొత్తాన్ని - ప్రస్తుతం మేము అధికారంలో ఉన్నాం కాబట్టి మా ఇష్టమొచ్చినట్లు అప్పనంగా ఎవడికైనా ఇచ్చిపారేస్తాం. భవిష్యత్తు లేదు, వచ్చే తరాలు పోనివ్వండి, అయిదు వేల సంవత్సరాల చరిత్ర ఉన్న దేశం ఏమైనా పర్వాలేదు అని అనుకుంటే, అది ప్రభుత్వం చేసే తీరు కాదు. ఆ హక్కును ఏ ప్రభుత్వానికి ఎవరూ ఇవ్వలేదు.

సుప్రీంకోర్టు తన తీర్పుల్లో చాలా స్పష్టంగా పేర్కొన్నది. **The Concept of Public Trust Doctrine.** ప్రకృతి ప్రసాదించిన సహజ వనరులు ఏ ఒక్కరి సొత్తు కాదు. సముద్ర తీరప్రాంతం ప్రకృతి వనరులు కాదని చెప్పమనండి. దానిని మంత్రి గారు గానీ, ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా ఇక్కడే సభలో ఉన్నారు. మేం క్రొత్తగా సృష్టిస్తాం జయప్రకాశ్ నారాయణ గారు భయపడబోకండి. 974 కి.మీ.ల తీర ప్రాంతాన్ని ప్రకృతి ప్రసాదిస్తే మేము 9 వేల కి.మీ.లు సృష్టిస్తాం భయపడతారెందుకని చెప్పమనండి. ఎలా సృష్టిస్తారో చెప్పమనండి.

(అంతరాయం)

ఉ.9.10

కొంచెం ఓపిక పట్టండి, ఈ ప్రశ్న చాలా తీవ్రమైనది. విషయం చాలా గంభీరమైనది. నేను అప్రస్తుతంగా మాట్లాడటం లేదు. నా దగ్గర ప్రపంచంలో ఉన్న అతి పెద్ద ఓడ రేవుల వివరాలన్నీ ఉన్నాయి. ప్రపంచం మొత్తంలో అతి పెద్ద ఓడ రేవుల గురించి తమరి ద్వారా సభకు తెలియజేస్తాను. ప్రపంచం మొత్తంలో అతి పెద్ద ఓడ రేవు సింగపూర్‌లో ఉన్నది. సింగపూర్ షాంగాయ్ ఎస్టుడు కూడా ఒకటి రెండు స్థానాలలో ఉంటూ పోటీ పడుతుంటాయి. సింగపూర్ పోర్టు యొక్క సామర్థ్యం 515 మిలియన్ టన్నుల కార్గో, చైనాలోని షాంగాయ్ 508 మిలియన్ టన్నులు, యూరప్‌లోని రోటా డ్యామ్ పోర్టు 421 మిలియన్ టన్నులు, చైనాలోని పియాంజన్ 365 మిలియన్ టన్నులు, చైనాలోని నింగ్జోషాన్ 361 మిలియన్ టన్నులు, చైనాలోని హ్యాంగ్జౌ 347 మిలియన్ టన్నులు, చైనాలోని చింగ్డౌ 278 మిలియన్ టన్నులు, చైనాలోని హాంకాంగ్ 259 మిలియన్ టన్నులు, చైనాలో చింగువాంగ్డౌ 252 మిలియన్ టన్నులు కార్గో సామర్థ్యం కలిగి ఉన్నాయి.

ప్రస్తుతం భారతదేశంలో ఉన్న పెద్ద పోర్టులు మొత్తం కలిపి 560 మిలియన్ టన్నుల సామర్థ్యంతో కార్గో నడుపుతున్నాయి. ప్రపంచంలో అతి పెద్ద పోర్టుగా ఉన్న సింగపూరు పోర్ట్ దీనికి సమానంగా ఉంది. ప్రపంచంలో ఉన్న 20 పెద్ద పోర్టుల్లో ఒక్క చైనాలోనే 9 పోర్టులున్నాయి. వాటి కార్గో సామర్థ్యం 2,800 మిలియన్ టన్నులు. మన కంటే దాదాపు ఆరు రెట్లు సామర్థ్యం వారికుంది. అలాంటిది, చైనాకి ధీటుగా మన దేశంలో కూడా ఒక 3 వేల మిలియన్ టన్నులలో 4 వేల మిలియన్ టన్నుల సామర్థ్యం రావడం కోసం ప్రయత్నం చేసేదానికి బదులుగా, దక్షిణ తీర ప్రాంతంలో బాపట్ల దగ్గర ఉన్న ఎయిర్ పోర్ట్‌కు ఇచ్చే కొద్ది ప్రాంతం అది మీ నియోజక వర్గానికి ప్రక్కనే ఉంది, అభ్యర్థి. నదులు డ్రైయిన్లు సముద్రంలో కలిసే వాటిని మినహాయిస్తే, దక్షిణంలో నెల్లూరు జిల్లా దగ్గర నుంచి పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని నర్సాపురం వరకు, 348 కిలో మీటర్లు చీమలు దూరం నందు లేకుండా - కాకులు దూరం అవకాశం లేకుండా - అక్కడ తీర ప్రాంతం మొత్తాన్ని కూడా మేము ధారాదత్తం చేస్తున్నాము అని మూడు పోర్టుల పేరుతో, మూడూ ఒకే యాజమాన్యం క్రింద ఇచ్చేశారు. దేశ చరిత్రలో ఇంత వరకు అసలు ఎక్స్‌క్లూజివ్ జోన్ అనే కాన్సెప్ట్ లేదు, ఏ చట్టం క్రింద లేదు. దేశంలో ఏ పోర్టుకు చేయలేదు. దేశంలో కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆధీనంలో ఉన్న మేజర్ పోర్టుల్లో అతి పెద్ద పోర్టు విశాఖ పోర్టు 65 మిలియన్ టన్నుల సామర్థ్యం కలిగి ఉంది. మేజర్ పోర్టులో

న్యూ- మంగుళూరు పోర్టుకి 1.7 కిలోమీటర్లు, రెండు కిలో మీటర్లు కంటే తక్కువ ఉన్నది. విశాఖ పోర్టుకి 13 లేక 15 కిలో మీటర్లు ఉన్నది. అతి ఎక్కువ ఉన్నది కొచ్చిన్. కొచ్చిన్ ఒక ఐ-లాండ్ కాబట్టి, దేశం మొత్తంలో 36 కిలో మీటర్లు ఉన్నది. ముంబాయి పోర్టు 13 కిలో మీటర్లు, నవీన ముంబాయి 14 కిలో మీటర్లు, మరలా కాండ్ల తక్కువ ఉంది 36 కి.మీలు highest 1.7 lowest. తూర్పు తీరంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆధీనంలో ఉన్న అన్ని పోర్టులను కలిపితే, బంగాళాఖాతం మీద ఉన్న అన్ని పోర్టులను కలిపితే మొత్తం 79 కిలో మీటర్ల వాటర్ ఫ్రంట్ ఉంది. కేవలం, రెండు పోర్టులు హార్దియా, కలకత్తా హుగ్లీ నది మీద ఉన్నాయి.

MR.DEPUTY SPEAKER: Jaya Prakash Narayan garu, you have to get the information from the Government. Please be little more specific on what you want. Even the Minister has to reply to your questions.

డా.జయప్రకాశ్ నారాయణ్ : నేను ఈ సభలో సభా సమయాన్ని ఎప్పుడూ వృధా చేయలేదు అధ్యక్షా. అలాంటిది, 79 కిలో మీటర్లు దేశంలో తూర్పు తీర ప్రాంతంలో ఉన్న మేజర్ పోర్టులన్నింటికీ వాటర్ ఫ్రంట్ కేటాయిస్తే, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో దక్షణ తీర ప్రాంతంలో ఏలిన వారు అధ్యక్షా, మూడు పోర్టులు ఎంత సామర్థ్యంతో వస్తాయో, ఏ స్థాయిలో ఉంటాయో నాకు తెలియదు, 348 కిలో మీటర్లు కేటాయించారు. పోర్టుకు ఇచ్చిన వాటర్ ఫ్రంట్ గానీ, ఎక్స్ క్లాజిన్ జోన్ గానీ, ఇంకెవ్వరూ చొరబడకుండా, చివరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఒక మేజర్ పోర్టును - సిస్ యార్డ్ ను పెడతాము, మన రాష్ట్రమంటే వారికి ప్రేమ కదా అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో ఉన్న ఆస్తులను డిఫెన్స్ వారికి అమ్మి వెయ్యి కోట్లకు పైగా ఆర్జించారు. కాబట్టి మేము ఈ రాష్ట్రంలో పెట్టుబడి పెడతామని ముందుకు వచ్చారు. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా వారికి లేఖ రాసారు. సిస్ యార్డ్ మీకు పెడతామయ్యా మాకు భూమివ్వండి, ఉత్తర తీరంలో మాకు విశాఖపట్నం ఉన్నది, కాబట్టి దక్షిణ తీరంలో మాకు భూమివ్వండి అంటే అబ్బే.. మేమంతా కేటాయించేశామండీ.. మాది రాచరికం అని చెబుతున్నారు.

ఇంత కీలకమైన నిర్ణయం తీసుకునే నేపథ్యంలో, ముందుగా కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క అనుమతిని తీసుకున్నారా? రెండవది వాటర్ ఫ్రంట్ ఎలా కేటాయించాలన్న విషయంలో మీకేమైనా నిబంధనలు, ఒక నిధానము కేంద్రం నుంచి సూత్రాలు ఉన్నాయా? ఉంటే వాటిని పాటించారా? మూడవది, దేశంలో ఎక్కడైనా ఎక్స్ క్లాజిన్ జోన్ గా పోర్టుల కోసం వాటర్ ఫ్రంట్ కాకుండా ఎక్స్ క్లాజిన్ జోన్ గా ఇలా పూర్తిగా పవర్ పట్టాను రాసిచ్చేయడం, నిజాం గారేదో ఫర్మానాలో దానం చేసినట్లుగా ఇచ్చేయడం, అలాంటి సాంప్రదాయం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో కాకుండా మరెక్కడైనా ఉందా? నాలుగవది, ఇవన్నీ కాంపిటేటివ్ బిడ్డింగ్ ద్వారా వచ్చిన ప్రైవేటు ప్రాజెక్టులు, నాకు కావలసిన వారికి నా తమ్ముడికో, నా బావమర్దికో, నాకు పేరిచ్చిన వాడికో కట్టబెట్టడానికి నాకు అధికారం లేదు. కాంపిటేటివ్ బిడ్డింగ్ చేస్తున్నప్పుడు, ఆ బిడ్ డాక్యుమెంటులో ఈ రకమైన ఎక్స్ క్లాజిన్ జోన్ ఉంటుందని నిర్దిష్టంగా మీరు ప్రకటనలు చేశారా? చేయకపోతే ఎవరిచ్చారు మీకు ఆ హక్కు? తరువాత ఎంఓయుల ద్వారా ఇష్టం వచ్చినట్లుగా కేటాయించడం, అది కూడా 1996-97లో ఒక ఆర్డర్, 2004లో ఒక ఆర్డర్, 2007లో ఒక ఆర్డర్, 2009లో ఒక ఆర్డరు, రేపు 2011లో కూడా మరో ఆర్డర్ ఇస్తారు.

శ్రీ ఎన్.కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి (ముఖ్యమంత్రి): 2011లో ఇవ్వడానికి ఏమీ లేదులేండీ.

డా.జయప్రకాశ్ నారాయణ్ : ఏమీ లేదని ముఖ్యమంత్రి గారే చెబుతున్నారు. భవిష్యత్తులో...

(అంతరాయం)

కాబట్టి, ఇప్పటికైనా సరే, ఈ విషయంలో మీరు ఎంఓయూలను సవరించి ఏకపక్షంగా ప్రజల అనుమతి లేకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వ అనుమతి లేకుండా, ప్రజా సంక్షేమాన్ని పాటించకుండా, గతంలో మీరు చేసిన ఒప్పందం ప్రకారం, పేరా నెం.6.2ను అనుసరించి, ప్రజా సంక్షేమం కోసం ఏ మార్పులైనా చేయవచ్చని ఉన్నది కాబట్టి, దాని ప్రకారం రాష్ట్ర ప్రయోజనాల్ని పోటీ కోసమని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసే పెట్టుబడుల్ని ప్రోత్సహించడం కోసం, దీనిలో తగిన మార్పులు చేయడానికి సభ ముందుకు వస్తారా? నిర్దిష్టంగా అధ్యక్షా, దాటవేయవద్దు.

శ్రీ గొట్టిపాటి రవికుమార్ : అధ్యక్షా, ఒకే సంస్థకి వ్యాన్ షీప్ అనే సంస్థకి తీరప్రాంతంలో వేల యకరాల భూమిని, పరిశ్రమలు మరియు పోర్టుల పేరు మీద తీసుకున్న మాట వాస్తవమేనా? ప్రభుత్వ భూములు మరియు పేద రైతుల దగ్గర నుంచి వేల యకరాల భూమిని అతి తక్కువ ధరకే తీసుకొని ఇంత వరకు ఒక్క పరిశ్రమ కూడా రాని మాట వాస్తవమేనా? పరిశ్రమలు రాకపోవడమే కాకుండా కనీసం ఇన్ ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కు కూడా కనీసం ఒక్క రూపాయి ఖర్చు పెట్టి క్రియేట్ చేయకుండా ఉన్న మాట వాస్తవమేనా? అంతేకాకుండా ప్రకాశం జిల్లాకు సంబంధించి విద్యుత్ ఉత్పత్తికి సంబంధించిన రెండు భారీ పరిశ్రమలు వస్తున్నాయి. మా జిల్లా వాసులు ఎప్పుడూ కూడా పరిశ్రమలకు వ్యతిరేకం కాదు, కానీ సంతనూతలపాడు మరియు చీరాల ఈ రెండు నియోజకవర్గాలలో రెండు పంటలు పండే సారవంతమైన భూముల్లో విద్యుత్ ప్రాజెక్టులను పెట్టడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. ఒక ప్రక్క వేల యకరాల భూములను ఇంతకు ముందు ఎక్స్ ప్లయిర్ చేసినవి ఖాళీగా ఉన్నాయి. ఈ రెండు పరిశ్రమలను ఆ భూములలో పెట్టాల్సిందిగా కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే, మరొక సోపేట మాదిరిగా మరో రకమైన పరిస్థితులు మా జిల్లా రైతులకు రాకుండా మేమందరం కూడా మిమ్మల్ని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరేదేమంటే, ఇంతకుముందు 10 వేల యకరాల భూములను ఎక్స్ ప్లయిర్ చేశారు. మరలా క్రొత్తగా మంచి సారవంతమైన భూములను ఎక్స్ ప్లయిర్ చేయడానికి ఇప్పుడు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కాబట్టి, మంత్రిగారు పరిశీలించి త్వరగా నిర్ణయం తీసుకొని మా జిల్లా రైతులకు ఏ విధమైన ఇబ్బందులు లేకుండా చూడాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని తమరి ద్వారా మంత్రిగారికి తెలియజేయుచున్నాము.

శ్రీ జోగి రమేష్ (అద్దంకి): అధ్యక్షా, మచిలీపట్నం ఓడరేవు ఎంతో పురాతనమైనది. ఆ ఓడరేవును పునరుద్ధరించాలనే ఉద్దేశంతో దివంగత ముఖ్యమంత్రి డా.వై.ఎస్.రాజశేఖరరెడ్డి గారు 2008వ సంవత్సరంలో మరలా శంఖుస్థాపన చేశారు. ఆ పనులు ఎంత వరకు వచ్చాయి? ఆ పనులను ఇంత వరకు కూడా ప్రారంభించలేదు. ప్రభుత్వం ల్యాండ్ అక్విజిషన్ కోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నామని చెబుతున్నారు. ఆ ల్యాండ్ అక్విజిషన్ కి సంబంధించిన పనులు ఎంత వరకు వచ్చాయి? ఎప్పుడు ఆ పనులను ప్రారంభిస్తారని తమరి ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి (బాపట్ల): అధ్యక్షా, మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతూ, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆశిస్టున్న రెండవ భారీ ఓడరేవు ఎక్కడ ఏర్పాటు చేయాలనే నిర్ణయం తీసుకున్నారనేది ఒకటి, తరువాత వ్యానోపేక్ష కంపెనీకి ప్రకాశం, గుంటూరు జిల్లాల్లో 25 వేల యకరాల భూమిని సేకరించడం జరిగింది. అగ్రిమెంటులో కూడా రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజు, స్టాంపు డ్యూటీ మినహాయించునిచ్చారు. కండిషన్స్ లేవు. మూడవది, ఓడరేవులను స్థాపించాలనే వారు, దానిని అప్పుడే మరొక కంపెనీకి అమ్మేశారు. ఎక్కడైతే లక్షా పది, లక్షా ఇరవై అయిదు వేలకు పొలాలను సేకరించి ఆ పొలాలన్నింటినీ మరలా బేరం పెట్టి ఈనాడు అమ్ముకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. దీని విషయంలో ప్రభుత్వం ఏ విధంగా కట్టడి చేయబోతుంది? స్పెసిఫిక్ గా సమాధానమివ్వాలని అవసరముందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి.నరేంద్ర కుమార్ (పొన్నూరు): అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రంలో తీరప్రాంతం మొత్తం ఎంత ఉంది? ప్రభుత్వం ద్వారా గానీ, పిపిపి క్రింద ఏ ఏ ప్రాజెక్టులు చేపట్టారు? వాళ్లకు ఎంత తీర ప్రాంతాన్ని కేటాయించడం జరిగింది? అదే విధంగా, ఎప్పటి లోగా ఆ ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేయాల్సిన అవసరం ఉంది? ఇప్పటి వరకు ఆ ప్రాజెక్టులు పూర్తయినవా లేదా అనేది స్పష్టం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే, ఈరోజు అభివృద్ధి అనేది ఎక్కువ తీరప్రాంతంలో పోర్ట్ మీద జరుగుతుందనేది ప్రపంచ వ్యాప్తంగా తెలిసిన విషయం. ఈ ప్రభుత్వం ఏవైనా విధివిధానాలను అనుసరిస్తుందా? లేక తమ ఇష్టానుసారం ఇచ్చేవిధంగా ఉందా? ఎందుకంటే, ప్రక్కనున్న గుజరాత్ వంటి రాష్ట్రాలను చూస్తే, ప్రతి 10 లేక 15 కి.మీలకు నంబరాఫ్ పోర్ట్ తీర ప్రాంతంలో ఇచ్చారని చెబుతున్నారు. దాని వల్ల గుజరాత్ రాష్ట్రంలో అభివృద్ధి బాగా జరిగిందని చెబుతున్నారు. కాబట్టి, దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని, ప్రభుత్వానికి ఈ పోర్టుల కేటాయింపులో గానీ, తీరప్రాంతాన్ని ఎంత ఇవ్వాలని నిర్ధారించే దానిలో గానీ, విధివిధానాలంటూ ఉన్నవా లేవా? ఉంటే వాటిని ఈ సభ ముందు పెట్టాలని నేను డిమాండు చేస్తున్నాను.

ఉ. 9.20

ఎందుకంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక పెద్ద ఓడరేవును మన రాష్ట్రంలో పెట్టాలనుకున్నప్పుడు ఎక్కడెక్కడ మీరు స్థలాన్వేషణ చేస్తున్నారు? కేంద్ర ప్రభుత్వం మిమ్మల్ని ఎప్పుడు కోరింది? ఎప్పటిలోగా మీరు ఆ స్థలాన్ని గుర్తించి ఇవ్వబోతున్నారనేది స్పష్టం చేయాల్సిన అవసరమున్నది. ఎందుకంటే మంత్రి గారు ఏం చెబుతున్నారంటే ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం సహాయపడుతుంది, ఇది చాలా కాలం నుంచి పెండింగులో ఉన్నదని చెబుతున్నారు. కేవలం వాళ్ల దగ్గరి నుంచి లెటర్ వచ్చిన తర్వాత కూడా ఇప్పటివరకు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం గుర్తించి స్థలాన్ని ఇవ్వలేదని చెబుతున్నారు. ఇటువంటి సేవధ్యంలో ఎప్పటిలోగా ఏయే ప్రాంతాలలో మీరు అన్వేషణ చేసి ఎక్కడెక్కడ గుర్తించారు? ఎప్పటిలోగా ఈ స్థలాన్వేషణను పూర్తి చేస్తారో స్పష్టం చేయాలని నేను డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

శ్రీ కోమటిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి (పెట్టుబడులు, మౌలిక సదుపాయాల శాఖ మంత్రి): అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు జయ ప్రకాష్ నారాయణ్ గారితో పాటు ఇతర గౌరవ సభ్యులు రవి కుమార్ గారు, రమేష్ గారు, గాదె వెంకటరెడ్డి గారు, నరేంద్ర కుమార్ గార్లు అడిగిన అన్ని ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పడం జరుగుతుంది. ముఖ్యంగా ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రకృతికి సంబంధించిన సంపదను కాపాడటానికి ముందుంటాము. రాష్ట్రానికి సంబంధించిన దాదాపు 975 కిలోమీటర్ల కోస్ట్ లైను మన రాష్ట్రంలో ఉన్నది. ఇప్పటికే మన దేశంలో గుజరాత్

తర్వాత కార్గోను దాదాపు వంద మెట్రిక్ టన్నులపైన పోర్ట్ డిపార్ట్మెంటు ద్వారా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం చేస్తున్నది. దానిని కూడా ఇంకా పెంచే భాగంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ను దేశంలోనే మొదటి స్థానానికి తీసుకురావడానికి సంబంధించి కొత్త పోర్ట్ను తీసుకొచ్చేందుకు కొన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. ఎందుకంటే ఇంటర్నేషనల్ ట్రేడింగ్కు పోర్ట్ ఒక ఫేస్ కాబట్టి దీనికి సంబంధించిన చర్యలు గత అయిదు సంవత్సరాలలో ఉన్న మా ప్రభుత్వం ఇప్పుడు కూడా ఇంకా చర్యలు తీసుకోవాలని తీసుకుంటున్నాం. జయ ప్రకాష్ నారాయణ్ గారు చెప్పినట్లుగా 1996 సంవత్సరంలో నాటికో ఫార్మా అనే కంపెనీకి కృష్ణపట్నం పోర్ట్ని డెవలప్ చేయడానికి వారికివ్వడం జరిగింది. ఆ కంపెనీ 2003 సంవత్సరం వరకు కూడా ఎటువంటి కార్యక్రమాలు చేపట్టకపోతే అప్పుడే గంగవరం పోర్ట్కి కూడా పర్మిట్ ఇవ్వడం జరిగింది. దాని తర్వాత వీరు కూడా నివేదిక ప్రపోజల్ పెట్టుకుని మాకు కూడా గంగవరం పోర్ట్ మాదిరిగా కన్సెషనల్ అగ్రిమెంట్ కావాలని కోరగా దానిని ప్రభుత్వం పరిశీలించి మచిలీపట్నం పోర్ట్కి అప్పుడున్న పోర్ట్ ఏరియాతోపాటు ఐదర్ సైడ్ సలభై కిలోమీటర్లు ఇవ్వడం జరిగింది. సెకండ్ అప్లికేషన్ తర్వాత దానిని ఐదర్ సైడ్ ఇరవై అయిదు కిలో మీటర్లు పెంచడం జరిగింది. 2007 సంవత్సరంలో ఫైనల్గా వారు స్టార్ట్ చేసే ముందు నాటికో ఫార్మా అనే కంపెనీ ఆ తర్వాత వారు ఇంటర్నల్గా నవయుగ కంపెనీ ద్వారా పనులు ప్రారంభించడం జరిగింది. ఆ కంపెనీ ఇప్పటికీ దాదాపు పన్నెండు వందల కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడితో పనులు కూడా ప్రారంభించింది.

పెద్దలు జయ ప్రకాష్ నారాయణ్ గారు ఎక్స్క్లూజివ్ జోన్ను ఎందుకు పెంచారని అడిగారు. **Not only ports** ఏదైనా ఇన్వెస్ట్మెంటు పెట్టేముందు GMRI పోర్ట్ కానివ్వండి, బాంబేలో GVK పోర్ట్ కానివ్వండి, ఢిల్లీలోని పోర్ట్ కానివ్వండి పిపిఎ కింద స్టేట్ మరియు సెంట్రల్ గవర్నమెంట్స్ పెద్దఎత్తున ప్రాజెక్టులు ప్రైవేటు పరం చేసే ముందు కొన్ని ఎక్స్క్లూజివ్ జోన్స్నిచ్చారు. ఈవెన్ ఎయిర్పోర్టుకు కూడా 116 నాటికల్స్ లోపల ఎవరు కూడా ఎయిర్పోర్టు పెట్టొద్దని ఇన్ఫ్రక్షన్స్ ఇవ్వడం జరిగింది. అంటే కేవలం పోర్ట్కే కాదు కొన్నింటికి పెద్ద ఎత్తున వారు పెట్టుబడులు పెట్టేముందు వాటికి సంబంధించి కొన్ని కండిషన్స్ పెట్టడం జరిగింది. మాకైతే ఇప్పటివరకు అఫీషియల్గా సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నుంచి రాలేదు. మేం నేషనల్ స్కీం వారితో మాట్లాడినప్పుడు రెండవ పోర్ట్ పెట్టడానికి ప్రపోజల్కు సంబంధించి మా అధికారులు ఢిల్లీలో ఒక మీటింగులో మాట్లాడటం జరిగింది. పిప్పింగ్ బోర్డువారే ప్లెసెస్ ఫైనల్ చేసుకొని మాకు చెప్పిన తర్వాత దాని అలాటమెంటు మేం చేయడం జరుగుతుంది. దీనికి సంబంధించి ఇప్పటికే వైజాగ్లోని నక్కవల్లి కానివ్వండి, ప్రకాశం జిల్లాలోని రామాయణ్పేటలో వారు పర్యటించారు కానీ ఇప్పటివరకు కూడా మాకు ఈ వర్టిక్యులర్ ప్లేస్ కావాలని ఐడెంటిఫై చేయలేదు. వారు ఐడెంటిఫై చేసిన తర్వాత ఓడరేవు సిస్యార్డుకు సంబంధించి అలాటమెంటు చేయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఎటువంటి ఇబ్బందులు లేవు.

మీ ద్వారా సభ్యులకు మరియు రాష్ట్ర ప్రజలకు తెలియజేసేమిటంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గత ఆరు సంవత్సరాలుగా కాకినాడ సీ పోర్ట్ వారు ఇప్పటికే 660 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడులు పెట్టడం జరిగింది. గంగవరం పోర్ట్ 2023 కోట్ల రూపాయలు, అందులో ప్రభుత్వ పరంగా 173 కోట్ల రూపాయలు పెట్టుబడి పెట్టడం జరిగింది. కాకినాడలో 293 కోట్ల రూపాయలు పెట్టుబడి పెట్టాం. కృష్ణపట్నంకి సంబంధించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 216 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడి పెడితే ప్రైవేటు కంపెనీ వారు 1200 కోట్ల రూపాయలతో మొత్తం 4,108 కోట్ల రూపాయలతో గత అయిదు సంవత్సరాలుగా పెట్టుబడులు పెట్టడం జరిగింది. ఇంకా రాబోయే మూడు సంవత్సరాలలో కృష్ణపట్నం ఫేజ్-2 కి సంబంధించి మరొక ఆరు వేల కోట్ల రూపాయలతో ఇప్పుడే పనులు ప్రారంభించడం జరిగింది. కాకినాడ సీ పోర్ట్కి సంబంధించి 800 కోట్ల రూపాయల పెట్టుబడితో

ఎక్స్‌పాస్‌న్ పనులు జరుగుతున్నాయి. మచిలీపట్నానికి సంబంధించి 1590 కోట్ల రూపాయలతో ఇంకా కూడా ఎక్స్‌పాస్‌న్ పనులు జరుగుతున్నాయి.

వామ్‌పిక్ సంస్థకు సంబంధించి విశాఖపట్టణం ఓడరేవు ఇండస్ట్రియల్ కారిడార్‌తోపాటు, ఓడరేవు మరియు నిజాం పట్టణం పోర్ట్‌కు సంబంధించి దాదాపు 16,800 కోట్ల రూపాయలతో అంటే మొత్తం 25,198 కోట్ల రూపాయలు రాబోయే మూడు సంవత్సరాలలో ఇన్‌వెస్ట్‌మెంటు పెట్టించి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పోర్టుకు సంబంధించి డెవలప్ చేయాలి. వామ్‌పిక్‌కి సంబంధించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం G-2G అగ్రిమెంట్ చేసుకోవడం జరిగింది. దాని ద్వారా ఓడరేవు పోర్ట్‌తోపాటు గుంటూరు జిల్లాలో నిజాంపట్టణం పోర్ట్ అభివృద్ధి చేయడానికి 4,700 ఎకరాల ప్రభుత్వ భూమి ఇవ్వడానికి అప్పట్లో ఒప్పుకోవడం జరిగింది. కానీ ఇప్పటివరకు ఇంకా స్థలం కేటాయింపు జరుగలేదు. ఓడరేవుకు సంబంధించి మాత్రం కేటాయింపుకు ప్రసోజల్ సిద్ధం చేసిన తర్వాత హైకోర్టులో దాదాపు ముప్పై రెండు కేసులు రావడం జరిగింది. ఆ కేసులలో ఇప్పటివరకు స్థలం వారికింకా handover చేయలేదు.

ఇండస్ట్రియల్ కారిడార్‌కు ల్యాండ్ అక్విజిషన్‌కు సంబంధించి అక్కడ కొన్ని ప్రైవేటు సంస్థలే రైతుల ద్వారా అగ్రిమెంటు చేసుకోవడం జరిగింది. అందులో కూడా రైతులు అగ్రిమెంటు చేసుకున్న తర్వాత ఎక్కడ కూడా రైతుల దగ్గర అక్విజిషన్‌కు పోవడం లేదు. మా సపోర్ట్‌తో అక్కడి సంస్థలే రైతులకు మార్కెట్ వ్యాల్యూ చెల్లించే తీసుకుంటున్నారు. ఎక్కడ కూడా రైతులకు ఆన్యాయం జరగకుండా మ్యూచువల్ కన్‌సెంట్‌తోనే తీసుకుంటున్నారు. ఇవన్నీ ఇంకా ప్రాథమిక దశలోనే ఉన్నాయి కాబట్టి తప్పనిసరిగా ఎవరికీ ఆన్యాయం జరుగకుండా రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలు రావాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే ఈ ప్రభుత్వం ఇన్ని చర్యలు చేపట్టడం జరిగింది.

మచిలీపట్టణం పోర్ట్ గురించి సభ్యులు రవి కుమార్ గారు అడిగారు. దానికి సంబంధించి కూడా త్వరలో పనులు ప్రారంభించడానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఇప్పటికే సమీక్షా సమావేశం పెట్టడం జరిగింది. దానికి రెండు వేల ఎకరాల ప్రభుత్వ సొమ్ము అక్కడ ఉన్నది కాబట్టి వారికి ముందుగా ఆ స్థలాన్ని కేటాయించి పనులు ప్రారంభిస్తామని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఇప్పటికే రాష్ట్రంలో పోర్ట్స్ అభివృద్ధికి సంబంధించి ఈ ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా ఎక్కడ కూడా ఎలాంటి అనుమానాలకు తావు లేకుండా ట్రాన్స్‌పరెంట్‌గా ముందుకు పోతుందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేసుకుంటూ రాష్ట్రం అభివృద్ధి కావాలంటే అన్ని కార్యక్రమాలకు అనుగుణంగా మనకు ఇంటర్నేషనల్ ట్రేడింగ్ మరియు పవర్ ప్లాంట్ అవసరం. విదేశాలకు వెళ్లి కోల్‌ను తీసుకొచ్చినట్లైతే మన రాష్ట్రంలో పవర్ ప్లాంట్‌లు అతి తక్కువ ఖర్చుతోనే మనం మ్యాన్యుఫ్యాక్చర్ చేసుకున్నట్లైతే ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో పవర్ సమస్య కూడా తీరిపోతుంది కాబట్టి సభ్యులందరూ ప్రభుత్వానికి మద్దతు తెలపాలని కోరుకుంటూ ముగిస్తున్నాను.

ఉ. 9.30.

MR. DEPUTY SPEAKER: Yes. Krishna Mohan garu. Lot of demand from the Members, so we will take some more supplementaries Minister garu. బ్రీఫ్‌గా మరియు స్పెసిఫిక్‌గా అడగండి కృష్ణమోహన్ గారు.

శ్రీ ఆమంచి కృష్ణమోహన్ (చీరాల): అధ్యక్షా, మంత్రి గారు చెప్పినటువంటి సమాధానంలో పెద్ద స్పష్టత ఉందని నేను అనుకోను. కాకపోతే మాకు తెలియని కొన్ని విషయాలను మాత్రం వారు చెప్పడమైతే జరిగింది. ఇక్కడ వాన్‌పిక్ అనేది ముఖ్యంగా మా ప్రాంతానికి సంబంధించిన సమస్య. 2008వ సంవత్సరంలో మూడు సంవత్సరాల కాలపరిమితితో ఒక జి.వో. ను ప్రభుత్వం విడుదల చేసి 26,000 ఎకరాలను వాన్‌పిక్ ప్రైవేట్ సంస్థకు ధారాదత్తం చేయాలనేటటువంటి ఉద్దేశంతో, అనేక పరిశ్రమలను స్థాపించాలనే ఉద్దేశంతో ఆనాడు జి.వో.ను విడుదల చేసినప్పటికీ గడచిన మూడు సంవత్సరాల కాలంలో అక్కడ జరిగింది మాత్రం శూన్యం. అయితే నేను తమరి ద్వారా సూటిగా మంత్రి గారిని గానీ, ప్రభుత్వాన్ని గానీ ఒకటే అడుగుతున్నాను. ఏమిటంటే, ఈ "జి 2 జి" కి సంబంధించిన నిర్వచనాన్ని, డెఫినిషన్‌ను మాకు లిఖితపూర్వకంగా మంత్రి గారిని గానీ, ప్రభుత్వాన్ని గానీ ఇవ్వవలసిందిగా అడుగుతున్నాను. అది మొదటి విషయం. ఎందుకంటే, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అదే విధంగా "ర్యాట్" అనేది అంత లీగల్‌గా మరియు బేస్ ఉన్నటువంటి దేశం కాదు. అక్కడ రాజు పరిపాలన ఉంటుంది. మన ప్రభుత్వం వాళ్ల ప్రభుత్వం ఒప్పందం చేసుకునేటప్పుడు మనకు అంటే మన ప్రభుత్వానికి, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి కనీసం వాటా ఉందా, లేదా అనే విషయమై ఒక స్పష్టత కావాలి. దాని నిర్వచనంతో పాటు మన పేర్ మనకున్నటువంటి చట్టాల పరిధిలో ఎంత ఉండాలనేది ఇంకో విషయం.

మరొకటేమిటంటే, ఈనాడు రెండేకరాల భూమి ప్రభుత్వానికి సంబంధించినది గానీ, ప్రభుత్వేతరానికి సంబంధించినది గానీ అందులో ఒప్పందం కుదుర్చుకునేటప్పుడు, ఆ ప్రాంతంలో ఏ కంపెనీని స్థాపిస్తారనేది చాలా స్పష్టంగా తెలియజేయాలన్న అవసరం ఉన్నది. అయితే, వాన్‌పిక్‌కు సంబంధించిన 26,000 ఎకరాల భూమిలో ఈ రోజు వరకు కూడా అంటే ప్రకాశం జిల్లా చీరాలలో గానీ, ఒంగోలు నియోజకవర్గానికి సంబంధించినటువంటి కొత్తపట్నం ఆ ప్రాంతంలో, అదే విధంగా గుంటూరు జిల్లాలోని నిజాంపట్నం ప్రాంతంగానీ, బాపట్ల నియోజకవర్గం కూడా ఉంది. తరువాత ఆ ప్రాంతాన్ని కూడా కలపడం జరిగింది. అయితే ఆ ప్రాంతాల్లో ఈనాటి వరకు కూడా ఏ కంపెనీని స్థాపిస్తారనే సమాచారం ప్రభుత్వం దగ్గర ఉందని నేను భావించడం లేదు. ఎందుకంటే, ఇది చాలా చిన్న విషయం.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మీరు స్పెసిఫిక్‌గా అడగండి.

శ్రీ ఆమంచి కృష్ణమోహన్: ఎందుకంటే, ఇప్పుడు మూడు సంవత్సరాల కాలపరిమితి అయిపోతే, ఏ పరిశ్రమలను ఆ ప్రాంతంలో స్థాపిస్తారనే సమాచారం కూడా కనీసం మన దగ్గర లేకపోతే ఎల్లా అధ్యక్షా. ప్రభుత్వం వద్ద అటువంటి సమాచారం ఏమైనా ఉన్నట్లైతే సభకు తెలియజేయవలసిందిగా నేను మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మీరు ఏ ప్రశ్న అడగాలనేదాన్ని ముందుగా చదువుకోండి.

శ్రీ ఆమంచి కృష్ణమోహన్: రెండవది చిన్న మనవి ఏమిటంటే, మోటుపల్లి లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ అనేది వాన్‌పిక్‌లో భూములు కోల్పోయినటువంటి ప్రాంతాల్లో వస్తాండు గ్రామాలను పిట్టే చేయాలని, వాన్‌పిక్ మొత్తం జోన్‌లో వస్తాండు గ్రామాలను పిట్టే చేయాలని ఆనాడు తీర్మానం చేస్తే, జి.వో. విడుదల చేసిన ఆరు మాసాల లోపే పదకొండు గ్రామాల ప్రజలను ఒప్పించడం జరిగింది. అయితే, ఆ ప్రాంతాలకు సంబంధించిన వ్యవసాయ భూములు సాగుచేసుకునేందుకు చర్యలను కూడా ఈ ప్రభుత్వం ఇంతవరకు చొరవ చూపడం లేదు. అసలు ఆ

ప్రాంతాల్లో కనీసం పరిశ్రమలను నెలకొల్పుతారా, లేదా అనే విషయమై ప్రజలు తీవ్ర ఆందోళనలో ఉన్నారు. ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన భూములను ఇప్పటికే వాన్‌పిక్‌కు స్వాధీనం చేయడం జరిగింది. ఈ మధ్య కురిసిన అకాల వర్షం వల్ల పంట నష్టపోయిన వారికి నష్టపరిహారం ఎవరికి ఇవ్వాలనే దానిపై కూడా స్పష్టత రాక ఆ రకమైనటువంటి పరిహారాన్ని కూడా రైతులు కోల్పోయారు. అయితే, వీటన్నింటిపై ప్రభుత్వం లిఖితపూర్వకంగా సమాధానాన్ని ఇవ్వవలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా వాన్‌పిక్‌కు సంబంధించి, చీరాల ప్రాంతంలో పోర్ట్‌కు సంబంధించిన బహిరంగ వేదికలో రెండు సంవత్సరాల క్రితం సక్సెస్‌ఫుల్‌గా జరిగినా, ఆ ప్రాంతంలో ఇంకా ఏ రకమైనటువంటి పనులను ప్రారంభించనటువంటి పరిస్థితి ఉన్నది. దీని మీద ఈ విధంగా స్వల్పకాలిక చర్చ గాకుండా, మంత్రి గారు, ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా సభలో ఉన్నారు కాబట్టి వారి ఆధ్వర్యంలో సరైన నిర్ణయం తీసుకోవాల్సిందిగా నేను మీ ద్వారా కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే ఇప్పటికే మా దగ్గర ఉన్న సమాచారం ప్రకారం ఈ వాన్‌పిక్‌కు సంబంధించిన అధినేత ఎవరైతే ఉన్నారో వారు లక్షా, రెండు లక్షల రూపాయలను బాధితుల దగ్గర నుంచే సేసిన పరిస్థితి ఉన్నది. కాబట్టి సత్వరమే ప్రభుత్వం స్పందించాలని నేను మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: ఇది చర్చ కాదండి కృష్ణమోహన్ గారు. ప్రశ్న రూపంలో ఉన్నది. ప్రభుత్వం నుండి మీకు సమాచారం పూర్తి స్థాయిలో అందినాక మీరే సంతృప్తి చెందుతారు. ఇంకా మీకు ఏమైనా సమాచారం కావాలంటే మరో ప్రశ్న రూపంలో రండి. అనుమతిస్తాను. దయచేసి కూర్చోండి. నెక్స్ట్ సుధీర్ రెడ్డి గారు..... Quickly one supplementary please.

శ్రీ డి. సుధీర్ రెడ్డి (ఎల్.బి.నగర్): అధ్యక్షా, మంత్రి గారు చెప్పినట్లుగా, ఈ ఓడరేవుకు సంబంధించిన విషయానికొచ్చినప్పుడు, **exclusives** అని ఏదైతే ఇచ్చారో, గతంలో జి.వి.కె. ఎయిర్‌పోర్ట్‌కు లేదా ముంబాయ్ ఎయిర్‌పోర్ట్‌కు అదే విధంగా హైదరాబాద్ ఎయిర్‌పోర్ట్‌కు కొన్ని నాటికల్‌మైళ్ల దూరంలో ఏ ఎయిర్‌పోర్ట్ నిర్మాణం చేపట్టకుండా వెనులుబాటు కల్పించడం జరిగింది. టెండర్ ప్రక్రియలోనే ఆ నిబంధనను చేర్చడం జరిగింది. కానీ ఇక్కడ ఓడరేవుల విషయానికొచ్చినప్పుడు మాత్రం ఆ టెండర్ ప్రక్రియలో అటువంటి నిబంధన ఏది లేకుండేది. వాళ్లకు భూములను కేటాయించినప్పుడు ఏ విధమైన నియమ నిబంధనలు లేకుండా ఉండేవి. కేటాయించిన తరువాత నియమ నిబంధనలను సవరించినారనేదే నా అభిప్రాయం. ఎందువల్ల అలా సవరించాల్సి వచ్చిందో మంత్రి గారే స్పష్టం చేయాలి. దానిపై సమగ్రంగా సమాధానాన్ని చెబితే బాగుంటుంది. అలాగే ఆ విధంగా సవరించి కేటాయింపు చేసుకున్న వాళ్ల వ్యాపారాన్ని ఒకవేళ రక్షించి, ఇంకొక పోటీదారు లేకుండా చూసేందుకే ప్రభుత్వం పూనుకున్నదా? ఆ విషయాన్ని కూడా మంత్రి గారు సరైన సమాధానాన్ని ఇవ్వవలసిందిగా నేను మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ పేర్ని వెంకట రామయ్య (మచిలీపట్నం): అధ్యక్షా, మంత్రి గారు వారి సమాధానంలో బందరు పోర్టుకు సంబంధించి రెండు వేల ఎకరాల ప్రభుత్వ భూమి ఉందని, ప్రస్తుతానికి దాన్ని కేటాయించి అక్కడ పనులను ప్రారంభం చేస్తామని వారి సమాధానంలో చెప్పారు. వాస్తవానికి ఆ భూమి సరిపోదు. టెండరు పిలిచినప్పుడు ఆరు వేల ఎకరాల భూమిని ఇస్తామన్నారు కాబట్టి ఆ మిగిలిన అంటే రెండు వేల ఎకరాల వెనుక ఉన్నటువంటి నాలుగు వేల ఎకరాల ప్రైవేట్ భూమిని ప్రభుత్వం మాకు అప్పజెప్పాలని కంపెనీ ప్రభుత్వాన్ని సంప్రదించడం జరిగింది. దాని కోసం అని చెప్పి బందరు పోర్టును త్వరితగతిన నిర్మాణం చేయాలని సుమారు 85 రోజులుగా అన్ని రాజకీయ పార్టీలు కాంగ్రెస్, తెలుగు దేశం, బి.జె.పి. అలాగే సి.పి.ఐ. సి.పి.ఎం. అన్ని పక్షాలు

కలిసి పోర్టు పనులను త్వరతగతిన అప్పజెప్పాలని పెద్ద ఉద్యమం చేస్తున్నాయి. అలాగే ముఖ్యమంత్రి గారిని కూడా అక్కడ స్థానికంగా ఉండేటటువంటి శాసన సభ్యుడిగా నేను, అలాగే అక్కడే ఉన్నటువంటి తెలుగు దేశం పక్షానికి సంబంధించిన పార్లమెంట్ సభ్యుడైన శ్రీ కె. నారాయణ రావు గారు మరియు మిగతా పక్షాల నాయకులందరం కలిసి ప్రైవేట్ భూమిని సేకరించడంలో ప్రభుత్వానికి ఎటువంటి అప్రతిష్ట రాకుండా రైతులకు అట్లాగే ప్రభుత్వానికి మధ్యన మేమందరం సంధానం చేసి, ప్రజల్లో ప్రభుత్వంపై వ్యతిరేకత రాకుండా, అన్నింటికి సానుకూలత చేకూర్చడంలో ప్రభుత్వానికి మేమంతా అండగా ఉంటామని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరడం జరిగింది. కాబట్టి మీ ద్వారా నేను మంత్రి గారిని కోరేదేమిటంటే, కేవలం అక్కడ ఉన్న రెండు వేల ఎకరాల ప్రభుత్వ భూమి గాకుండా, మిగిలిన నాలుగు వేల ఎకరాల ప్రైవేట్ భూమిని కూడా త్వరితగతిన సేకరించి పోర్టుకు అప్పజెప్పితే అక్కడ నిర్మాణపు పనులు తొందరగా మొదలవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఎందుకంటే ప్రజల్లో నిర్మాణపు పనులు ఆగిపోతాయని, మళ్ళీ ఈ కార్యక్రమం నిల్చిపోతుందని పెద్ద యెత్తున ఒక ఆందోళన ఉన్నది. గతంలో కూడా స్వర్గీయ డా. వై.ఎస్.రాజశేఖర రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న కాలంలో ఇదే నిండు సభలో గౌరవ ప్రతిపక్ష పార్టీ నాయకుడైన శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారితో సహా అందరం కూడా అవసరమైతే ప్రభుత్వం డబ్బులిచ్చినా సరే బందరు పోర్టు నిర్మాణం చేపట్టాలని మాట్లాడి ఆనాడు ఒప్పించడం జరిగింది. కాబట్టి మీ ద్వారా గౌరవ మంత్రి గారిని కోరేదేమిటంటే, ప్రభుత్వానికి ప్రజల వల్ల వ్యతిరేకత వస్తుందనే ఎటువంటి భయం లేదు. దయచేసి భూసేకరణ కార్యక్రమాన్ని వెంటనే మొదలుపెట్టి ప్రైవేట్ భూములను కొనుగోలు చేసి బందరు పోర్టు పనులు సత్వరమే మొదలుపెట్టి నిర్మాణం చేపట్టవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎం. శ్రీధర కృష్ణ రెడ్డి (నెల్లూరు సీట్): అధ్యక్షా, రాష్ట్రంలో ఇప్పుడు కేటాయించినటువంటి పోర్టులన్నింటికి కూడా ప్రభుత్వ భూములను ఎంత ధరకు వాళ్ళకు ఇచ్చారు? ఉచితంగా ఎన్ని ఎకరాల భూమిని వాళ్ళకు ఇచ్చారు? పోర్టు నిర్మాణాన్ని మొదలుపెట్టేటప్పుడు అసలు ఎన్ని ఎకరాల భూమి పోర్టుకు అవసరమని గుర్తించి వాళ్ళకు ఇవ్వడం జరిగింది? తదుపరి పేద వారి దగ్గర గానీ, ప్రభుత్వ భూమిని గానీ ఇంకా సేకరించే దాంట్లో ఎంత రేటు ఇస్తున్నారనే విషయమై అన్ని పోర్టులకు సంబంధించిన పూర్తి సమాచారాన్ని సభకు తెలియజేసినట్లైతే బాగుంటుంది. ఎందుకంటే సభ్యులందరికి సమాచారం తెలియాల్సిన అవసరం కూడా ఉంది. అదే విధంగా ఈనాడు కృష్ణపట్నం పోర్టులో అయితే ఇంకనూ కూడా, 2003వ సంవత్సరంలో పోర్టు నిమిత్తం భూమిని కేటాయించినప్పటికీ, ఎనిమిది సంవత్సరాల కాలం పూర్తవుతున్నప్పటికీ కూడా, ఇంకా అక్కడ మత్స్యకారుల గ్రామాల్లో పునరావాసం ఏర్పాటు చేయాల్సిన అవసరం ప్రభుత్వానికి ఉంది. వాళ్లంతా కూడా మత్స్య సంపదను ఈ రోజుకు కూడా పట్టుకోలేనటువంటి పరిస్థితుల్లో చాలా గ్రామాల్లో ఇబ్బందుల్లో ఉన్నారు. ఆ గ్రామాల ప్రజల జీవన పరిస్థితి ఏమిటనే విషయంలో ఇప్పటికీ జిల్లా కలెక్టర్ వద్దకు తిరుగుతూనే ఉన్నారు. కానీ దానివల్ల ఈనాటికి కూడా ఎటువంటి జవాబుదారీతనం లేదు. అదే విధంగా ఈ రోజున పోర్టు వారు సేకరించినటువంటి పొలాలన్నీ కూడా ఏ రేటుతో సేకరిస్తున్నారు? తిరిగి వాళ్ళ పరిశ్రమలను స్థాపించే వారికి ఏ రేటుతో ఈ స్థలాలను కేటాయిస్తున్నారనే విషయం కూడా సభలోని సభ్యులందరకీ తెలియాల్సినటువంటి అవసరముంది. ఎందువల్ల అంటే అక్కడ రిలయన్స్ వాళ్ళ ఏడు లక్షల రూపాయలతో ఎకరా భూమికి డబ్బు కట్టిస్తే, ఈ రోజున కూడా వాళ్ళకు లక్షా, రెండు లక్షల రూపాయలకే ఎకరం భూమిని సేకరించి కట్టబెట్టడం జరుగుతోంది. ఈ వ్యత్యాసాన్ని కూడా మనం ఈనాడు గుర్తించాల్సిన అవసరముంది.

ఉ.9.40

అధ్యక్షా, ఈ రోజు అక్కడ రిలయన్స్ వారు రూ.7.00 లక్షలు ఎకరానికి డబ్బు కడితే, రూ.1.00 లక్షో, రూ.2.00 లక్షలకో వారికి భూమిని సేకరించడం జరుగుతోంది. ఈ వ్యత్యాసాన్ని గుర్తించవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ రోజు ఇండస్ట్రియల్ అలాట్మెంట్స్ చూసినట్లయితే, ఏ రేటుతో చేస్తారు? నెల్లూరు తీర ప్రాంతంలో 176 కి.మీ., 150 కి.మీ., ఎక్స్క్లజివ్ జోన్ క్రింద అలాట్మెంట్ చేసింది చూస్తే, అక్కడ ఉండే వందలాది గ్రామాలలోని మత్స్యకారులకు, మత్స్య సంపద రాబోయే రోజులలో ఉండదు. వేటాడడంలో ఇబ్బందులు తలెత్తుతాయి. దీని మీద ప్రభుత్వం పునరాలోచించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. మత్స్యకారుల పునరావాసం మొదలైన అనేక సమస్యలు దీని మీద ఉన్నాయి కాబట్టి అన్ని చోట్ల పోర్ట్ల స్థల సేకరణ ఎక్స్క్లజివ్ జోన్ వేరే వారికి ఇచ్చే రేట్ల విషయం మొదలైన వాటి మీద ఒక విధానపరమైన నిర్ణయం తీసుకోవలసిన అవసరం ప్రభుత్వం మీద ఉంది. కాబట్టి దీని మీద తప్పకుండా ఒక సభా సంఘాన్ని వేయాలని కోరుతున్నాను. అన్ని పోర్ట్ల విషయంలో ఒకే వద్దతి ఉండాలంటే, ఒకే నిర్ణయం తీసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ దేవిసేని ఉమామహేశ్వరరావు: అధ్యక్షా, గత 5 సంవత్సరాల నుండి మచిలీపట్టణం పోర్ట్ నిర్మాణం కోసం కోస్తా ప్రజలు ఎన్నో ఉద్యమాలు చేస్తున్నారు. గోగిలేరు పోర్టును గిలకలదిండికి తీసుకువచ్చారు. గత 85 రోజుల నుండి అక్కడి వారు నిరాహారదీక్ష చేస్తున్నారు. మొన్న రచ్చబండ కార్యక్రమంలో ముఖ్యమంత్రి పెడన నియోజకవర్గానికి రావడం జరిగింది. హైదరాబాదులో సమీక్ష చేసి వెంటనే పోర్ట్ నిర్మాణ పనులు ప్రారంభం చేస్తామన్నారు. మొన్ననే ముఖ్యమంత్రి గారి సమక్షంలో అఖిలపక్ష సమావేశంలో స్థానిక శాసన సభ్యులు, బందరు పార్లమెంట్ సభ్యులు కె. నారాయణగారు అన్ని రాజకీయ పక్షాలు ప్రభుత్వానికి చెప్పిన తరువాత, మంత్రి గారు 2,000 ఎకరాల ఎక్స్పాన్షన్లో ప్రారంభం చేస్తామన్నారు. ప్రభుత్వం స్పష్టమైన వైఖరి ఈ విషయంలో తీసుకోవాలి. 85 రోజులుగా నిరాహార దీక్షలో ప్రజలు ఉన్నారు. కోస్తా ప్రజల గుండె చప్పుడు అది. 214, 214-ఎ దిగమర్రు, ఒంగోలు నేషనల్ హైవే, రైల్వే కన్స్ట్రీబిటీ అంతా కూడా మచిలీపట్టణం పోర్ట్ నిర్మాణంతో ముడిపడి ఉన్నది. మీనమేషాలు వేయకుండా, ప్రజల ఆకాంక్షను గుర్తు పెట్టుకొని వెంటనే మచిలీపట్టణ భూ సేకరణ సమస్యలు ఏవయితే ఉన్నాయో, వాటిని రైతాంగంతో చర్చించి ఎటువంటి అనుమానాలు, అపోహలు లేకుండా చేయాలి. ఇటువంటి సంఘటనలు భవిష్యత్తులో పునరావృతం కాకుండా ప్రభుత్వం వెంటనే మచిలీపట్టణం పోర్ట్ మీద స్పందించాలి. ముఖ్యమంత్రి గారు సభలో ఉన్నారు కాబట్టి ఒక నిర్దిష్టమైన సమాధానాన్ని తెలియచేయాలని కోరుతున్నాను. మచిలీపట్టణం ప్రజల తరపున డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

డా. జయప్రకాష్ నారాయణ్ : అధ్యక్షా, ఇది కీలకమైన అంశం. మాకు అవకాశం ఇవ్వాలి. మంత్రి గారు సుదీర్ఘమైన సమాధానం వింటే, ఏదో పట్టించుకోకుండా ఉంటే బాగా చేసారని అనుకుంటాము. నేను దుర్బుద్ధి కలవాడిని, అమాయకుడిని. ఎందుచేత ఇంత వ్యత్యాసం వచ్చిందో? నేను అడిగిన ప్రశ్నకు వారి సమాధానం అర్థం కాలేదు. వారి సమాధానం, రామాయణం అంతా చెబితే చివరకు రాముడికి సీత ఏమవుతుందో దేవుడికే అర్థం కానట్లుగా ఉంది. పరిశ్రమలు ఖచ్చితంగా రావాలి. రాష్ట్రంలో వాటిని ప్రోత్సహించాలి. ప్రైవేట్ రంగాన్ని తీసుకురావాలి. ప్రైవేట్ రంగం వారు వచ్చినప్పుడు, వారి వాణిజ్య ప్రయోజనాలు, హేతుబద్ధమైన పరిమితి ఖచ్చితంగా కాపాడాలి. వేల కోట్లాది రూపాయలు వారు పెట్టుబడి పెడుతున్నారు. ఏ పార్టీనీ నేను అనవలసిన అవసరం లేదు. తొలుత ఒప్పందం ప్రకారం పెట్టుబడి పెట్టిన వారికే ఆ అనుమతి రావడం సమంజసం. వేలాది కోట్ల రూపాయలు పెట్టుబడి పెడితే ఆ ప్రక్కన కొత్తగా ఎవరయినా వస్తే, అంటే అది ఒక విధమైన సవతి పోరు లాంటిదే. వాస్తవంగా ఇబ్బంది. ప్రజా ప్రయోజనాల కోసం గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా, నేపీ, మరొకరు, ఇలా ఎవరైనా, రేపు మరొక కీలకమైన అంశం కావచ్చు.

దానికి పూర్తిగా అధికారం ఉంది. ఏ రకంగా దీనిని మార్చారు అనడానికి సమాధానం కావాలి. ఒకసారి కాంపిటీటివ్ బిడ్డింగ్ ద్వారా పోర్ట్ని ఫైనలైజ్ చేసిన తరువాత ఏకపక్షంగా వారికి ఇష్టం వచ్చినట్లు ప్రజా ప్రయోజనాలను ఎందుకు మార్చవలసి వచ్చింది? మేము ప్రజల ప్రయోజనాలను కాపాడతాము. మాది అత్యంత పారదర్శకమైన ప్రభుత్వం అని అంటారు. పారదర్శకంగా ఉన్నారు కాబట్టి దయచేసి ఎంఓయలను, ఫైల్స్ని, ప్రభుత్వ విధానాలను, ప్రతీ పోర్ట్కు సంబంధించిన విషయాలను ఇక్కడ సభలో పెట్టమనండి. దీనిలో రహస్యం ఎందుకు? గూడుపుతాణి ఎందుకు?

సభలో అన్ని పక్షాలు ఉన్నాయి. అధికార పక్షం, ప్రతిపక్షం తేడా లేకుండా, రాష్ట్ర ప్రయోజనాలను కాపాడాలి. సహజ వనరులను కాపాడాలి. పోటీని పెంచాలి. పరిశ్రమలను ఒప్పించాలని కోరుకుంటున్నాము. ప్రభుత్వం ప్రజా ప్రయోజనాల కోసం నిర్ణయించే హక్కు ఉన్నట్లుగా తొలుత ఎంఓయ., మీద సంతకం పెట్టిన మాట వాస్తవమా? రెండవ విషయం, భారత ప్రభుత్వం నుండి వీరికి ఏమైనా నిర్దిష్టమైన గుత్తాధిపత్యం ఇవ్వద్దనండి. ఇస్తే ముందుగా ఒక జట్టిని ఇవ్వమనండి. ఇక్కడ కిలోమీటర్ అని కాదు. వందల కిలోమీటర్ల గుత్తాధిపత్యం ఇవ్వవద్దని నిర్దిష్టమైన సూచనలు వచ్చాయా? మేము అడిగితే, మంత్రి గారు మాకు ఎటువంటి సూచనలు అందలేదని అంటున్నారు. నేను చాలా సామాన్యుడిని. ఇంటర్నెట్లో నేను ఒక బటన్ నొక్కగానే వచ్చింది. మంత్రి గారు నాకు అందలేదని అంటున్నారు. ఆధునిక యుగంలో కేంద్ర ప్రభుత్వ సూచనలు అందలేదని వారు అనడం శోచనీయం. విదేశంలో ఉన్న వారు ఈ దేశానికి దౌత్యవేత్తల ద్వారా ఏమయినా పంపించాలి, ఈ-మెయిల్ కష్టం. ఢిల్లీ నుండి ఫోను రావడం 15 రోజులు పడుతుందని అనడమా? మాకు సమాచారం లేదని అంటున్నారు. ఇది సభను తప్పుదోవ పట్టించడం అవుతుంది.

మూడవ విషయం, ఆస్తి హక్కు ప్రాథమిక హక్కు కాదు. సొంత ఆస్తి కూడా తరతరాలుగా వచ్చినా, దానిని సేకరించే హక్కు ప్రభుత్వానికి ఉంది. ప్రభుత్వమే అలా ఇచ్చింది. అది ఒక ఘని విషయంలో కావచ్చు, 2 జి స్పెక్ట్రమ్ విషయంలో కావచ్చు ఇంకేదైనా కావచ్చు. మనకు ఉన్న హక్కును మనం తీసుకోవడానికి అభ్యంతరం ఏమిటి? ఇప్పటికయినా సిద్ధపడుతున్నారా? ఎంఓయ ప్రకారంగా చేయాలి.

సక్రవల్లి గురించి మంత్రి గారు చెప్పారు. దేశం మొత్తం మీద 12 మేజర్ పోర్టులు ఉన్నాయి. దేశం మొత్తంలో 7 తీర ప్రాంత రాష్ట్రాలు ఉన్నాయి. అండమాన్, లక్షద్వీప్ కాకుండా 12 మేజర్ పోర్ట్లు ఉన్నాయి. ఒకే జిల్లా అయిన విశాఖపట్టణంలో రెండు పోర్ట్లు పెట్టమంటున్నారు. అంత గడనరివారా? ఉత్తర తీరంలో అది ఉంటే, దక్షిణ తీరంలో మరొక మేజర్ పోర్ట్ రావాలి. ఒక జిల్లాలో రెండు ప్రయోజనాలు ఎలా ఇస్తారు? రామాయంపేట స్థలం లేదు, వేరే చోట స్థలం ఉందని, వారు చెప్పిన చోట స్థలం ఇస్తామంటున్నారు. అలా ఎలా ఇస్తారు? భారత ప్రభుత్వాన్ని అడుక్కునే వారిని చేస్తున్నారా? కాన్కురెన్స్ సబ్జెక్ట్ ఉంటే, భారత ప్రభుత్వానికి సర్వాధికారాలు ఉన్నాయి. 10 సంవత్సరాల క్రిందట ప్రభుత్వాలు పోర్ట్ పెట్టుకుంటామని అడిగితే వారు ఇచ్చేవారు కాదు. ఇప్పుడు వారు పోర్టు పెట్టుకోమని అంటే వీరు చూస్తామంటారు. రాష్ట్రంలో పెడతామంటే ఇక్కడ పెట్టండని చెప్పేదిపోయి భూమి చూపించండి, ఆలోచిస్తామని అంటే ఎలా? ఇంత నిర్లక్ష్యమా? రాష్ట్ర ప్రజల ప్రయోజనాలు, రాష్ట్ర లక్ష్యం గురించి ఇంత నిర్లక్ష్యమా? భూమిని గురించి ప్రస్తావన వచ్చింది. భూమి ఫ్యాక్టరీలో ఉత్పత్తి అయ్యేది కాదు. అగ్గిపుల్లలా, పెన్నులా, కాగితాలలా కాదు. భూమి అనేది శాశ్వతమైనది. తీర ప్రాంతాల్లో అతి కీలకమైన భూమిని కొంత మంది చేతుల్లో పెడితే ఎలా? రేపు ఏ ప్రాజెక్టు రావాలన్నా ఖచ్చితంగా భూమి కావాలి. ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా చెప్పారు. 2011వ సంవత్సరంలో భూమిని ఇవ్వడానికి మా వద్ద

ఎక్కడా ఉండదని అన్నారు. రేపు పొద్దున ప్రజా ప్రయోజనాల కోసం కార్యక్రమాలను పెట్టాలంటే, భూమి లేదని చెప్పకుండా ఉండాలి. ఉన్న భూమిని వేరే వారికి ధారాదత్తం చేయకుండా ఉండాలి. ప్రాజెక్ట్ కి భూమి కేటాయించాలన్నది ప్రమాణం. ప్రపంచంలో అతి పెద్ద పోర్ట్ సింగపూర్ ది. దాని భూమి 480 హెక్టార్లు. 515 మిలియన్ టన్నుల కార్గోని హ్యాండిల్ చేస్తోంది. భారత దేశంలో ఉన్న పోర్ట్లు మాత్రం దాదాపు 565 మిలియన్ టన్నులు మాత్రమే. మంత్రి గారు మాట్లాడుతూ 10 మిలియన్ టన్నులు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో హ్యాండిల్ చేస్తున్నామని అన్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో వీరు హ్యాండిల్ చేస్తున్న పోర్టు కెపాసిటీ కంటే సింగపూరు 51 రెట్లు ఉంటే, 480 హెక్టార్లు అంటే 1200 ఎకరాలు. ఆ విధంగా చూస్తే మన పరిస్థితి ఏమిటి?

ఉ.9.50

కనపర్తి, ప్రకాశం జిల్లా ఒక గొప్ప ఉదాహరణ. ఇప్పటికైనా ఆ విషయంలో మార్పులు తీసుకువస్తారా? భవిష్యత్తులో మౌలికమైన విధానాలను అమలు పరుస్తారా? ముఖ్యమంత్రి గారు సభలో ఉన్నారు. ఇది మంత్రి గారి పరిధి దాటిన అంశం. ఖచ్చితంగా ప్రైవేటు పరిశ్రమలు రాష్ట్రంలో రావాలి. మన పరిశ్రమలకు తోడ్పాటు ఇవ్వాలి. వాటిని రక్షించుకోవాలి. హేతుబద్ధమైన వాణిజ్య ప్రయోజనాలను కాపాడాలి. ఒకసారి పెట్టుబడి పెట్టాక మాకు లాభం వస్తుందనే నమ్మకం వారికి ఉండాలి. ఆ పేరుతో జాతీయ సహజవనరులను శాశ్వతంగా కేటాయించిన తరువాత చేతులెత్తేసి మా చేతుల్లో ఏమీ లేదనే హక్కు ఏ ప్రభుత్వానికి ఎవరూ ఇవ్వలేదు. అది పూర్తిగా రాజ్యాంగ విరుద్ధం. ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వం గమనిస్తుందా?

శ్రీ కె. కన్నబాబు (కాకినాడ రూరల్): అధ్యక్షా, ఈ మధ్య కాలంలో పబ్లిక్ అకౌంట్స్ కమిటీ (పి.ఎ.సి.)లో మేము పోర్టుల విషయమై రెవ్యూ చేశాం. ఈ రాష్ట్రంలో ఏ ఏ రంగాల్లో ముఖ్యంగా లూటీ జరిగింది, జరుగబోతోంది అంటే వాటిలో పోర్టులు ఒకటి ఉన్నట్లుగా అర్థమౌతోంది. మచిలీపట్నం పోర్టుకి ప్రభుత్వం భూములు ఇచ్చి, ఆ భూములు తాకట్టు పెట్టుకునే అవకాశం ఇచ్చి, ఆ వచ్చిన డబ్బుతో పోర్టుని కట్టుకొనే చక్కని, బ్రహ్మాండమైన అవకాశాన్ని ఇచ్చింది. మచిలీపట్టణం పోర్ట్ కాకుండా కాకినాడ పోర్టు కూడా ఉంది. దీని విషయంలో మరో ప్రశ్న సభకి రాబోతోంది. అప్పుడు ఆ విషయాలు ప్రస్తావిస్తాను. రాష్ట్రంలోని పోర్టులు అవినీతి నిలయాలుగా మారుతున్నాయి. మా డిమాండ్ ఏమంటే, శ్రీధర కృష్ణారెడ్డి గారు చెప్పినట్లు ఈ విషయంలో హౌజ్ కమిటీని వేయండి. అధ్యయనానికి వచ్చి మనకు సంబంధం లేని వ్యక్తులతో గానీ, నిపుణులతో గానీ, రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న జరుగబోతున్న ఈ పరిణామాలపై నిపుణులతో కమిటీ వేయండి. జయప్రకాష్ నారాయణ్ గారు చెప్పినట్లు వేలాది ఎకరాలు ... మా కాకినాడ పోర్టు విషయంలో ఎవరైనా ఒక ఎకరం ల్యాండ్ ఖాళీ చేసినా, ఖాళీగా ఉన్న భూమి మొదట ప్రైవేటు పోర్టుకి ఇవ్వాలి. ఆ తరువాత వారు వద్దంటే వేరే వారికి ఇవ్వాలి. అటువంటి జి.ఓ. లను ప్రభుత్వం చేసింది. తప్పు ఎవరిదైనా కావచ్చు. దాని నెనకాల ఎవరైనా ఉండవచ్చు. ఈ విషయంలో దయచేసి రెవ్యూ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. రెవ్యూ చేయకపోతే భావితరాలకు అన్యాయం చేసినట్లు ఔతుంది. రెవ్యూ చేయడానికి అవకాశం ఉందా? లేదా మంత్రి గారు చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ మల్లాది విష్ణు (విజయవాడ సెంట్రల్) : అధ్యక్షా, మచిలీపట్నం పోర్టుని ఎప్పటి వరకు ప్రారంభిస్తారు? దీని విషయంలో ఎటువంటి చర్యలు తీసుకొంటున్నారు. వీటి విషయంలో అనేక సమస్యలు ఉన్నాయి. కాబట్టి మంత్రి గారు తన ఛేంబర్ లో అధికారులతో మీటింగ్ పెడితే బాగుంటుందని నా సలహా. దీని

విషయంలో స్పష్టత రావాల్సిన అవసరం ఉంది. సంవత్సరాలు సంవత్సరాలు గడుస్తున్నా దీని విషయం పట్టించుకోవట్లు కనిపించడం లేదు. దీని విషయంలో అధికారులతో, సభ్యులతో ఒక కమిటీ వేసి అన్ని విషయాలు చర్చిస్తే బాగుంటుందని మంత్రి గార్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ గాదె వెంకటరెడ్డి : అధ్యక్షా, పోర్టు, విమానాల శాఖ మంత్రి గారిది చాలా ముఖ్యమైన శాఖ. వారు బాగా స్టడి చేయాలి. అది వేరే విషయం. కోస్ట్ లో ఉన్న కృష్ణపట్నం, మచిలీపట్నం ఓడరేవులు, గన్నవరం ఎయిర్ పోర్టు, కాకినాడ పోర్టు ఇవన్నీ ప్రధానమైనవిగా ఉన్నాయి. పోర్టులకు సంబంధించినంత వరకు మూడు, నాలుగు వేల ఎకరాలైతే, వారికి సర్వాధికారాలు ఇచ్చి ఆ భూములను బ్యాంకుల్లో తనఖా పెట్టుకొని, అక్కడ నుండి without investment డబ్బుని తీసుకువచ్చి చేస్తున్న కార్యక్రమాలు చాలా నడుస్తున్నాయి. ఇవి చాలా ఫూరమైన విషయమని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారు వీటి విషయంలో రెవ్యూ చేసి సెటర్లైట్ చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. ప్రజారాజ్యం పార్టీ వారు కోరినట్లు ఒక హౌజ్ కమిటీని నియమించి, పూర్తి స్థాయిలో చర్చించి నిర్ణయాలు తీసుకొంటే పారదర్శకంగా ఉంటుంది. ప్రభుత్వానికి చెడ్డపేరు రాకుండా చూసుకోవాలి. ఇప్పటి వరకు జరిగిందేదో జరిగిపోయింది. దాని గురించి మనం చర్చించుకోవాల్సిన పని లేదు. భవిష్యత్తులోనైనా కార్యక్రమాలను సక్రమంగా చేయడానికి, ప్రభుత్వం కూడా నీతి నిజాయితీతో ఉందని నిరూపించడానికి ఇది చేయాలన్న అవసరం ఉందని ముఖ్యమంత్రి గార్ని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ విషయాన్ని మీరు పరిశీలించండి. You have got a right to direct the Government to appoint House Committee. Do not think that Government has to accept to appoint House Committee. The Speaker has got a right to suggest to the Government to appoint House Committee.

(Interruptions)

MR. DEPUTY SPEAKER: It is a very exhaustive subject. All the Members are keen to participate.

శ్రీ కోమటిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి : అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు, నాని గారు, ఉమ గారు, కృష్ణమోహన్ గారు, జోగి రమేష్ గారు, మల్లాది విష్ణు గారు కొన్ని విషయాలు అడిగారు. మచిలీపట్నం ఓడరేవుకి సంబంధించి పోర్టు పనులు ప్రారంభించడానికి గాను, ల్యాండ్ అక్విజిషన్ కి సంబంధించి ఇప్పటికే ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన రెండు వేల ఎకరాల భూమికితోడు, వారు ముందుగా ఒప్పుకొన్న విషయం మేరకు 4200 ఎకరాలు ఇవ్వడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాము. ఆ పోర్టు నిర్మాణం చేపట్టాలని పార్టీలకు అతీతంగా వారు చేసిన ఉద్యమాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని వీటిని చేశాం. త్వరలోనే మచిలీపట్నం పోర్టు నిర్మాణ కార్యక్రమాలు చేపడతామని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. జయప్రకాష్ నారాయణ్ గారు చెప్పినట్లు, కృష్ణ పట్టణానికి సంబంధించి అడిషనల్ గా ఇవ్వాలని చెప్పినప్పుడు in the interest of public మీరు ఎప్పుడవసరమని అనుకొంటే అప్పుడు రెవ్యూ చేసి, సంబంధితులతో మాట్లాడి, ఒకవేళ కేంద్ర ప్రభుత్వం రామాయంపట్నమే కావాలనుకొంటే అది ఇవ్వడానికి కూడా సిద్ధంగా ఉన్నాం. గతంలో రోశయ్య గారు ముఖ్యమంత్రి గా ఉన్నప్పుడు, నేనే స్వయంగా ఒక లేఖ ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. మాకు రెండవ పోర్టుకి పర్మిషన్ ఇవ్వమని, శాంక్షన్ చేయమని అడిగాను. దాని కంటే ముందు మా అధికారులతో, కేంద్ర ప్రభుత్వ అధికారులు ఒక సమావేశాన్ని నిర్వహించారే తప్ప, మాకు సంబంధించి ఏర్పాటు చేసున్నాం, శాంక్షన్ చేస్తున్నామని డిసైడ్ చేయలేదు. రామాయంపట్నం కానీ, నక్కవల్లి గాని ఇంకా ఫైనలైజ్ చేయలేదు చేసిన తరువాత చెపుతామని చెప్పాను. దీనికి సంబంధించినంత వరకు, వారి ఫిజిలిటీ ప్రకారం వారు ఎక్కడ కోరితే అక్కడ ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాం. మా ఇన్ వాల్వ్యుమెంట్ ఏముందంటే, దీనికి సంబంధించిన డెవ్ట్ గాని, ఇతర అన్ని అవసరాలు చూసుకొని ఎన్ని వేల ఎకరాలు అవసరం

సడుతుంటే చూసుకొని, మాకు చెప్పిన తరువాత దాన్ని మేం ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది. వారికి మేము పూర్తిగా సహకరిస్తున్నాం. ఖచ్చితంగా పోర్టు రావాలని చెప్పి, గతంలో ముఖ్యమంత్రి గారి ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి విన్నవించడం జరిగింది. మళ్ళీ ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రి గారితో దాన్ని తప్పకుండా ఏర్పాటు చేయించి ఒప్పించి ఆ రెండవ పోర్టుని కూడా ఓడరేవు కోసం ప్రయత్నం చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు సుధీర్ రెడ్డి గారు, గాదె వెంకటరెడ్డి గారు అవసరం లేకపోయినా మీరు భూముల్ని ఇస్తున్నారని చెప్పడం జరిగింది. ప్రభుత్వ పరంగా ఎక్కడా కూడా 'వ్యాన్ పిక్'కి సంబంధించి ప్రభుత్వ ఒక్క ఎకరం భూమిని కూడా ఇవ్వలేదు. ఇండస్ట్రియల్ కారిడార్ 23వేల ఎకరాలకు సంబంధించి వారే అక్వైర్ చేసుకొంటున్నారు. రైతులకు మార్కెట్ రేటు చెల్లించే వారు తీసుకొంటున్నారు. వాడరేవు పోర్టుకి సంబంధించి రెండువేల ఎకరాలు, మేము ఇంకా 700 ఎకరాలు ఇవ్వాలని అనుకొంటున్నాము. అవి కోర్టు కేసుల్లో ఉన్నాయి. దాదాపు 32 కేసులు రావడం జరిగింది. ఆ ల్యాండ్ ఇంత వరకు ఫైనలైజ్ కాలేదు. గుంటూరు జిల్లాలో నిజాంపట్నం కి సంబంధించి రెండు వేల ఎకరాలను ఐడెంటిఫై చేయడం జరిగింది. వారికి ఇంకా హ్యాండోవర్ చేయలేదు. మొత్తంమీద ఇండస్ట్రియల్ కారిడార్ కి సంబంధించి రన్ ఆల్ కైమా గవర్నమెంట్ కి కాదండీ. దానికి పేర్ హోల్డర్ గా ఉన్న మ్యూజిక్స్ ప్రసాద్ హోల్డింగ్స్ వారు రైతుల ద్వారా మార్కెట్ రేటు చెల్లించి అక్వైర్ చేయడం జరిగింది. ఆర్.అండ్ ఆర్ కానీ, చేపలు పట్టడానికి, ఫిషర్ కమ్యూనిటీకి సంబంధించి ఆర్ అండ్ ఆర్ ప్యాకేజీ కూడా ఇప్పటికే 40 కోట్ల రూపాయలను ఆ జిల్లా కలెక్టర్ గారు రిలీజ్ చెల్లించడం జరిగింది. త్వరలోనే మరో 48 కోట్ల రూపాయలను కూడా రిలీజ్ చేయబోతున్నాం. చేపలు పట్టే ఫిషరీమెన్ గురించి ప్రత్యేక ప్యాకేజీ ఇవ్వడానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా రెవ్యూ చేయడం జరిగింది. వారికి ఎటువంటి ఇబ్బంది లేకుండా ఆర్ అండ్ ఆర్ ప్యాకేజీ కానీయండి, భవిష్యత్తులో కార్యక్రమాలను కూడా చేయడానికి... మరో సభ్యుడు సుధీర్ రెడ్డి గారు అడిగినట్లు ఎస్.వి. జోన్ లో టెండర్ ఎమ్.ఓ.యులో ముందే పెట్టారని అడగడం జరిగింది.

ఉ.10.00

MOU తర్వాత in the interest of the Public అని పెట్టి, అడివనల్ గా వాళ్లు అడిగినప్పుడు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఎప్పుడు అవసరమైతే అప్పుడు మేము దాన్ని తీసుకోవడం జరుగుతుంది. జనరల్ గా పిపిసి మోడ్ లో ఉన్నప్పుడు, వాళ్లు రూ.16 వేల కోట్లు, రూ.20 వేల కోట్ల ఇన్వెస్ట్మెంటు పెట్టినప్పుడు in the interest of the Public మేము తీసుకుంటామని చెప్పాం. అది క్లియర్ గా మా MOU లో కూడా ఉంది. ఏదేమైనా సరే గౌరవ సభ్యులు అడిగిన సమస్యలపై సంబంధిత పోర్టుల ఏరియాలో వున్న ఎమ్మెల్యేలు, ఆ జిల్లా మంత్రులతో త్వరలో ఒక సమీక్షా సమావేశం ఏర్పాటు చేసి, ఎటువంటి ఇబ్బందులు లేకుండా నిర్వహించడం జరుగుతుంది. దయచేసి అందరూ ప్రభుత్వానికి సహకరించాలని మీద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ యన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: ఇక్కడ ముఖ్యంగా రెండు అంశాలున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో ఒక కొత్త పోర్టు ఏర్పాటు చేయడానికి గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా నుంచి ఒక ప్రపోజల్ కోరడం జరిగింది. దాన్ని వాళ్లు ఎక్కడ ఐడెంటిఫై చేస్తారో అక్కడ ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం సిద్ధంగా వుంది. ఇది ఒకవేళ ఆలోచించే పోర్ట్ ఇచ్చిన ఏరియాలో వున్నా కూడా, వాళ్లతో మాట్లాడి, సంప్రదించి గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు ఎక్కడ కావాలో అక్కడ ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వం అన్ని ఫెసిలిటీస్ కల్పించడం జరుగుతుంది. దీంట్లో ambiguity లేదు. క్లియర్ గా వున్నాం, రెండవ పోర్ట్ మనకు రావాలి. ఇక్కడ రెండు ప్రధానాంశాలున్నాయి. ఈ పోర్టులకు ఎక్కువ ల్యాండ్స్ ఇస్తున్నాం, వాటిని ఏ విధంగా ఉపయోగిస్తున్నారని ఒక ప్రక్క అడుగుతున్నారు. ఇంకొక సభ్యుడు ..

మచిలీపట్నం పోర్టుకు 6 వేల ఎకరాలు ఇవ్వాలని అంటున్నారు, మరొకరు మీరు ఎక్కువగా ఇస్తున్నారని అంటున్నారు, **they are contradicting each other.** రెండు విషయాలను కూడా ఖచ్చితంగా పరిశీలించవలసిన అవసరం వుంది. వ్యాన్పిక్ గురించి గౌరవ సభ్యులు అడిగారు. వ్యాన్పిక్ కు సంబంధించిన 2 వేల ఎకరాల అప్లైడ్ ల్యాండ్లో 883 ఎకరాలకు ట్రాన్స్ఫర్ ప్రపోజల్స్ పెండింగులో వున్నాయి. 6 వేల ఎకరాలను వాళ్లు ప్రైవేటు వ్యక్తుల నుంచి కొన్నారు. 513 ఎకరాలు కోర్టు కేసుల్లో వున్నాయి. ఈ ల్యాండ్ అక్విజిషన్ ఇంకా ఫైనలైజ్ కాలేదు. ఇండస్ట్రియల్ కారిడార్ కు సంబంధించి గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాలలో 21029 ఎకరాలకు ప్రభుత్వం బీ.ఓ. ఇచ్చిన విషయం వాస్తవం . కానీ **advance possession to VANPIC** కు 6956 ఎకరాలుంది. దీంట్లో వారు డబ్బు కట్టింది 10897 ఎకరాలకు . ల్యాండ్ అక్విజిషన్ ఇంకా ఫైనలైజ్ కాలేదు. పోర్టులకు గానీ, ఇండస్ట్రిస్ కు గానీ, ఎయిర్ పోర్టులకు గానీ వాళ్లు అడిగినంత భూమిని ప్రభుత్వాలు ఇస్తున్నాయి. దీనికి సంబంధించి ఒక స్పష్టమైన పాలసీని ప్రభుత్వం నుంచి తెవలసిన అవసరం ఖచ్చితంగా వుంది. ఈ ప్రభుత్వం ఖచ్చితంగా ఆ పాలసీని తెస్తుంది. తెచ్చే పాలసీలో ఇప్పుడు ఇచ్చిన వాటిని కూడా రెవ్యూ చేయడం జరుగుతుంది. ప్రభుత్వ ఆస్తులను ప్రైవేటు వాళ్లకు ధారాదత్తం చేయడానికి మేము సిద్ధంగా లేము. ఏ వర్సన్ కోసం అడుగుతున్నారు, వాళ్లు ఇండస్ట్రిస్ పెట్టడానికి ఎంత భూమి అవసరం, ఎంత యుటిలైజేషన్ చేస్తున్నారనే దాన్ని పరిశీలించి వెనక్కి తీసుకోవలసిన అవసరం వుంటే తప్పకుండా వెనక్కి తీసుకోవడం జరుగుతుంది. పోర్టులకు సంబంధించి ల్యాండ్ పాలసీ, ల్యాండ్ ఎలాట్మెంట్ను ప్రభుత్వం పరిశీలించడం జరుగుతుంది. దానికి సంబంధించి ఒక స్పష్టమైన పాలసీని తీసుకురావడం జరుగుతుంది. దానికి త్వరలో రూపకల్పన చేయడం జరుగుతుంది.

రెండో ప్రధానాంశం ఏమంటే - మొన్న జరిగిన సంఘటన గానీ, లేకుంటే అంతకు ముందు జరిగిన సోంపేట సంఘటన గానీ ... కోస్టల్ లైన్లో జరుగుతున్న ఇండస్ట్రియలైజేషన్ వల్ల మత్స్యకారులకు ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులు ఏర్పడి, వాళ్లు తమ జీవనాధారాన్ని కోల్పోయే పరిస్థితి ఏదైతే వుందో దాన్ని ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది. మనకు పెద్ద కోస్టల్ లైన్ వుంది కాబట్టి ఒక ప్రక్క దాన్ని కమర్షియల్ యుటిలైజేషన్ చేయవలసిన అవసరం ప్రభుత్వానికి వుంది. ఇంకొక వక్క కోస్టల్ లో బతుకున్న మత్స్యకారుల జీవితాలు అఫెక్ట్ అవుతున్నాయి, వారికి జీవనోపాధి కల్పించవలసిన అవసరం ప్రభుత్వానికి వుంది. ఇంకొక ప్రధానాంశం ఏమంటే - ఫిషరీస్ అండ్ ప్రాన్స్ ద్వారా మన రాష్ట్రానికి దగ్గర దగ్గర రూ.11వేల కోట్ల ఆదాయం వస్తోంది. కాబట్టి ఇండస్ట్రిస్ వల్ల మేలు జరుగుతోంది గానీ ఫిషరీస్ వల్ల జరగడం లేదని అనుకోవడం పొరపాటు . మత్స్యకారుల జీవన విధానానికి ఇబ్బంది లేకుండా వారికి మేలు చేయవలసిన అవసరం ఖచ్చితంగా వుంది. కోస్టల్ లైన్లో ఏర్పాటు చేసే ఇండస్ట్రిస్ గానీ, పోర్టుల వల్ల గానీ ఏ విధంగా ప్రజలకు మేలు జరుగుతుందో స్టడీ చేయడానికి ఏదైనా సెంట్రల్ ఆర్గనైజేషన్ వుంటే దానికి అప్పజెప్పి, స్టడీ చేయించడానికి సిద్ధంగా వున్నాం . లేకుంటే ఆ రంగానికి సంబంధించిన ప్రముఖులతో ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేసి వాళ్ల సిఫారసులు తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఎవరైతే అఫెక్ట్ అవుతున్నారో వారికి ఇబ్బంది లేకుండా చేయవలసిన బాధ్యత ఇండస్ట్రిస్ పై వుంది, అలాగే ప్రభుత్వంపై కూడా ప్రత్యేక బాధ్యత వుంది. ఈ రెండు విషయాలను ఖచ్చితంగా చేయడం జరుగుతుంది. చాలామంది గౌరవ సభ్యులు ఏవైతే అడిగారో వాటిని పరిశీలన చేసి, ఏ విధంగా చేయాలో త్వరలో ఒక నిర్ణయానికి రావడం జరుగుతుంది. కోస్టల్ లైన్ అగ్రిమెంట్స్ డీటెయిల్స్లోకి పోవాలంటే చాలా అగ్రిమెంట్స్ అయ్యాయి. 1996లో ఒకటి, 1997లో ఒకటి, 1999లో ఒకటి, 2004లో ఒకటి, 2009లో ఒకటి, ఈ విధంగా డిఫరెంట్ అగ్రిమెంట్లు అయ్యాయి. ఇవన్నీ కూడా ఒకసారి స్టడీ చేసిన తర్వాత మనం ఏ విధంగా చేయాలి, ఏ విధంగా ముందుకు పోవాలి, మన రాష్ట్ర ఇంట్రెస్టును, మన రాష్ట్ర ప్రజల

ఇంట్రెస్టును ఏ విధంగా కాపాడాలో స్పష్టంగా రెవ్యూ చేసిన తర్వాత అన్ని నిర్ణయాలు తీసుకుంటాం . ఈ ల్యాండ్ ఎలాటేమెంటు విషయంలో మాత్రం ప్రభుత్వం చాలా స్పష్టంగా వుంది. త్వరలో ఒక విధానం తీసుకురావడం జరుగుతుంది. వీళ్ళకు ఎంత ల్యాండ్ అవసరం, ఎంత ఇవ్వాలి, వాళ్ళ సక్రమంగా నాడుతున్నారా లేదా? అనే విషయాలను పరిశీలించడానికి త్వరలో ఒక స్పష్టమైన విధానం తీసుకురావడం జరుగుతుంది.

(ఈ దశలో తనకు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇవ్వాలని టిడిపి సభ్యులు శ్రీ గాలి ముద్దు కృష్ణమనాయుడు గౌరవ ఉప సభాపతిని కోరారు.)

MR. DEPUTY SPEAKER: I think the Government has responded well. Muddu Krishnama Naidu garu, we will leave it at that stage. Government has given a specific assurance. The Chief Minister himself has given assurance to your question. We have discussed this at length for almost one hour. ముఖ్యమంత్రి గారే చాలా స్పెసిఫిక్ గా మీకు హామీ ఇచ్చిన తర్వాత ఇంకేముంటుంది? We should leave it at that.

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు (నగరి) (మైకు లేదు) : ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన దానికి క్లారిఫికేషన్ అడుగుతాను సార్ !

MR. DEPUTY SPEAKER: Clarification? I don't think that is required. Muddu Krishnama Naidu garu, please understand. ప్రభుత్వ విధానం ఏమిటో ముఖ్యమంత్రి గారు స్పష్టంగా చెప్పారు. He has agreed that Experts Committee will also be constituted. So, let us leave it at that.

డాక్టర్ జయప్రకాశ్ నారాయణ్ : అధ్యక్షా, ముందుగా ముఖ్యమంత్రి గారిని మనసారా అభినందిస్తున్నాను. ప్రభుత్వం ప్రతిష్టకు పోకుండా గతంలో జరిగిన ఒప్పందాలను అర్థం చేసుకుని, భవిష్యత్తును రక్షించాలనే ఒక గట్టి ప్రయత్నం చేయడానికి చాలా స్పష్టంగా ఒక హామీ ఇచ్చారు. నేను ఏడు డిమాండ్స్ పెట్టుకుంటే అందులో మూడు ముఖ్యమంత్రి గారి హామీలో కవర్ అయ్యాయి. అంటే 57 శాతం మార్కులు వచ్చాయి, మంచి మార్కులే గానీ నూరు శాతం రాలేదు. I appreciate the government. మంత్రి గారే ప్రస్తావన తెచ్చారు, నేను తెద్దామనుకోలేదు.

MR. DEPUTY SPEAKER: J.P. garu, we have already spent one hour on this. Please, do not go into further questions.

డా. జయప్రకాశ్ నారాయణ్ : Sir, I am only trying to bring to the notice of the Hon'ble Chief Minister. సమాధానాలు ఇప్పుడు expect చేయడం లేదు. జి టు జి ఒప్పందం కుదుర్చుకున్నారన్ ఆల్ టైమాతో అన్నారు. ఎక్కడ సార్ ఈ జి టు జి? ఎవరు సంతకం పెట్టారు? ఆ దేశ అమీరా? ఆ దేశ విదేశాంగ మంత్రినా? ఆ దేశ ఆర్థిక మంత్రినా? ఆ దేశ రాయబారియా? ఎవరో ఒకాయన అక్కడ ప్రభుత్వం తరపున వున్న సంస్థ అధిపతిని అని చెప్పి పెట్టారు, ఇంకేమీ లేదు. దాని ఆధారంగా competitive bid లేకుండా ఆ ప్రాజెక్టు ఇచ్చేశారు. Competitive bid లేకుండా కొంతమందికి ప్రాజెక్టులను ధారాదత్తం

చేయడానికి చేసిన ఏర్పాటు ఈ జి టు జి ఒప్పందం అన్నది, వోక్స్ వ్యాగన్ లాంటిది. ముఖ్యమంత్రి గారు పరిశీలించమని కోరుతున్నాను. ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పమని కోరడం లేదు.

ఉ.10 .10

దయచేసి అక్కడ ఏమి జరిగిందో పరిశీలించండి.

MR. DEPUTY SPEAKER: He gave substantial information on this.

డా. జయప్రకాష్ నారాయణ్: ఈ విషయం రాలేదు. ఎమ్మెల్యే అయిపోయిందని ముఖ్యమంత్రిగారు బాధపడక్కరలేదు. దయచేసి 6.2లో పబ్లిక్ ఇంట్రస్ట్ కాని ఫస్ట్ రైట్ అప్రైజిల్ ఇస్తూ ప్రొటెక్ట్ చేయడం కోసం గవర్నమెంట్ అధికారం ఉపయోగించండి. ఆ రకంగా ఎమ్మెల్యేను మార్చండి. ఈ సభ ముందు ఏమి చేసినా చెల్లుతుందనే భావన లేకుండా ఈ వత్రాలన్నీ సభ ముందు పెట్టమని కోరుతున్నాను.

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు: అధ్యక్షా, రూలింగ్ పార్టీవారు, పిఆర్పి పార్టీ వారు హౌస్ కమిటీ వేయమని అడిగారు. హౌస్ కమిటీ ద్వారా

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: ఎక్స్‌వర్డ్స్ కమిటీ వేశారు.

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు: 1996 నుండి చాలా అగ్రిమెంట్లు జరిగాయని అంటున్నారు. అప్పుడు ఎన్ని వందల ఎకరాలు ఇచ్చారు, ఇప్పుడు ఎన్ని వేల ఎకరాలు ఇచ్చారు, ఇప్పుడు కొత్త గవర్నమెంట్ కూడా ఇంకా ఇస్తూనే ఉంది. మత్స్యకారులకు నష్టం జరిగే విధంగా, పర్యావరణం దెబ్బ తినే విధంగా, సముద్రతీరంలో దేశ రక్షణకు ముప్పు వాటిల్లే విధంగా, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి భూమి ఇవ్వలేని పరిస్థితి ఏర్పడే విధంగా ఈ అగ్రిమెంట్ చేస్తున్నారు. జి.పి. గారు మాట్లాడుతూ సింగపూర్ పోర్ట్ 560 మిలియన్ టన్న్స్ తో హ్యాండిల్ చేస్తుందని అన్నారు. దీనికి 1200 ఎకరాలు ఇస్తున్నారు. మనం వేల వేల ఎకరాలు ఎందుకు ఇవ్వాలి? ముంబై, చెన్నై, కలకత్తా మొదలైన పోర్టులన్నీ కలిపి మూడు వేల ఎకరాలు లేదు. మన 294 మంది శాసనసభ్యులలో దీనికి సంబంధించిన నిపుణులున్నారు. హౌస్ కమిటీ వేసి అధ్యయనం చేస్తామని కాదు, పిపిఎలు రద్దు చేస్తామని చెప్పమనండి.

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: మేము ప్రజలకు జవాబుదారీ . జి.పి.గారు పాస్ మార్కులు ఇచ్చారు. సభ ద్వారా ప్రజలకు అన్వరబుల్. నాయుడుగారు ట్వీస్ట్ చేస్తున్నారు.

శ్రీ గాలి ముద్దుకృష్ణమ నాయుడు: మా ద్వారా ప్రజలకు చెప్పాలి.

(అంతరాయం)

శ్రీ ఎన్. కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి: పాస్ మార్కులు వేయవలసింది ప్రజలు. ప్రజలు ఓటు వేశారు కాబట్టి నువ్వు ఇక్కడ ఎమ్మెల్యేగా ఉన్నావనేది గుర్తు పెట్టుకోవాలి. కేంద్ర ప్రభుత్వం పోర్టు ఎక్కడ పెట్టాలని అనుకుంటే

అక్కడ, వేరే వారు ఎవరైనా ఉంటే వారితో నెగోషియేట్ చేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. దానిలో రెండవ మాట లేదు. ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీ రిపోర్టు ఫైనలైజ్ చేసేటప్పుడు అపోజిషన్ పార్టీల యొక్క అభిప్రాయాన్ని తీసుకొని, మత్స్యకారులకు, వేరే వాళ్లకు ఏమి చేయాలో, ఎలా చేయాలో, వారి సలహాలు తీసుకుని చేయడం జరుగుతుంది.

మూసీనది ప్రాంతంలో ఆక్రమణలు

ప్రశ్న నెం . 62 (3632)

సర్వశ్రీ ఎ. రాజేందర్ (మల్కాజ్‌గిరి), బండారి రాజరెడ్డి (ఉప్పల్), డి.సుధీర్ రెడ్డి - గౌరవనీయులైన మున్సిపల్ పరిపాలన , పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియచేస్తారా:

- అ. హైదరాబాదులోని మూసీనది ఆష్టల్‌గంజ్, చాదర్‌ఘాట్ - లోయర్ బ్రిడ్జి నుండి వచ్చే వ్యర్థ వదార్దాలు ఇసుకతో ముసారాంబాగ్, అంబర్‌పేట మధ్య నిండిపోతున్న విషయం వాస్తవమేనా?
- ఆ. మూసీనది గర్భంలో అనేక ఆక్రమ నిర్మాణాలు చోటు చేసుకుంటున్నాయనే విషయం వాస్తవమేనా?
- ఇ. అయితే, ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

మున్సిపల్ పరిపాలన , పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎమ్.మహీధర్ రెడ్డి):

- అ. అవునండీ. మూసీ నదిలోని కొంత భాగం వ్యర్థాలతోను, ఇసుకతోను నిండిపోతున్నది.
- ఆ. లేదండీ. అయితే గతంలో కొన్ని అట్టి నిర్మాణాలు చోటు చేసుకున్నాయి.
- ఇ. మూసీనదిలో చెత్తను వేయడాన్ని నిలిపివేయడమయింది. ఆక్రమ కట్టడాలను కూల్చి వేయడమయింది. తదుపరి ఆక్రమణలను నిరోధించడానికి మూసీ ప్రవాహ స్థానాలను మార్కింగ్ చేయవలసిందిగా గ్రేటర్ హైదరాబాదు మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ ఇంజనీరింగు సిబ్బందిని/ సాగునీటి శాఖను ఆదేశించడమయింది.

(ఎమ్‌ఐఎమ్ పార్టీ నుండి అంతరాయం)

(Bahdoorpura)

جناب محمد معظم خاں (Sri Mohd.Mozam Khan): صاحب! ہم کو بھی ایک منٹ بولنے دیجئے کیونکہ موسیٰ ندی ہمارے علاقہ سے گزرتی ہے۔

جناب ڈپٹی اسپیکر (MR. DEPUTY SPEAKER): معاف کیجئے۔ آپ ٹائم دیکھیے، single supplementaries کا ٹائم چل رہا ہے۔ You know the rule very well. آپ جانتے ہیں کہ جس بجے کے بعد ایک established procedure ہے۔ آپ بیٹھ جائیے۔ میں آپ کو موقع دوں گا۔

శ్రీ డి. సుధీర్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, మూసీకి సంబంధించి నాగోల్ వరకు చాలా వ్యర్థ పదార్థాలు వేయడం వల్ల మూసీ నది కుంచించుకు పోయే పరిస్థితి ఏర్పడిందని అంటే గతంలో చోటు చేసుకున్నాయని ఇప్పుడు లేవని మంత్రి గారు చెప్పారు. ఈ రోజు వరకు హైదరాబాద్ లో ఎక్కడ డిస్ మాంటిల్ చేసినా 75 శాతం మెటీరియల్ మూసీలో డంప్ చేస్తున్నారు. దాన్ని ఎవరూ పట్టించుకోవడం లేదు. 30 సంవత్సరాల క్రితం మూసీ నది వెడల్పు ఎంత ఉంది, ఇప్పుడెంత ఉంది? గతంలో విశాలంగా ఉండడం వల్ల నీటి ప్రవాహం సక్రమంగా జరిగేది. ఇప్పుడు రోజు రోజుకు మూసీ కుంచించుకు పోవడం వల్ల మూసీ ప్రవాహం తగ్గి, నీళ్లు వెనక్కి తన్నడం వల్ల లోతట్టు ప్రాంతాలన్నీ జలమయం అవుతున్నాయి. దాన్ని గురించి మంత్రిగారు చెప్పాలి. మూసీలో ఇప్పుడున్న అక్రమ కట్టడాలు, వచ్చే సంవత్సరం చూస్తే నాలుగు రెట్లు పెరుగుతున్నాయి. 2020 సంవత్సరం నాటికి మూసీనది ఒక చిన్న పిల్ల కాల్యలాగా కనిపిస్తుంది. దానికి ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు? నాగోలులో, ఛాదర్ ఫూట్ లో ఓవర్ బ్రిడ్జిలున్నాయి. అలాగే మూసీ మీద కూడా ఓవర్ బ్రిడ్జి కడితే ట్రాఫిక్ సమస్య తీరుతుందని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. మహీధర్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా ఆ విధంగా జరుగుతున్న విషయం వాస్తవము. మూసీనదికి సంబంధించి వివిధ డిపార్ట్ మెంట్స్ మధ్య సమన్వయం లేక కొంత లోపం జరిగిన మాట వాస్తవము. ఇది జిహాద్ ఎమ్ సి పరిధిలో ఉంటుందా? రెవిన్యూ వారు స్వీకరించాలా? సాగునీటి శాఖ వారు ఏ రకమైన చర్యలు తీసుకోవాలి? దీని బ్యూటిఫికేషన్ విషయంలో హెచ్ ఎమ్ డివి పరిధి ఎంత వరకు ఉంది? 1997 నుండి నందనవనం పేరుతో, సేఫ్ మూసీ ప్రాజెక్ట్ పేరుతో వివిధ డిపార్ట్ మెంట్స్ తో హైదరాబాదు కలెక్టర్ అధ్యక్షతన వారి సలహాలు సూచనలు తీసుకోవడం జరిగింది. కొంత మేరకు పనులు వారి పర్యవేక్షణలోనే ఈ వాటర్ వర్క్స్ వాళ్లు టేకప్ చేయడం జరిగింది. 2001-02లో మరల వివిధ డిపార్ట్ మెంట్స్ తో సమావేశాలు ఏర్పాటు చేసి, ఈ అక్రమ కట్టడాలను, డిస్ మాంటిల్ డంపింగ్ ను లేకుండా ఒరిజినల్ స్టేట్స్ లోకి తీసుకురావాలని ప్రయత్నం చేయడం జరిగింది. అప్పుడు సుమారు రూ.4 కోట్లు ఖర్చు పెట్టి దీని మీద సెంట్రల్ డ్రైనేజ్ కట్టడం జరిగింది. తరువాత 2005లో అప్పటి ముఖ్యమంత్రి గారి ఆధ్వర్యంలో దీనికి సంబంధించిన అన్ని డిపార్ట్ మెంట్స్ తో మాట్లాడి, బ్యూటిఫికేషన్ చేపట్టాలని ఆలోచన చేయడం, దీనికి సంబంధించి కొన్ని వర్క్స్ ను జిహాద్ ఎమ్ సి ద్వారా టేకప్ చేశాము. దానికి జెఎన్ ఎన్ యుఆర్ ఎమ్ ఫండ్స్ ను కొంత వరకు ఖర్చు పెట్టారు. అక్రమ కట్టడాల విషయంలో అధికారులు కూలగొట్టే కార్యక్రమం చేస్తుంటే, వాళ్లు కోర్టుకు వెళ్లడం వల్ల, ఆ కేసులు ఇప్పటికీ పరిష్కారం కాని దిశలో కొనసాగుతున్నాయి.

చాలా కేసులు అంటే సుమారు పది వన్నెండు కేసుల పైచిలుకు వరకు ఈ రోజున కోర్టుల్లో వివిధ దశల్లో ఉన్నాయి. ఇవన్నీ పూర్తయిన తరువాత ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని ఇటీవలనే ఒక ఆలోచన చేశాము. జిహాద్‌ఎమ్‌సి, ఇంజనీరింగ్ శాఖాధికారులతో కలిసి ఒక టైమ్ బౌండ్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద వాటర్ లెవెల్స్‌కు సంబంధించి ఎఫ్‌టిఎల్ నిర్ధారించే కార్యక్రమాన్ని తీసుకుంటున్నాము. ఆ కార్యక్రమాన్ని తీసుకున్న వెంటనే రెవిన్యూ శాఖ ఆధ్వర్యంలో అక్రమ కట్టడాలను, అక్రమ స్థలాలను తొలగించే కార్యక్రమాన్ని చేపడతాము. Within a short time, we are going to convene a meeting. వెనువెంటనే దానిని ఆచరణలోకి తీసుకొచ్చి మూసీ నదికి ఒరిజినల్ స్టేటస్ as it is ఉండేటట్లు చేస్తాము. ఊహించని వర్షాల వల్ల వరదలు వచ్చినప్పుడు చుట్టుపక్కల ప్రాంతాలు జలమయం కాకుండా అన్ని రకాల చర్యలు తీసుకోవటానికి తగిన ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి.

جناب محمد معظم خاں (Sri Mohd.Mozam Khan): صاحب! ہم کو بھی ایک منٹ بولنے کی ضرورت ہے کیونکہ موسیٰ مدی ہمارے علاقہ کے زیرِ رقبہ ہے۔

جناب ڈپٹی اسپیکر (MR. DEPUTY SPEAKER): معاف کیجئے۔ آپ ٹائم دیکھیے، single supplementaries کا ٹائم چل رہا ہے۔ You know the rule very well. آپ جانتے ہیں کہ جس کے بجائے established procedure ہے۔ آپ بیٹھ جائیے۔ میں آپ کو موقع ملے گا۔

శ్రీ డి. సుధీర్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, మంత్రి గారు మూసీ నదికి సంబంధించి మునిసిపల్ పరిపాలన శాఖ, ఇరిగేషన్ శాఖ మరియు రంగారెడ్డి జిల్లా రెవిన్యూ శాఖ వారితో కలిసి ఎఫ్‌టిఎల్ పాయింట్స్ ఫిక్స్ చేస్తామని చెప్పడం జరిగింది. ఎఫ్‌టిఎల్ ఫిక్స్ చేయడానికి అది ట్యాంక్ కాదు. ఒకవేళ చెరువు, లేక కుంట అయితే ఎఫ్‌టిఎల్ నిర్ధారిస్తారు. మూసీ నది ప్రవహించే మార్క్కు ఆల్మోస్ట్ అందరికీ తెలిసినదే. కాబట్టి దానికి ఎఫ్‌టిఎల్ నిర్ధారించవలసిన అవసరం లేదు. అలాగే టాన్‌స్లానింగ్ వాళ్లు దగ్గరుండి లంచాలు, డబ్బులు తీసుకొని అక్రమ కట్టడాలను ప్రోత్సహించారు. ఈ విషయాలన్ని డిపార్ట్‌మెంట్ వాళ్ల దృష్టిలో ఉన్నాయి. అందుకే వాళ్ల మీద యాక్షన్ తీసుకోలేకపోతున్నారు. డిపార్ట్‌మెంటు వాళ్లు అక్రమ కట్టడాలను విపరీతంగా ప్రోత్సహించడం వల్ల మూసీ పరీవాహక ప్రాంతాలు పూర్తిగా కుంచించుకుపోయాయి. ఇవ్వాళ హైదరాబాదు నగరంలో ట్రాఫిక్ విపరీతంగా పెరిగి పోయిన సేవధ్యంలో కొత్తగా రోడ్లు నిర్మించాలన్నా నిర్మించలేని పరిస్థితి ప్రస్తుతం మన హైదరాబాదు నగరంలో ఉన్నది. ఎందుకంటే రోడ్ల నిర్మాణానికి అవసరమైన స్థలం ప్రస్తుతం మనకు అందుబాటులో లేదు. అందుకే హైదరాబాదులో కొత్త రోడ్లు నిర్మించలేము. అలా నిర్మించాలనుకుంటే ఈ ఒక్క చోటనే అవకాశమున్నది. కాబట్టి రాబోయే తరాల వారు ఇబ్బందులు పడకుండా రేపటి రోజున కొత్త రోడ్లు నిర్మించాల్సిన పరిస్థితుల్లో కేవలం మూసీ నదికి ఇరువైపుల 80 అడుగుల రోడ్లు నిర్మాణం చేపడుతున్న దృష్టా దయచేసి దానిని పరి రక్షించమని కోరుతున్నాను.

MR.DEPUTY SPEAKER: Yes, that is a good point.

(Charminar)

جناب سید احمد پاشا قادری (Sri Syed Ahmed Pasha Quadri): اسپیکر صاحب! موسی ندی کے ناجائز قبضوں میں دن بدن اضافہ اور پھیلاؤ ہوتا جا رہا ہے۔ چادرگھاٹ کے لوور برج کے پاس filling اور plotting کی جارہی ہے۔ اس کے لئے اگر کوئی ذمہ دار ہے تو وہ بلدیہ کے عہدہ داروں کے ساتھ آر۔ڈی۔او۔ ہے جو مسلسل یہاں پر ہر طرح کی پلاننگ کر رہے ہیں۔ ہائی کورٹ کے سامنے عثمانیہ دواخانہ کے وسط میں موسی ندی کا جو حصہ ہے، وہاں پر بھی قبضوں میں اضافہ ہوتا جا رہا ہے۔ آپ کے ذریعہ ہمارا حکومت سے یہ مطالبہ ہے کہ وہ ان قبضوں کو سختی سے روکیں۔ اگر آپ ایسا کریں تو کم سے کم موسی ندی تو بچ جائے گی ورنہ land grabbers موسی ندی کی پلاننگ کرنے کے لئے بھی کم نہیں ہیں۔ موسی ندی کو سنوارنے کے لئے ڈاکٹر وائی۔ایس۔راج شیکھر ریڈی صاحب نے ایک انتہائی خوبصورت پروگرام بنایا تھا، وہ کام بھی فی الحال رکا ہوا ہے جس کی وجہ سے پانی کا ٹھہراؤ ہے اور مچھروں کی کثرت ہے۔ اہم بات یہ بولنا ہے کہ برج کے اوپر heritage کے جو منڈیر ہیں، اس کے pieces نکال کر لوگ بیچ رہے ہیں۔ ابھی حال ہی میں ہمارے اکبر الدین اولیسی صاحب اور میں نے کلکٹر حیدر آباد سے ملاقات کر کے تصاویر کے ساتھ ایک شکایت درج کی کہ برج کے اوپر جو منڈیر ہیں، وہ سو سالہ قدیم ہیں، لیکن لوگ اس کے pieces نکالتے اور بیچتے جا رہے ہیں۔ اس سلسلہ میں نہ پولیس ایکشن لیتی ہے، نہ بلدیہ ایکشن لیتی ہے اور نہ کلکٹر صاحب ایکشن لیتے ہیں۔ میری گزارش ہے کہ آپ موسی ندی کے اندر کے جتنے ناجائز قبضے ہیں، ان کو برخاست کیجئے اور مزید جو قبضے ہو رہے ہیں اور اس وقت چادرگھاٹ کے پاس filling کا جو کام چل رہا ہے، نوری طور پر اس کو روکنے کا کہ موسی ندی کی خوبصورتی سے شہر حیدرآباد کی خوبصورتی برقرار رہے۔

శ్రీ జూలకంటి రంగా రెడ్డి (మిర్యాలగూడ) : సార్, మూసీ హైదరాబాదులో ప్రారంభమై నా నియోజకవర్గంలో క్రిష్ణా నదిలో కలపటం జరుగుతుంది. అందుకే క్రిష్ణా నదీ జలాలు పూర్తిగా కలుషితమైపోతున్నాయి. అందుకే మూసీ నదికి అక్కడి నుంచి ఇక్కడి వరకు ప్రత్యేక మరమ్మత్తులు చేపట్టాల్సిన అవసరమున్నది. ఎవరు పడితే వారు ఆక్రమించుకోకుండా, అక్రమ కట్టడాలు చేపట్టకుండా, ఇండస్ట్రిస్ నుంచి పొల్యూటెడ్ వాటర్ కాని వేస్ట్ వాటర్ కాని అందులో పడలకుండా చర్యలు తీసుకోవాలి.

ఎందుకంటే నా నియోజకవర్గంలోని అనేక గ్రామాల ప్రజలు ఆ నీటినే త్రాగుతున్నారు. మూసీ నదిని అలా చేయటం వల్ల అనేక పశువులు, చేపలు చనిపోతున్నాయి. అందుకనే మూసీనది నీటిని ప్రక్షాళన చేసి కార్యక్రమాన్ని త్వరగా పూర్తి చేసి అక్కడ నుంచి ఇక్కడ వరకు దానిని బాగు చేయాల్సిన అవసరముందని తెలియజేస్తూ దానిపై తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: మిస్టర్ గారూ, on the illegal structures and specifically on the heritage value of some of the older Projects, you will have to respond.

శ్రీ ఎమ్.మహీధర్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, నేను ఇంతకుముందే విన్నవించాను. దానిలో పున్న అక్రమ కట్టడాలను తొలగించే దిశగా సత్వర చర్యలు తీసుకునేదానికి అన్ని రకాలుగా సమాయత్తమయ్యాము. కాని వాటికి సంబంధించి కొన్ని కేసులు కోర్టులో పెండింగ్ లో ఉన్నందున కోర్టులో కేసులను త్వరితగతిన పరిష్కరించే దిశగా లా డిపార్ట్ మెంటు నుంచి కూడా చర్యలు తీసుకున్నాము. గౌరవ సభ్యులు సుధీర్ రెడ్డి గారు అడిగినట్లు మూసీ నది మీద గోల్నాక నుంచి రేస్ కోర్స్ వరకు బ్రిడ్జి నిర్మాణం పనులు రు. 6.50 కోట్లతో చేపట్టటం జరిగింది. ఆ పనులు జరుగుతున్నాయి. ఎక్కడైతే హెరిటేజ్ వాల్యూస్ ఉన్నాయో అవి దెబ్బ తినకుండా ఉండటానికి మూసీకి అక్కడా, ఇక్కడా ఉన్న చారిత్రక కట్టడాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని అక్కడున్న బండ్స్ కి రివిటమెంట్ స్టోన్స్ ని తొలగించి అమ్ముకుంటున్నారని చెప్పారో వాటన్నింటిని సంపూర్ణంగా నిరోధించటం జరిగింది. గతంలో కొంతమంది, కొద్ది మేర ఇలాంటి దుశ్చర్యలకు పాల్పడిన మాట వాస్తవం. అయితే వాటిని నిరోధించి either side of the Musi River 80 అడుగుల రోడ్ల నిర్మాణం చేపట్టేందుకు ప్రణాళికలు సిద్ధంగా ఉన్నాయి. వీటిని ఇంప్లిమెంట్ చేసే దిశగా జరుగుతున్న ప్రయత్నాలలో భాగంగా మొదటి రోడ్డు నిర్మాణం పనులు మూసారాంబాగ్ నుండి చాదర్ ఫూట్ వరకు మొదలు పెట్టడం జరిగింది. అది చాలవరకు పూర్తి చేయటం జరిగింది. ఇంకా దానికి సంబంధించి జెఎన్ఎన్ఎయూఆర్ఎమ్ క్రింద మూసీ రివిటలైజేషన్ ప్రాజెక్ట్ క్రింద రు. 44 కోట్లు ఖర్చు చేసే దిశగా కార్యక్రమాలు చేపట్టటం జరిగింది. ఇవన్నీ మూసీ రివర్ ను పొల్యూషన్ బారి నుంచి తప్పించేందుకు చేపట్టటం జరిగింది. మరో పక్క వాటర్ వర్క్స్, ఇరిగేషన్ డిపార్ట్ మెంట్ల ద్వారా సివరేజ్ ట్రీట్ మెంట్ ప్లాంట్లు కూడా నిర్మాణం చేయటం జరుగుతున్నది. వీటి ద్వారా ఎక్కడా కూడా మురుగునీరు అనేది మూసీలో డైరెక్ట్ గా కలవకుండా సివరేజి పైప్ లైన్ల ద్వారా తీసుకుపోయి సిటీకి అవతల చాలా దూరంగా వాటర్ లో కలిపే దిశగా చర్యలను సంపూర్ణంగా తీసుకోవటం జరుగుతున్నది. ఈ సివరేజి ట్రీట్ మెంట్ ప్లాంట్ల కెపాసిటీని పెంచటానికి, అవసరమైతే అదనంగా సివరేజి ట్రీట్ మెంట్ ప్లాంట్ల నిర్మాణం చేయటానికి కూడా ప్రయత్నం జరుగుతున్నది. బహుశా ఒకటి లేదా రెండు ప్లాంట్లు హండ్రెడ్ డేస్ Development సందర్భంగా పూర్తి చేయటం జరుగుతుందని మీ ద్వారా సభ దృష్టికి తీసుకుస్తున్నాను. ఎఫ్టిఎల్ అనేది వాగుల్లో, చెరువుల్లో నిర్ధారించటానికి వీలుంటుంది కాని మూసీ నదిలో ఎందుకు నిర్ధారిస్తారని గౌరవ సభ్యులడిగారు. ఈ ఎఫ్టిఎల్ అనేది బాగా వర్షాలు, వరదలు వచ్చినప్పుడు ఆ వరద నీటి ప్రవాహం ఏ లెవెల్ వరకు లేదా ఏ హైట్ వరకు వాటర్ పారటం జరిగిందనేది నిర్ధారించుకొని, ఎక్కడి వరకు, ఏ మేరకు అక్రమ కట్టడాలు లేదా అక్రమ స్థలాలున్నాయో, అవసరమైతే పైవేట్ స్థలాలను కూడా గుర్తించి కోర్టులో ఉన్న కేసులను ఒక్కొక్కటి పరిష్కరించేసుకుంటూ వాటిని పూర్తిచేయటానికి ప్రభుత్వం అన్ని చర్యలూ చేపట్టిందని, వీటి ద్వారా మూసీకి పూర్వ వైభవాన్ని తీసుకుచ్చే దిశగా ప్రభుత్వం అన్ని చర్యలనూ చేపట్టిందని, ఇదేమీ కేవలం 2005లో అప్పటి ముఖ్యమంత్రి రాజశేఖర రెడ్డి గారు చేపట్టిన కార్యక్రమం ఎక్కడ ఆగిపోతుందో అన్న అనుమానాలకు ఆస్కారం లేకుండా ఈ కార్యక్రమాన్ని సంపూర్ణంగా అతి కొద్ది రోజుల్లోనే పూర్తి చేసి హైదరాబాదు నగరంలో ఎక్కడ కూడా బ్యాడ్ స్మెల్ అనేది లేకుండా ఉండేలా చర్యలు తీసుకుంటామని

తెలియజేస్తున్నాను. అట్లాగే రెవిన్యూ శాఖ గతం వరకు అక్రమ కట్టడాలను కూల్చే కార్యక్రమం చేసేది. అయితే ఎఫ్టిఎల్ నిర్ధారణలో కొంతమేరకు జాప్యం జరిగిన మాట వాస్తవం. జాప్యం జరిగినందువల్ల ఆలస్యమైంది. ఈ ఆలస్యాన్ని సంపూర్ణంగా నివారించి వెంటనే ప్రాజెక్టు నిర్మాణం చేపడతామని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

ఉ.10.30

నీటి పారుదల ప్రాజెక్టులకు నిధులు

ప్రశ్న నెం. 63 (3586)

సర్వశ్రీ/శ్రీమతి తుమ్మల నాగేశ్వరరావు (ఖమ్మం), నాగం జనార్ధన్ రెడ్డి (నాగర్ కర్నూల్), ఎం.వెంకటేశ్వరరావు (నిజామాబాద్ రూరల్), కె.ఇ.ప్రభాకర్ (పత్తికొండ), కె. మీనాక్షి నాయుడు (ఆదోని), జి. మల్లేష్ (బెల్లంపల్లి), వి. యాదగిరిరావు (మనుగోడు), కె. సాంబశివరావు (కొత్తగూడెం), కుమారి బి. చంద్రాపతి (వైరా), జె. రంగారెడ్డి, పయ్యపుల కేశవ్ (ఉరవకొండ), బి.కె. పార్థసారథి (పెనుకొండ)- గౌరవనీయులైన భారీ, మధ్యతరహా సాగునీటి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) రాష్ట్రంలో ఏఐబిపి క్రింద చేపట్టిన సాగునీటి ప్రాజెక్టుల వివరాలు తెలుపండి;
- ఆ) 2010-2011 లో కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి నిధులను పొందడంలో ప్రభుత్వం విఫలమైన విషయం వాస్తవమేనా; నిధులు అందినట్లయితే, వాటికి సంబంధించిన వివరాలు ఏమిటి;
- ఇ) ప్రాజెక్టులు పూర్తి అయ్యే తేదీలను తెలపండి?

భారీ, మధ్యతరహా సాగునీటి శాఖామూల్యులు (శ్రీ పి. సుదర్శన్ రెడ్డి):

- అ) ఏ.ఐ.బి.పి. క్రింద 33 భారీ, మధ్యతరహా సాగునీటి ప్రాజెక్టులను చేపట్టడమైనది. 33 ప్రాజెక్టులకు గాను 11 ప్రాజెక్టులు పూర్తయ్యాయి. ఏ.ఐ.బి.పి. 1 & 2 వ దశల క్రింద రూ.225.54 కోట్ల వ్యయంతో 28,035 హెక్టార్లకు నీరు అందించే 65 చిన్నతరహా సాగునీటి పథకాలు చేపట్టడమయింది. ఏ.ఐ.బి.పి. క్రింద 2008-2009 సంవత్సరంలో రూ.143.25 కోట్ల వ్యయంతో 9703 హెక్టార్లకు సాగునీటి సౌకర్యాన్ని కల్పించే 23 ఎత్తిపోతల సాగునీటి పథకాలను చేపట్టడమయినది.

- అ) 2010-2011 సంవత్సర కాలానికి భారీ, మధ్యతరహా సాగునీటి ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి, ఈ రోజు వరకు రూ.751 కోట్ల మేర ప్రతిపాదనలు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సమర్పించడమయినది.
- ఇ) భారీ, మధ్యతరహా ప్రాజెక్టులు పూర్తి చేసే తేదీల వివరాలకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని అనుబంధంగా సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది. చిన్నతరహా సాగునీటి ప్రాజెక్టులకు సంబంధించి, ఏ.ఐ.బి.సి. క్రింద మంజూరైన పనులు పూర్తి చేయుటకు కేంద్రప్రభుత్వం 2011, మార్చి వరకు సమయాన్ని పొడిగించింది. 23 ఎత్తిపోతల పథకాలకు గాను ఇప్పటివరకు 2 పథకాలు పూర్తయినవి. 2011, మార్చి నాటికి 17 పథకాలు పూర్తికాగలవని, మిగిలిన నాలుగు పథకాలు 2011-2012 నాటికి పూర్తి కాగలవని ఆశించడమయింది.

1996-97 ప్రారంభం నుండి ఎనిమిది క్రింద చేపట్టిన భారీ, మధ్యతరహా సాగునీరు ప్రాజెక్టుల స్థితి

అనుబంధం

విరుస సంఖ్య	ప్రాజెక్టు పేరు	ఎనిమిది క్రింద మొత్తం వ్యయం (రూ. కోట్లలో)	కేంద్ర సహాయం (సి/ఎ) కేంద్ర ఋణ సహాయం (సిఎల్ఎ) (రూ. కోట్లలో)		సాగునీరు సామర్థ్యం (హెక్టార్లలో)						ప్రాజెక్టు స్థితి
			అర్హత గల సిఎ / సిఎల్ ఎ	కేంద్రప్రభుత్వ విడుదలలు సిఎల్ ఎ/సిఎ	ఉద్దేశించినవి			2010 డిసెంబరు నాటికి విస్తారాలు చేసినవి			
					కోట్ల	స్థిరీకరణ	మొత్తం	కోట్ల	స్థిరీకరణ	మొత్తం	
1	ఎస్ ఆర్ ఎస్ పి మొదటి దశ	568.42	327.170	327.170	122563		122563	122563		122563	సి.ఆర్. సమర్పించడమైంది
2	ఎస్ ఎస్ పి	91.70	77.140	77.140	27944		27944	25071		25071	సి.ఆర్. సమర్పించడమైంది
3	మద్దువలస	83.91	66.800	66.800	6071	3925	9996	6071	3925	9996	సి.ఆర్. సమర్పించడమైంది
4	చోమశిల	193.00	164.525	164.525	38475		38475	37099		37099	సి.ఆర్. సమర్పించ చలనీ పున్నది.

5	ప్రయోగశాల	482.90	245.189	245.189	40160		40160	40160		40160	సి.ఆర్. సమర్పించడమైంది
6	పరిశోధన ప్లాట్ - II	86.81	37.116	37.116	17110		17110	17110		17110	సి.ఆర్. సమర్పించడమైంది
7	చెయ్యరు (అన్నమయ్య)	38.87	25.330	25.330	5261		5261	5261		5261	సి.ఆర్. సమర్పించడమైంది
8	ఎర్రకాయ	45.82	28.463	28.463	6961		6961	3035		3035	2011-12
9	గుండ్ల వారు	9.02	4.005	4.005	1045		1045	1045		1045	సి.ఆర్. సమర్పించడమైంది
10	మట్టి గడ్డ	6.00	3.792	3.792	610		610	0		0	2011-12
11	కాస్టూరు కాయ	9.78	1.920	1.920	561		561	0		0	శ్రీలగంపడమైంది
12	అలీపాగ ఎర్రపసు	73.300	18.325	16.370		21770	21770		21770	21770	సి.ఆర్. సమర్పించడమైంది
13	గుల్మా ఎర్రపసు	72.910	18.228	17.500		15698	15698		15698	15698	సి.ఆర్. సమర్పించడమైంది
14	రాల్ వారు	29.820	7.455	6.710	2428		2428	1214		1214	2010-11
15	పెద్దవారు @ జగన్మోహన్	124.640	112.176	106.025	6073		6073	0		0	2011-12
16	మరాఠీ వారు	42.410	38.169	37.020	3440		3440	1619		1619	2010-11

17	గొల్లవారు	75.680	68.112	60.470	3845		3845	607		607	2011-12
18	వేలిగల్లు	72.510	65.259	62.336	9713		9713	9713		9713	సి.ఆర్. సమర్పించ వలసి వున్నది.
19	కొమరం రీం	201.740	146.463	145.540	9915		9915	0		0	2011-12
20	పెద్దవారు @ నీలకణ్ణు	77.770	19.443	18.400	5260		5260	0		0	2011-12
21	పాలం వారు	63.570	15.893	9.536	4100		4100	0		0	2011-12
22	ఎస్ ఆర్ ఎస్ పి-II	864.570	151.870	139.467	178066		178066	75956		75956	2011-12
23	జనీయర్ - డిఎల్ ఐ ఎస్	4764.000	1261.000	883.130	261960		261960	8094		8094	2012-13
24	ఎస్ ఆర్ ఎస్ పి యొక్క ఎస్ ఎస్ పి	1876.800	469.200	382.400	40000		40000	0		0	2013-14
25	గుండ్లకమ్మ	397.410	127.133	99.353	32400		32400	20271		20271	2010-11
26	రాజీవ్ భీమా ఎల్ ఐ ఎస్	1377.000	1239.300	1165.671	82153		82153	0		0	2011-12
27	లాడీపూడి ఎల్ ఐ ఎస్	285.740	71.435	48.220	83609		83609	50587		50587	2011-12
28	పుచ్చూర	196.240	49.060	47.085	71184		71184	48559		48559	2011-12

29	మునుగుమిల్లి	153.520	88.274	62.950	9164		9164	6537		6537	2010-11
30	తాడకూరు	220.040	55.010	33.806	6693	3307	10000			0	2011-12
31	తొలవల్లి బృహదీ	420.940	105.235	99.731	48563	25900	74463		25900	25900	2012-13
32	స్వర్ణముఖి	39.540	11.862	11.862	4656		4656	3651		3651	సి ఆర్ సమర్పించడమైంది
33	ఇందిరాపార్క్	5974.720	1493.680	562.469	291000		291000	0		0	2015-16
	మొత్తం	19021.100	6614.032	4996.698	1420983	70600	1491583	484223	67293	551516	

పి. సుదర్శన రెడ్డి

భారీ మరియు మధ్య తరహా నీటిపారుదల శాఖా మంత్రి

MR.DEPUTY SPEAKER: Single Supplementary only. Yes, Payyavula Keshav garu.

శ్రీ పి. కేశవ్: అధ్యక్షా, ప్రశ్నలో 'బి' సస్టిమెంటరీలో మేము చాలా స్పెసిఫిక్గా అడిగాము. "Whether it is a fact that the Government has failed in getting funds?" అంటే అవునని అన్నా చెప్పాలి. లేదూ, మేము ఫెయిల్ కాలేదు, సాధించామనన్నా చెప్పాలి. అది చెప్పకుండా ప్రతిపాదనలు పంపించామని చెప్పి, స్పష్టమైన సమాధానం చెప్పకుండా ప్రభుత్వం పదిలేసింది. అది సరైనటువంటి వైఖరి కాదు. అది ఈ ఒక్క ప్రశ్నకే కాదు. భవిష్యత్తులో ప్రభుత్వమిచ్చేటటువంటి ప్రతి సమాధానం కూడా సభ్యులు అడిగినటువంటి ప్రశ్నలకు తక్కువ సమాధానమిస్తే సమయపాలన జరుగుతుంది. దయచేసి ఆ రకంగా గవర్నమెంట్కు తమరు డైరెక్షన్ ఇవ్వండి సార్.

రెండవది, మంత్రి గారిచ్చిన సమాధానం ప్రకారమే దీన్ని చూస్తే, పేరేమో accelerated irrigation benefit programme. శరవేగంగా ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేయాలనే ఉద్దేశంతో సత్వర సాగునీటి వినియోగ పథకమని పెడితే, అది కూడా ప్రభుత్వం లాగానే సత్తనడకన నడుస్తోంది. 33 ప్రాజెక్టులు టేక్స్ చేస్తే ఏడేళ్ల తరువాత కూడా 11 ప్రాజెక్టులు మాత్రమే కంప్లీట్ చేసి.. అంటే మూడో వంతు ప్రాజెక్టులు కూడా కంప్లీట్ కానటువంటి పరిస్థితి. ఆయకట్టు అయితే ఇంకా తక్కువగా వుంది. 10 per cent of the total ayacut కి కూడా నీళ్లివ్వలేని పరిస్థితి. ప్రాజెక్టులేమో మూడవ వంతు కనపడుతున్నాయి, ఆయకట్టు తక్కువగా

కనిపిస్తోంది. దీనికి కారణమేంటి? ఈ ప్రోగ్రాం అనేటటువంటిది రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఒక వరం లాంటిది. కేంద్ర ప్రభుత్వం 90 శాతం గ్రాంట్స్ వెనకబడిన జిల్లాలకు ఇస్తారు. కొన్ని జిల్లాల్లో 75 శాతం గ్రాంట్స్ ఇచ్చే పరిస్థితి వుంది. టోటల్ గ్రాంట్లు తెచ్చుకునేటటువంటి పరిస్థితి. మన ఖజానాకు భారం పడకుండా తక్కువ మ్యూచింగ్ గ్రాంట్తో పని చేసుకునేటటువంటి ఈ పథకం క్రింద కూడా ప్రభుత్వం నిధులు తెచ్చుకోవడంలో వైఫల్యం చెందింది అనంటే దానికి ప్రధానంగా రెండు, మూడు కారణాలుండాలి సార్. అందులో ఒకటి క్రింద జరగాల్సిన పనులన్నా జరక్కండా వుండి వుండాలి. రెండవది, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మ్యూచింగ్ కంట్రీబ్యూషన్ అన్నా ఇవ్వకుండా వుండాలి. లేదూ.. ఇచ్చినటువంటి నిధులను మళ్లించి యుటిలైజేషన్ సర్టిఫికేట్ అన్నా ఇవ్వకపోయి వుండాలి. ప్రధానంగా వీటిలో ఏమన్నా జరిగాయా? ఈ యుటిలైజేషన్ సర్టిఫికేట్ ఇవ్వకపోవడం మూలానే ఈ రకమైనటువంటి డిలే జరిగిందా అనేటటువంటిది మేము ప్రభుత్వాన్ని అడుగుతున్నాం సార్. ఈ సంవత్సరాల వారీగా 2008-2009, 2009-2010, 2010-2011 సంవత్సరాలకు గాను మీకు వచ్చినటువంటి ఏ.ఐ.బి.పి. నిధులెంత అనేటటువంటిది ఒక్కసారి మంత్రి గారిని స్పష్టం చేయమని కోరుతున్నాను.

ప్రభుత్వం చెప్పినట్లుగానే మొత్తం రూ.19 వేల కోట్ల వ్యయమయ్యే ప్రాజెక్టులకు గాను, మనకు రూ. 6 వేల కోట్లు విడుదల చేయాల్సిన దగ్గర ఇంకా దాదాపు రూ.4,900 కోట్లు.. అంటే ఇంకా 2 వేల కోట్ల రూపాయలు మనకు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇవ్వాలి. ఒకే ఒక్క ఎగ్జాంపుల్ సార్. మంత్రి గారు ఇక్కడ 33 ప్రాజెక్టుల వివరాలు టేబుల్ మీద పెట్టారు. ఒక్క ప్రశ్నలోనే వాటన్నింటినీ రెవ్యూ చేయలేము. రాజీవ్ బీమా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీం. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో టేకప్ చేసిన స్కీము. దానికి ఏఐబిపి క్రింద 1,377 కోట్ల రూపాయలు టోటల్ ప్రాజెక్టు కాస్ట్ అయితే, ఏఐబిపి క్రింద ఎలిజిబిలిటీ 1,239 కోట్ల రూపాయలు. ఎందుకంటే, మహబూబ్ నగర్ కూడా బ్యాక్ వర్డ్ డిస్ట్రిక్ట్ కాబట్టి. దాని క్రింద విడుదల చేసింది 1,165 కోట్లు. అంటే దాదాపు విడుదల చేసింది. కానీ, ఆయకట్టు క్రియేటెడ్ ఎంత? జీరో సార్. మహబూబ్ నగర్ లాంటి వెనకబడిన జిల్లాల్లో కేంద్ర ప్రభుత్వం 90 శాతం నిధులు విడుదల చేసినా కూడా క్రిందకి వచ్చేటప్పటికి ఒక్క ఎకరా ఆయకట్టుకు కూడా నీరివ్వలేదు. అంటే ఆ రూ.1100 కోట్లను మీరు ఎక్కడ ఖర్చుబెట్టారు? ఆ ప్రాజెక్టుకే ఖర్చుబెట్టారా? లేక ఇతర ప్రాజెక్టులకేమన్నా మళ్లించు చేశారా? మీరు యుటిలైజేషన్ సర్టిఫికేట్లు ఎంతవరకు ఇచ్చారనేటటువంటిది సభకు తెలియజేయాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి: అధ్యక్షా, పార్టీకి ఒక్కరి చొప్పునన్నా అవకాశమివ్వరా?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: లేదండీ.....

శ్రీ పి. సుదర్శన్ రెడ్డి: అధ్యక్షా, శాసన సభ్యులు శ్రీ పి. కేశవ్ గారు అడిగిన ప్రశ్నకు సంబంధించి ఈ రోజు ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత, గతంలో 1996 నుండి 2004-2005 వరకు రూ.9,556.878 కోట్లు నిధులు వచ్చాయి. ఆ తరువాత 2005-2006 నుండి అంతకుముందు లోస్లుగా తీసుకున్నవి. ఆ తరువాత సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ఎస్సీ, ఎస్టీ ఏరియాలో గానీ, వాటర్ ఎక్కుడైతే లేదో ఆ ఏరియాని గుర్తించి ప్రయారిటీలో కొన్ని ప్రాజెక్టులకు ఏఐబిపి క్రింద నిధులివ్వడం జరిగింది. దాంట్లో భాగంగానే మనకు 2005-2006 లో రూ.917 కోట్లు నిధులు వచ్చాయి. 2006-2007 లో రూ.2,306 కోట్లు వచ్చాయి. 2007-2008 లో రూ.2,584 కోట్లు వచ్చాయి. 2008-2009 లో రూ.1,922 కోట్లు వచ్చాయి. 2009-2010 లో రూ.2,815 కోట్లు వచ్చాయి. 2011 లో రూ.1,338 కోట్లు వచ్చాయి. అదేవిధంగా

2010-2011 కు సంబంధించి సభ్యులు అడిగారు. మనకు మార్చి ఎండింగ్ లోపల నిధులు వస్తాయి. తప్పనిసరిగా మార్చి ఎండింగ్ లోపల వచ్చే అవకాశముంది. అదే విధంగా ఈ 33 ప్రాజెక్టులు ఏవైతే చేపట్టామో తద్వారా 36 లక్షల ఎకరాలకు గాను, ఈ రోజు 28 చిన్న ప్రాజెక్టుల్లో ఆల్మోస్ట్ 19 లక్షల 17 వేల ఎకరాల ఆయకట్టుకు నీళ్లు రావడానికి ఆల్మోస్ట్ 70, 71 పర్సెంట్ కంప్లీట్ అయ్యాయి. అదే విధంగా బీమా ప్రాజెక్టు గురించి అధ్యక్షా.. బీమా ప్రాజెక్టుకు అయ్యే టోటల్ కాస్ట్ రూ.2,158 కోట్లు. అయితే, కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి గ్రాంట్ అడిగింది రూ.1,377 కోట్లు అధ్యక్షా. దాంట్లో నుండి ఎక్స్ పెండిచర్ చేసింది రూ.817 కోట్లు. బ్యాలెన్స్ ఏదైతే రూ.477 కోట్లు మన దగ్గరున్నాయో, దాంట్లో ల్యాండ్ ఎక్విజిషన్ లో ప్రాజెక్టు వచ్చి, అదేవిధంగా రైల్వే ట్రాక్ గురించి ప్రాజెక్టు వచ్చి వర్క్ కొద్దిగా ఆగిపోయి, పనులు చేయకపోవడంతో, అదేవిధంగా కృష్ణా నదిపై వున్న ప్రాజెక్టుకు 2 సంవత్సరాలు ఫ్లడ్స్ రావడంతో కాంట్రాక్టర్లకు ఇబ్బందై వర్క్ ను స్లో అయ్యాయి. ఫర్థర్ గా తప్పనిసరిగా ఈ ప్రాజెక్టు కంప్లీట్ చేసి, అయినంత మటుకు ఏప్రిల్ నాటికి కూడా ఒక ప్రాజెక్టు ఫస్ట్ ఫేజ్ స్టార్ట్ చేసేందుకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

ఉ.10.40

మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో రూ.5 వేల కోట్లను మంజూరు చేసి ఏవైతే ప్రాజెక్టులను చేపట్టామో, వాటికి తప్పనిసరిగా ఈ జూన్ జులై వరకు ఫస్ట్ ఫేజ్, సెకండ్ ఫేజ్ ఇవ్వడానికి మేం తప్పనిసరిగా ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ పయ్యపుల కేశవ్ : అధ్యక్షా, ఇంతకు ముందు చర్చించిన ప్రశ్నకు మీరు సభ తరపున సంతృప్తిని వ్యక్తం చేశారు. ఇప్పుడు కూడా మీ అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేస్తే సంతోషిస్తాం సార్.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : సందర్భాని బట్టి, అవకాశాన్ని బట్టి తప్పకుండా చెబుతాను.

శ్రీ పయ్యపుల కేశవ్ : మంత్రిగారు సమాధానం చాలా ఎలాబరేట్ చెప్పారు. నేనడిగిన ప్రశ్నలకు తప్ప అన్నీ చెప్పారు. భీమాకు కేటాయించిన ఏ.ఐ.బి.పి నిధులను ఎంత ఖర్చు పెట్టారు? ఎంత మళ్లించారు? మళ్లించారా లేదా? అది చెప్పలేదు. రెండవది, భీమాలాంటి ప్రాజెక్టును కరువు జిల్లా అయిన మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో టేకప్ చేసి ఏడేళ్లుగా నడుస్తోంది. దానికి మంత్రిగారు చెప్పిన కారణాలేమిటి? రెండేళ్లుగా ఫ్లడ్స్ వస్తున్నాయి, ఒక రైల్వే ట్రాక్ దగ్గర ఇబ్బంది వచ్చింది కాబట్టి, ఒక్క యకరాకు కూడా నీళ్లువ్వలేకపోయాం, భూసేకరణ జరగలేదు, ఇది ఏం సమాధానం అధ్యక్షా? ప్రభుత్వానికి ఇంత పెద్ద యంత్రాంగం ఉండి ప్రయోజనం ఏముంది. అటు మహబూబ్ నగర్ ఇటు అనంతపురం వంటి జిల్లాలకు నీళ్లు యాక్టీవ్ గా చేయలేరా. ఖచ్చితంగా వెనుకబడిన జిల్లాల పైన ప్రభుత్వానికి దృష్టిలేదు. ఆ అవగాహన లోపం వలన మంత్రిగారు సభను తప్పుత్రోవ సట్టించే సమాధానమిస్తున్నారు. ఒక రైల్వే ట్రాక్ డైవర్షన్ తీసుకోవడానికో లేక భూసేకరణ చేయడానికో ఈ ప్రభుత్వానికి ఎన్ని రోజులు పడుతుంది? రెండవది, ఫ్లడ్స్ వచ్చాయన్నారు. ఫ్లడ్ ఎక్కడ వచ్చింది? బిగినింగ్ పాయింట్ లో వస్తుంది. మిగిన క్యానాల్ మొత్తానికి ఫ్లడ్స్ వస్తాయా? మంత్రులు అధికారులు ఇచ్చిన సమాధానాన్ని చెప్పడమే కాదు, కనీసం దానిలో నిజానిజాలు ఏమున్నాయో చూడాల్సిన అవసరముంది. నేను మరొక్క సారి అడుగుతున్నాను. భీమాకి ఏ.ఐ.బి.పి క్రింద కేంద్రం విడుదల చేసిన నిధులను మీరు దారి మళ్లించారా లేదా? దానికి సమాధానమిస్తే, తరువాత సస్టిమెంట్ ప్రశ్నలు వేస్తాము.

రెండవది, 11 ప్రాజెక్టులను కంప్లీట్ చేశామని చెబుతున్నారు. అని మినహా డిలేకి కారణాలేమిటి? మా దృష్టిలో ఉన్నది, ప్రధానంగా మీరు నిధులను మళ్లించడం వలన, ప్రాజెక్టు ప్రయారిటీ సరిగ్గా లేకపోవడం వలన, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మ్యాచింగ్ గ్రాంట్లను మంజూరు చేయకపోవడం వలన డిలే జరుగుతోంది. ఈ ప్రభుత్వం ఒక ప్రక్కన జలయజ్ఞం పేరుతో ప్రచారం చేసుకుంటూ, మరో ప్రక్క నయా పైసా కూడా ఖర్చు పెట్టకుండా, కేంద్రం కరువు జిల్లాలకు ఫ్రీగా ఇచ్చిన డబ్బులను కూడా ఖర్చు చేయకుండా, వారి పేవర్ ప్రకటనల కోసం ఖర్చు పెట్టుకునే పరిస్థితుల్లో సాగులోకి రాకుండా పోతుంది. దాని మీద మంత్రి గారిని స్పష్టంగా సమాధానం చెప్పాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి : అధ్యక్షా, 33 ప్రాజెక్టులకు గానూ 11 ప్రాజెక్టులు పూర్తయ్యాయని మంత్రి గారు చెబుతున్నారు. ఈ 11 ప్రాజెక్టుల దగ్గరకు మంత్రి గారిని అఖిల పక్షాన్ని తీసుకొని వెళ్లమనండి. 11 ప్రాజెక్టులు పూర్తయ్యాయనేది వాస్తవం కాదు. ఈ 11 ప్రాజెక్టులు పూర్తయ్యాయంటే ఆ 11 ప్రాజెక్టుల క్రింద ఎన్ని వేల యకరాలకు, ఎన్ని లక్షల యకరాలకు నీరందిస్తున్నారు? అక్కడ సాగు అనేది ఏమీ లేదు, ప్రాజెక్టులు పూర్తి కాలేదు. ఈ 11 ప్రాజెక్టులను గౌరవ మంత్రి గారూ.. మీరు వెళ్లి చూశారా? మా లెక్క ప్రకారం 11 ప్రాజెక్టులు పూర్తి కాలేదు. అవాస్తవం చెబుతున్నారని చెప్పదలచుకున్నాను. రెండవది, జలయజ్ఞం పేరుతో ధనయజ్ఞం, పెద్ద ఎత్తున అవినీతి కార్యక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. జలయజ్ఞం పేరుతో ఖర్చు పెట్టిన డబ్బులో సగం డబ్బు ...

MR.DEPUTY SPEAKER: Where are we going? ఏ.ఐ.బి.పి మీద మీకు స్పెసిఫిక్ గా ఏదైనా అనుమానాలుంటే అడగండి.

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి : ఏ స్కీము ద్వారా డబ్బు వచ్చినా, ప్రపంచ బ్యాంకు డబ్బుచ్చినా, కేంద్రం డబ్బుచ్చినా, మనమిచ్చినా అది ప్రజల డబ్బే, ప్రజల మీద భారం పడే డబ్బే కదా! కాబట్టి జలయజ్ఞంలో పెద్ద ఎత్తున అవినీతి కార్యక్రమాలు, అక్రమాలు జరుగుతున్నాయి. దీనిని అరికట్టడానికి ఏ రకమైన చర్యలను తీసుకుంటున్నారు?

అదే విధంగా పోలవరం, ప్రాణహిత చేపెళ్ల, ఈ రెండు ప్రాజెక్టులను జాతీయ హోదా కలిగిన ప్రాజెక్టులుగా గుర్తిస్తామని ఎప్పటి నుంచో చెబుతున్నారు. ఇంకా ఎంత కాలం పడుతుంది?

MR.DEPUTY SPEAKER: Rangareddy Garu, please go through the question. How can the Minister be prepared?

శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి : ప్రధానంగా మంత్రి గారిని అడిగేదేమంటే, 11 ప్రాజెక్టులు పూర్తయ్యాయన్నారు. ఆ 11 ప్రాజెక్టులు పూర్తి కాలేదు, అవాస్తవం చెబుతున్నారు. దయచేసి అఖిల పక్షాన్ని అక్కడకు తీసుకువెళ్లండి. రెండ్రోజులు అక్కడ తిరిగి చూస్తే, అది వాస్తవమా కాదా అనేది తెలుస్తుంది.

శ్రీ పి.సుదర్శన రెడ్డి : అధ్యక్షా, రాజీవ్ భీమా పథకంలో ఇప్పటి వరకు రూ.1,377 కోట్లు ఖర్చయ్యింది. రూ.1,165 కోట్లు గ్రాంట్లు వచ్చాయి. బ్యాలెన్స్ అక్కడ ఉన్నది వాస్తవమే. కానీ అక్కడ వర్క్ చేయలేక, వర్క్ చేయడానికి సౌకర్యాలు కల్పించక డబ్బు బ్యాలెన్స్ ఉన్నది గానీ, డబ్బును వేరే ఎక్కడకు మళ్లించేది లేదు.

పనులను వెంటనే ప్రారంభిస్తాం. రెండ్రోజుల నుండి పనులు ప్రారంభమై జరుగుతున్నాయి. తొమ్మిది ప్యాకేజీలు ఎక్కడైతే ప్రారంభం కాలేదో వాటిని కూడా ప్రారంభింప చేశాము. తప్పనిసరిగా ఈ రెండు నెలల్లో వీటన్నింటినీ క్లియర్ చేస్తాం.

అదేవిధంగా, సభ్యులు శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి గారు 11 ప్రాజెక్టుల గురించి అడిగారు. ఆ 11 ప్రాజెక్టులలో, ఒక్క ఎర్రకాలువ, మద్ది గెడ్డ ఇవి రెండు ప్రాజెక్టులు మినహా మిగతా అన్నీ పూర్తయ్యాయి.

శ్రీ పయ్యపుల కేశవ్ : అధ్యక్షా, నేను 33 ప్రాజెక్టులలో ఒకే ఒక్క ప్రాజెక్టు గురించి చెప్పాను. అలాంటిది ఇప్పుడు కొమరం భీం ప్రాజెక్టు గానీ, పెద్ద వాగు ప్రాజెక్టు గానీ, పాలెం వాగు ప్రాజెక్టుగానీ, తారకరామ తీర్థ సాగర్ గానీ, మద్ది గెడ్డ గానీ, కానాపూర్ కెనాల్ గానీ, ఏ ఒక్క ప్రాజెక్టులో ఒక్క యకరానికి కూడా నీళ్లివ్వని పరిస్థితి ఉంది. మంత్రి గారు సభను తప్పుత్రోవ పట్టించే సమాధానం చెప్పారు. ఖచ్చితంగా ఏ.ఐ.బి.సి నిధులను ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇతర అవసరాలకు మళ్లించింది, లేదంటే, ఆ ఫైల్స్ మొత్తం సభ ముందు పెట్టాల్సిందిగా ప్రభుత్వాన్ని డిమాండు చేస్తున్నాము. దానికి ప్రభుత్వం సమాధానం ఖచ్చితంగా చెప్పాలి.

శ్రీ పి.సుదర్శన రెడ్డి : అధ్యక్షా, ఏ.ఐ.బి.సి నిధులను ఎక్కడికి కూడా మళ్లించలేదు. ఏ ప్రాజెక్టుల కొరకైతే ఇచ్చారో, ఆ ప్రాజెక్టులకు ఎక్స్ పెండిచర్ చెప్పాము. ఏ.ఐ.బి.సి నుంచి తీసుకువచ్చేది కేవలం రూ.4 వేల 40 కోట్లయితే, మేమిప్పటి వరకు రూ.11 వేల 886 కోట్లను ఖర్చు పెట్టాము.

శ్రీ పయ్యపుల కేశవ్ : అధ్యక్షా, సంబంధిత ఎమ్మెల్యేలతో ఒక రెవ్యూ మీటింగును ఏర్పాటు చేయమనండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : సంబంధిత ఎమ్మెల్యేలందరితో ఒక మీటింగును కాలి ఫర్ చేయండి మంత్రి గారూ.

శ్రీ పి.సుదర్శన రెడ్డి : అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారి ఆదేశాల మేరకు ఏ ఎమ్మెల్యేకి సంబంధించినా ఎక్కడైనా సమస్యలుంటే, ఏ పార్టీ వారైనా మా దృష్టికి తీసుకురండి, తప్పనిసరిగా దానిని రెవ్యూ చేస్తాం.

మౌలానా ఆజాద్ ఎడ్యుకేషన్ ఫౌండేషన్ కింద అందిన నిధులు

ప్రశ్న నెం.64 (3686)

శ్రీ పేక్ మస్తాన్ వలీ (గుంటూరు ఈస్ట్) - గౌరవనీయులైన మైనారిటీల సంక్షేమ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) గత ఆర్థిక సంవత్సరంలో మౌలానా ఆజాద్ ఎడ్యుకేషన్ ఫౌండేషన్ (ఎం.ఎ.ఇ.ఎఫ్) క్రింద కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి ఏవేని నిధులు అందాయా?

ఆ) అందిన మొత్తం వివరాలు, ఖర్చు చేసిన మొత్తమెంత?

మైనారిటీల సంక్షేమ శాఖ మంత్రి (శ్రీ సయ్యద్ మహ్మద్ అహ్మదుల్లా):

- అ) లేదండీ.
- ఆ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

جناب شیخ مستان ولی (Sri Shaik Mastan Vali): صاحب! یہ ایک بہت بڑا اور اہم مسئلہ ہے۔ حکومت ہند کی جانب سے ہر سال اقلیتی اداروں کے infrastructure development کے لئے Rs.115 crores کا allotment ہوتا ہے، جبکہ ہمارے اقلیتی بہبود کے وزیر صاحب کہہ رہے ہیں کہ ہماری ریاست کو حکومت ہند کی جانب سے اس سلسلہ میں ایک روپیہ بھی وصول نہیں ہوا۔ یہاں paper میں بتایا جا رہا ہے کہ سال 2009-10 میں دو کروڑ پندرہ لاکھ روپے آندھرا پردیش کے اقلیتی اداروں کو الاٹ کئے گئے۔ میں آپ کے ذریعہ منسٹر صاحب سے یہ جاننا چاہتا ہوں کہ مولانا آزاد ایجوکیشن فاؤنڈیشن کے تحت جب بہار اور اتر پردیش کی سرکاری حکومت ہند کی جانب سے الاٹ کئے گئے 115 کروڑ روپے میں سے ہر سال 20-30 کروڑ روپے حاصل کر رہے ہیں تو اتنی ہی رقم حکومت آندھرا پردیش کو کیوں حاصل نہیں ہو رہی ہے؟ دوسری بات یہ ہے کہ حکومت خود ایک نوڈل ایجنسی بنے اور یہ معلوم کرے کہ کون سے اقلیتی اداروں کو فنڈس کی ضرورت ہے اور کون سے NGOs ہیں جو حکومت ہند سے راست فنڈس حاصل کر رہے ہیں۔ تیسری بات یہ ہے کہ حکومت یہ معلوم کرے کہ مسلم لڑکیوں کے کتنے Self Help Groups ہیں جہاں infrastructure اور laboratories کو ترقی دی جاسکتی ہے۔ اس کے علاوہ حکومت ہند کی جانب سے جو fellowships دئے جا رہے ہیں، اس سے ہماری ریاست میں کتنا استفادہ کیا جا رہا ہے؟ میں چاہتا ہوں کہ ہمارے منسٹر صاحب اس پر بھی خصوصی توجہ دیں۔

10.50

శ్రీ సయ్యద్ మహ్మద్ అహ్మదుల్లా అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు మస్తాన్‌వలీ అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానంగా మౌలానా ఆజాద్ నేషనల్ ఫౌండేషన్‌కు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు నేరుగా నిధులు ఇస్తుంది. ఫౌండేషన్‌కు విడుదలైన నిధులు మైనారిటీ విద్యా సంస్థలకు కన్‌స్ట్రక్షన్ మరియు ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్‌కు ఎమ్.ఫిల్, పి.హెచ్.డి విద్యార్థుల ఫెలోషిప్ కోసం నేరుగా ఆ సంస్థలకు కేటాయిస్తుంది. ఇందులో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రమేయం ఉండదు. ఫౌండేషన్ కోసం 2009-10 సంవత్సరంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం రూ.115/- కోట్లు కేటాయిస్తే ఇందులో మన రాష్ట్రంలోని పదకొండు సంస్థలకు 2 కోట్ల 13 లక్షల యాభై వేల రూపాయలు Grant-in-Aid రూపంలో ఫౌండేషన్ విడుదల చేసింది. అలాగే దేశ వ్యాప్తంగా 756 ఫెలోషిప్స్ ఉంటే మన రాష్ట్రంలో 31 మందికి ఫెలోషిప్‌నిచ్చారు. మస్తాన్‌వలీ గారు చెప్పిన దానికి తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వేతర సంస్థల ద్వారా చేసి తప్పనిసరిగా మా శాయశక్తులా కృషి చేసి

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: ఈ ఫౌండేషన్ ద్వారా ఎందుకు మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఇంకా నిధులు కేటాయించలేదు?

శ్రీ సయ్యద్ మహ్మద్ అహ్మదుల్లా అధ్యక్షా, 2009-10 సంవత్సరానికి 2 కోట్ల 13 లక్షల యాభై వేలు రావాలి. అది మనకు సంబంధం ఉండదు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకు డైరెక్టుగా వారు అప్లికేషన్ పెడతారు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వారికి ఇస్తుంది. మధ్యలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సంబంధం లేదు. తప్పనిసరిగా ప్రభుత్వేతర సంస్థలతో చర్చించి Grant-in-Aid ఎక్కువ రావడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని తెలియజేస్తున్నాను.

MR.DEPUTY SPEAKER: Question No.3921 Hon'ble Minister for Forest and Environment.

రాష్ట్రంలో అడవుల పెంపకం, వన్య ప్రాణి సంరక్షణ

ప్రశ్న నెం. 65(3921)

సర్వశ్రీ టి. బాలరాజు (పాడేరు), పీడిక రాజన్న దొర (సాలూరు) - గౌరవనీయులైన అటవీ, పర్యావరణ, శాస్త్ర, సాంకేతిక విజ్ఞాన శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) అడవుల పెంపకం కొరకు చేపడుతున్న చర్యలు పర్యవేక్షణ లేని కారణంగా ఉత్తమ ఫలితాలను ఇవ్వడం లేదన్న విషయం వాస్తవమేనా;
- ఆ) అడవుల పెంపకంలో లోపాల కారణంగా అటవీ ఉత్పత్తులపై ఆధారపడిన గిరిజనుల జీవనాధారం, వన్య ప్రాణుల సంరక్షణకు అటంకం కలుగుతున్నదనే విషయం కూడా వాస్తవమేనా;
- ఇ) అయితే, సామాజిక అటవీకరణ పెంచుటకు, ప్రభుత్వం వద్ద ఉన్న ప్రతిపాదనలు, వన్యప్రాణులను సమర్థవంతంగా రక్షించుటకు చేపట్టనున్న చర్యల వివరాలను తెలపండి?

అటవీ, పర్యావరణ, శాస్త్ర, సాంకేతిక విజ్ఞాన శాఖ మంత్రి (శ్రీ శత్రుచర్ల విజయ రామరాజు):

- అ) లేదండీ
- ఆ) లేదండీ
- ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ పీడిక రాజన్నదొర: అధ్యక్షా, ఈ ప్రశ్నకు గౌరవ మంత్రివర్యులు లేదు, లేదు, ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదని చెప్పారు. ఈ ప్రశ్నలో మూడు అంశాలు ఇమిడి ఉన్నాయి. మొదటిది సామాజిక అడవుల పెంపకం, రెండవది చిన్న తరహా అటవీ ఉత్పత్తులు, మూడవది వన్య ప్రాణి సంరక్షణ. ప్రభుత్వం కోట్లాది రూపాయలు సామాజిక అడవుల పెంపకానికి, విత్తనాల ద్వారా, మొక్కలు నాటడాన్ని వన సంరక్షణ సమితుల ద్వారా చేపడుతున్నారు. కానీ అవి సత్ఫలితాలివ్వడం లేదు. ఎందుకంటే మొదట వారి పర్యవేక్షణలో వస్తుంటే రెండవది సిబ్బంది కొరత. ఈ రెండు కారణాల వల్ల సామాజిక అడవుల పెంపకం సక్రమంగా సాగడం లేదు.

ఇంకొకటి చిన్న తరహా అటవీ ఉత్పత్తులు. చిన్న తరహా అటవీ ఉత్పత్తులంటే చింతపండు, కుంకుడు కాయలు వంటివి కోట్లాది క్వంటాల్స్ కొనేవారు. తర్వాత లక్షలకు వచ్చింది. అది ఈ రోజు వందలకు వచ్చింది. భద్రగిరి ఏజెన్సీలో ఒక్క చింతపండు ఒక సీజన్కు లక్షలాది క్వంటాల్స్ కొనేవారు. కానీ ఈరోజు అది వందల్లోకి వచ్చింది. అలాగే శీకాకాయ, కుంకుళ్లు మినప్పప్పు వంటివి సుమారు 35 నుంచి 50 చిన్న తరహా అటవీ ఉత్పత్తుల సేకరణ మీద గిరిజనులు పూర్తిగా ఆధారపడి జీవిస్తుంటారు. చిన్న తరహా ఉత్పత్తులను సేకరించి అవి తీసుకొచ్చి గిరిజన సహకార సంస్థలకు అమ్మితే వచ్చిన డబ్బుల ద్వారా మనం ఇస్తున్న రెండు రూపాయలకు కిలో బియ్యం కావచ్చు, లేదంటే ఇతర నిత్యావసర వస్తువులు కొనుక్కొని వారి జీవనం సాగిస్తున్నారు. సామాజిక అడవి ఎప్పుడైతే నశిస్తుందో, అంతరిస్తుందో అప్పుడు అటవీ ఉత్పత్తులు కూడా తక్కువ కావడం వల్ల గిరిజనులు పూర్తిగా నష్టపోతున్నారు.

ఒకప్పుడు గిరిజనులు సాయంత్రం 5.00 గంటల నుంచి తెల్లవారి 7.00 గంటల వరకు కూడా ఏ జంతువు వారి మీద దాడి చేస్తుందోనని భయపడేవారు. ఈ రోజు కుందేలును చూడాలన్నా, నక్కను చూడాలన్నా, ఎలుగుబంటిని చూడాలన్నా జూ పార్కుకి వెళ్లి చూడాల్సిన పరిస్థితి వస్తున్నది. మొన్ననే విశాఖపట్టణం ఊరిలోకి చిరుతపులి వచ్చిందన్నారు. చిరుత రావడానికి కారణం అక్కడ సరైన అడవులు లేవు. ఉన్న జంతువులకు కూడా సరిగా పోషణ దొరకడం లేదు. పరిస్థితి ఇలాగ ఉంటే, మూడు ప్రశ్నలకు మంత్రి గారు లేదని సమాధానం చెప్పడం సరైంది కాదు. అడవులనంతా గిరిజనులు కొట్టుకుపోతున్నారనే వాదన కూడా ఉన్నది, అది కరెక్టు కాదు. నిజంగా గిరిజనులు స్క్లగింగ్ చేయడం కోసం అడవులను సరికేసి ఉంటే ఎప్పుడో అంతరించి ఉండేది. గిరిజనులు అడవులను నమ్ముకుని ఉన్నారు. 2006 సంవత్సరంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం పెట్టిన అటవీ హక్కుల చట్టం ద్వారా కూడా గిరిజనులకు సొంతం కాలేకపోతున్నది. అంతే కాకుండా గిరిజనులకు మహాత్మా గాంధీ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా ఇచ్చిన పనులు కూడా గిరిజనులు వినియోగించుకోలేకపోతున్నారు. ఇవన్నీ సక్రమంగా వినియోగించుకోవాలంటే అడవులను పెంచే బాధ్యతలను గిరిజనులకు అప్పజెప్పాలి. ఉపాధి హామీ పథకంలో భాగంగా గిరిజనుల భూములను సాగుచేసుకోవడానికి కేటాయించిన కోట్లాది రూపాయలు కూడా మా జిల్లాలోనే ఆగిపోయాయి. దీని గురించి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి కూడా తెలియజేయడం జరిగింది. ఇటువంటి చిన్న చిన్న అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు అటవీ శాఖ అధికారులు అడ్డుపడుతున్నారు. అట్లాగే చిన్న తరహా అటవీ ఉత్పత్తులను పెంపొందించి అవి గిరిజనులకు అందించడంలో గాని, వన్యప్రాణుల సంరక్షణ కోసం గాని పాటుపడటం లేదు. గౌరవ మంత్రివర్యులు లేదంటున్నారు కాబట్టి నేను అడుగుతున్నాను గత పది సంవత్సరాలలో సామాజిక అడవుల పెంపకానికి ఎక్కడెక్కడ ఎంత ఖర్చు పెట్టారో తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

అలాగే చిన్న తరహా అటవీ ఉత్పత్తులు కూడా గిరిజన సహకార సంస్థలు కాకుండా ప్రైవేటు వ్యక్తులు కూడా కొన్ని ఏరియాలలో కొంటున్నారు. మన రాష్ట్రంలో గత పది సంవత్సరాలలో చిన్న తరహా ఉత్పత్తుల కొనుగోలుకు సహకరించారా? అలాగే వన్య ప్రాణుల సంరక్షణ కోసం తీసుకున్న చర్యలేమిటి? అలాగే గిరిజన అభివృద్ధికి ఆటంకం కాకుండా రోడ్లు కాపచ్చు మిగతా కార్యక్రమాలు వంటివి సమస్య లేకుండా ప్రభుత్వం ఎటువంటి చర్యలు తీసుకుంటున్నదో తెలియజేయాలని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ శత్రుచర్ల నిజయ రామరాజు: అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు నా సమాధానాన్ని అపార్థం చేసుకున్నట్లుగా అనిపిస్తున్నది. ఈ ప్రభుత్వం అటవీ సంరక్షణ, వన్య ప్రాణి సంరక్షణను ప్రథమ కర్తవ్యంగా తీసుకొని నూటికి నూరు శాతం కూడా ఏ మాత్రం నిర్లక్ష్యం లేకుండా జాగరూకతతో కాపాడుతుంది. వారు అనేక విషయాలను ప్రశ్నల రూపంలో కాకుండా ఉపన్యాస రూపంలో అడిగారు. సామాజిక అడవులను ఎక్కడెక్కడ పెంచారని అడిగిన దానికి నా సమాధానం ఏమిటంటే, గత ఆరు సంవత్సరాలుగా సామాజిక అడవులకు సంబంధించి పదమూడవ ఆర్థిక సంఘం నిధుల నుండి సుమారు పది కోట్ల రూపాయలు 2010-11 సంవత్సరంలో మొక్కలు పెంచే రైతులకు మొక్కలను సరఫరా చేయడం కోసం కేటాయించడమైనది. ఒకే రోజులో పది లక్షల మొక్కలు నాటే కార్యక్రమం 16.07.2010 తేదీన నిర్వహించడం జరిగింది. 24 లక్షల 53 వేల మొక్కలు 1731 ప్రదేశాలలో నాటడం జరిగింది. అటవీ ఉత్పత్తులలో మైసర్ ఫారెస్ట్ ప్రొడ్యూస్‌ను ఫారెస్టు డిపార్ట్‌మెంటు GCC కి మోనోపలి కింద ఇచ్చింది. ఇంతకు ముందు మాట్లాడిన సభ్యులు గతంలో గిరిజన కార్పొరేషన్ మేనేజర్‌గా పని చేశారు.

ఉ. 11.00.

ఏటన్నింటిని కూడా ఫారెస్ట్ డిపార్టుమెంట్ గిరిజన్ కో ఆపరేటివ్ కార్పొరేషన్కు (జి.సి.సి.) మొనొపొలి క్రింద ఇచ్చేసింది. దీని మీద గుత్తాధిపత్యం కేవలం జి.సి.సి.కే ఉంది. ముఖ్యంగా వారన్నారు. ఏమిటంటే అడవుల నుండి చిరుత పులులు తదితర వన్యప్రాణులన్నీ కూడా బయటకు వచ్చేస్తున్నాయని, సరైనటువంటి రక్షణ లేదనే విధంగా వారు సభ దృష్టికి తెచ్చారు. ఆ విషయంలో ముఖ్యంగా విశాఖపట్టణాన్ని మరియు తిరుపతిని దృష్టిలో ఉంచుకుని ఈ రెండు మహా నగరాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని వారు చెప్పడం జరిగింది. విశాఖపట్టణంలో ఏమైందంటే ఈ జూ అనేటటువంటిది ఒక శ్యాంచురి. ఈ శ్యాంచుర్ ఏరియాలోనే చిరుత పులులు ఎక్కువగా అనేకం ఉన్నాయి. ఒకసారి చిరుత పులులు శ్యాంచుర్లో ఉన్న జింకలను తినడానికి రావడం, ఆ దగ్గర్లోనే అంటే వైజాగ్కు సంబంధించిన అనేకమైన పొట్టి ఫార్మ్స్ ఫారెస్టుకు దగ్గర్లోనే ఉన్నాయి. ఆ విధంగా చిరుత పులులు ఆ దగ్గర్లోని పొట్టి ఫార్మ్స్లోకి చొరబడడం కూడా జరిగింది.

తిరుపతి విషయానికొస్తే, ఎవరైతే pedestrians, పాదచారులుంటారో, అక్కడే జింకల పార్క్ ఉంది. అది ఫారెస్ట్ డిపార్టుమెంట్కు సంబంధించినది కాదు. అది శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామి వారి యొక్క జింకల పార్కు ఉన్నది. ఆ జింకల పార్కుకు చిరుత పులులు జింకలను తినడానికి అక్కడకు రావడం, ఆ ప్రక్కనే తిరుమలకు వెళ్లే నడక దారి ఉండడం, అక్కడకు వచ్చి పాదచారుల మీదకు రావడం, ఈ మధ్యే ఒకటి, రెండు పర్యాయాలు పాదచారులకు కనబడి, వాళ్ల మీద దాడులు కూడా చేయడం జరిగింది. దానికి సంబంధించి మేము కూడా అక్కడ ఉన్న శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామి వారి జింకల పార్కును, అక్కడ ఉన్నటువంటి డీర్ పార్కును వేరే ప్రదేశానికి తరలించడం కూడా జరిగింది. ఈ వన్యప్రాణులకు సంబంధించిన విషయాలను కూడా గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం వన్యప్రాణుల రక్షణ కోసం తీసుకున్న చర్యల వల్ల ఈ మధ్య కాలంలో రాష్ట్రంలో పులులు, ఏనుగులకు సంబంధించిన అనేకమైన జంతువుల సంఖ్య పెరగడం వల్ల మరియు అడవుల విస్తీర్ణం కూడా పెరగడం వల్ల మన రాష్ట్రానికి అంటే ఒడిషా రాష్ట్రం నుండి శ్రీకాకుళం జిల్లాకు, అదే విధంగా ముఖ్యమంత్రి గారి జిల్లా అయిన చిత్తూరు జిల్లాకు కర్ణాటక రాష్ట్రం నుండి అక్కడి అడవులకు కొన్ని ఏనుగులు రావడం జరుగుతోంది. ఎవరైతే ఏనుగుల ద్వారా మనుషులు చనిపోయినా, లేకపోతే వాటివల్ల ఇతరత్రా పంట నష్టం జరిగినట్లైతే సకాలంలోనే ఫారెస్ట్ డిపార్టుమెంట్ నష్టపరిహారాన్ని అందించడం కూడా జరిగిందని మీ ద్వారా గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: We will live it at that. Now we will move on to the next Question. Question No. 3971 (66). Minister for Municipal Administration and Urban Development.....

మునిసిపాలిటీలలో భూగర్భ మురుగు నీటిపారుదల వ్యవస్థ

ప్రశ్న నెం.66 (3971)

శ్రీ పి. మహేందర్ రెడ్డి (తాండూరు)- గౌరవనీయులైన మునిసిపల్ పరిపాలన మరియు పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) ప్రజారోగ్య శాఖ ద్వారా రాష్ట్రంలో భూగర్భ డ్రైనేజి వ్యవస్థను మంజూరు చేసిన మునిసిపాలిటీల సంఖ్య ఎంత;

- అ) తాండూరు మునిసిపాలిటీ ప్రాంతంలో భూగర్భ డ్రైనేజీని మంజూరు చేసే ఏవేని ప్రతిపాదనలు ప్రభుత్వం వద్ద ఉన్నాయా;
- ఇ) లేనట్లయితే, ప్రస్తుత ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఏవేని ప్రాజెక్టు నిధుల క్రింద తాండూరు మునిసిపాలిటీకి భూగర్భ డ్రైనేజీని మంజూరు చేయడమవుతుందా;
- ఈ) దీనికోసం అంచనాలను రూపొందించడం జరిగిందా, ఎప్పటిలోగా నిధులను విడుదల చేయడమవుతుంది?

మునిసిపల్ పరిపాలన మరియు పట్టణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎం.మహీధర్ రెడ్డి) :

- అ) రాష్ట్రంలో 14 మునిసిపాలిటీలకు భూగర్భ డ్రైనేజి వ్యవస్థను మంజూరు చేయడమయింది.
- ఆ) లేదండి. ప్రస్తుతమున్న 98 ఎల్.పి.సి.డి.ల తలసరి నీటి లభ్యత, అవసరమయ్యే తలసరి 135 ఎల్.పి.సి.డి. నీటి కంటే చాలా తక్కువగా ఉన్నందున తాండూరులో భూగర్భ డ్రైనేజి వ్యవస్థ ప్రస్తుతం సాధ్యం కాదు.
- ఇ) లేదండి.
- ఈ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

MR. DEPUTY SPEAKER: Question No. 3912 (67). Minister for Infrastructure, Investments and Ports.....

కాకినాడ అంకరేజ్ పోర్టు నుండి సరుకుల రవాణా

ప్రశ్న నెం. 67 (3912)

శ్రీ ఎం. విజయ ప్రసాదు (విశాఖపట్నం పడమర) - గౌరవనీయులైన మౌలిక సదుపాయాలు, పెట్టుబడులు, ఓడ రేవుల శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ) కాకినాడ అంకరేజ్ ఓడ రేవులో పనిచేయుచున్న 10,000 మంది కూలీలు తమ జీవనోపాధిని కోల్పోయిన విషయం వాస్తవమేనా;
- ఆ) అంకరేజ్ ఓడరేవు ద్వారా మాత్రమే సరుకులు రవాణా చేయాలని 2008లో ఒక జి.ఓ.ను జారీ చేసిన విషయం వాస్తవమేనా;
- ఇ) డీప్‌వాటర్ పోర్ట్ ద్వారా మాత్రమే ఎగుమతి, దిగుమతి చేయడం కోసం ప్రభుత్వం మరొక జి.ఓ.ను జారీ చేసిన విషయం కూడా వాస్తవమేనా;
- ఈ) అయితే, దానికి గల కారణాలు ఏమిటి?

మౌలిక సదుపాయాలు, పెట్టుబడులు, ఓడ రేవుల శాఖ మంత్రి (శ్రీ కోమటిరెడ్డి వెంకట్ రెడ్డి) :

- అ) లేదండి.
- ఆ) లేదండి.
- ఇ) లేదండి.
- ఈ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ ఎం.విజయ ప్రసాదు: అధ్యక్షా, మంత్రి గారు నేనడిగిన ప్రశ్నలకు ప్రతిగా సమాధానాన్ని "లేదండి, లేదండి" అని సమాధానం చెప్పారు.

అధ్యక్షా, కాకినాడ పోర్ట్ కు ఒక విశిష్టత ఉన్నదని, ఆ పోర్ట్ న్యాయస్థానం పేర్ల పోర్టు అనే విషయం కూడా అందరికీ తెలిసిందే. ఇది seashore మూడు కిలోమీటర్లు లోపలికి సముద్రంలో కృత్రిమ ఇసుక పర్లు 16 కిలోమీటర్లు నుండి 18 కిలోమీటర్లు పొడవు ఉండి, వెడల్పుకు వచ్చే సరికి ఒకటిన్నర కిలోమీటర్లు ఉంటుంది. ఎంత తుఫాన్ వచ్చినా అక్కడ ఆపరేషన్స్ కు ఎలాంటి అవాంతరం ఉండదు. అలాగే seashore లో ఒక కిలోమీటర్ లోపలికి 660 మీటర్ల పొడవులో మూడు బర్టులు కట్టారు. అక్కడ ఒకేసారి మూడు నౌకలు నిలబడడానికి అవకాశం ఉంది. అయితే, దీన్ని నిర్మించడానికి అప్పట్లో ఏషియన్ డెవలప్ మెంట్ బ్యాంక్ రూ.250.00 కోట్లను తన వంతు వాటాగా ఇస్తూ, మరో రూ. 80.00 కోట్ల మొత్తాన్ని లోన్ రూపంలో రాష్ట్రానికి ఇచ్చి, వెరళి రూ.330.00 కోట్లు మొత్తం ప్రాజెక్ట్ వ్యయం క్రింద భరించేటట్లు ఏర్పాటు చేసుకుంది. ఆ మొత్తాన్ని ఆ విధంగా వెచ్చించి పోర్టు నిర్మాణాన్ని సాగించారు.

అప్పట్లో అంటే 19.03.1999 తేదీన అప్పటి తెలుగు దేశం పార్టీ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉండగా, శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న ఆ రోజుల్లో కాకినాడ సీ పోర్ట్ లిమిటెడ్ (Kakinada Sea Ports Limited (KSPL)) కంపెనీకి 20 సంవత్సరాలు లీజుకు ఇస్తూ ఒక ఆర్డర్ పాస్ చేస్తూ, 1610 కోట్ల రూపాయలకు మినిమమ్ గ్యారంటీడ్ అమౌంట్ (Mininum Guaranteed Amount) క్రింద చెల్లించేటట్టుగా ఒక ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకున్నారు. ఆ ప్రకారంగా మొత్తాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ముందుగా చెల్లించాలి. కానీ అది చెల్లించలేదు.

తరువాత 1.4.1999 తేదీ నుండి కాకినాడ సీ పోర్ట్ లిమిటెడ్ (KSPL) తన ఆపరేషన్స్ ను మొదలుపెట్టడం జరిగింది. మరల 2002వ సంవత్సరంలో శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు గారు ముఖ్యమంత్రిగా పనిచేసిన కాలంలోనే ఇదే కాకినాడ సీ పోర్ట్ లిమిటెడ్ (KSPL) ను ఇంకో పది సంవత్సరాలు లీజు కాలాన్ని పెంచుతూ 1610 కోట్ల రూపాయలున్న మినిమమ్ గ్యారంటీడ్ అమౌంట్ ను 910.00 కోట్లకు తగ్గిస్తూ, అదే సంవత్సరంలోనే క్యాబినెట్ సబ్ కమిటీ జి.ఓ.ఎం.ఎస్. నెంబర్. 70ని విడుదల చేయడం జరిగింది. అంటే పది సంవత్సరాల లీజు కాలాన్ని పెంచుతూ, 1610 కోట్ల రూపాయల మినిమమ్ గ్యారంటీడ్ అమౌంట్ ఉన్నదాన్ని 910 కోట్ల రూపాయలకు తగ్గిస్తూ జి.వో.ను జారీ చేయడం జరిగింది.

అలాగే 2008-09వ సంవత్సరంలో మరల ఇదే కంపెనీకి మరో 20 సంవత్సరాల లీజు పెంచుతూ మినిమమ్ గ్యారంటీడ్ అమౌంట్ ఏదైతే ఉందో దాన్ని రద్దు చేస్తూ, 22% రెవెన్యూ షేర్ ను రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వచ్చే విధంగా జి.ఓ.ఎం.ఎస్. నెంబర్. 3ను 2009వ సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం విడుదల చేయడం జరిగింది. అంటే గతంలో ఏవైతే ఉన్నాయో అవన్నీ ఏవీ కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి రాకుండా పోయాయి. అయితే, నాకున్న అంచనాల ప్రకారం ఉన్న ఈ 22% షేర్ కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సప్లం కల్గించేలా ఉంది. దాన్ని 32% కు పెంచితే బాగుంటుందని నా యొక్క ఉద్దేశం.

అధ్యక్షా, 19.03.1999వ తేదీన అగ్రిమెంట్ ప్రకారం కార్గోని కాకినాడ సీ పోర్ట్ లిమిటెడ్ (KSPL) వాళ్లే జనరేల్ చేసుకొని, బ్రెడిషిసల్ కార్గో యాంకరేజి పోర్టు నుంచే ఎగుమతులు, దిగుమతులు చేసుకోవాల్సి ఉంది. కానీ దశల వారీగా యాంకరేజి పోర్టు కార్గో డీప్ వాటర్ పోర్ట్ కు తరలి వెళ్లింది. డీప్ వాటర్ పోర్ట్ అంటే ప్రైవేట్ యాజమాన్యానిది. నేను మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని మరియు మంత్రి గారిని అడిగేదేమిటంటే.....

MR. DEPUTY SPEAKER: Yes, Vijaya Prasad garu అదికాదండీ. It is Single Supplementary, you know that very well. You know the procedures in the House. కుదరదండీ. But, look at the time. No. It is not possible Vijaya Prasad garu, please conclude.

శ్రీ ఎం. విజయ ప్రసాదు: అధ్యక్షా, డీప్ వాటర్ పోర్ట్ కు ఈ ఎగుమతులు, దిగుమతులు వెళ్లిపోయాయి. అయితే దీంట్లో అంటే యాంకరేజి పోర్టులో పనిచేస్తున్నటువంటి పది వేల మంది కార్మికులు ఉపాధిని కోల్పోయారు.

MR. DEPUTY SPEAKER: Vijaya Prasad garu you are going into a speech. What is this? ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో మీరు కేవలం సూటిగా ప్రశ్నలనడగాలి గానీ ఇలా ఏంటి?

(అదే సమయంలో సభ్యులు శ్రీ కె.కన్నబాబు నిల్చొని మాట్లాడే అవకాశం కల్పించాలని గౌరవ ఉప సభాపతి గారిని కోరారు).

MR. DEPUTY SPEAKER: Kanna Babu garu, you know the procedure very well. In Single Supplementary, we don't allow anyone. No, No. With due respect to all the Hon'ble Members, please co-operate. Please sit down Vijaya Prasad garu and Kanna Babu garu. దయచేసి కూర్చోండి.

Yes. Vijaya Prasad garu దయచేసి కంక్లూడ్ చేయండి.

శ్రీ ఎం. విజయ ప్రసాదు: అధ్యక్షా, నేను అడిగిన ప్రశ్నకు మంత్రి గారు లేదని సమాధానం ఇచ్చారు కాబట్టి నేను ఈ వివరాలన్నింటిని చెప్పాల్సి వచ్చింది. అడిగిన ప్రతి ప్రశ్నకు వారు లేదని సమాధానం చెప్పారు కాబట్టి నేను ఉంది అని చెప్పడానికే నా ప్రయత్నం.

అధ్యక్షా, పది వేల మంది కార్మికులు ఉపాధిని కోల్పోయిన మాట వాస్తవం కాదని వారు సమాధానం చెప్పారు. కానీ అది వాస్తవం. ఎందుకంటే ఉపాధి కోల్పోయిన ఆ పది వేల మంది రోజుకు ఐదారు పందల రూపాయలు ఆర్జించేవారే. ఆ ఉపాధి కోల్పోవడమే గాకుండా రోజుకు పంద రూపాయలు కూడా వచ్చే పరిస్థితి లేదు. తరువాత వాళ్లు కోర్టుకు వెళ్లగా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ హైకోర్టు ఉత్తర్వులు జారీ చేస్తూ, ఉపాధి కోల్పోయిన వారందరికీ ఉపాధి అవకాశం కల్పించాలని తీర్పు చెప్పడం జరిగింది. తరువాత మరల రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దానిపై ఒక రివిజన్ పిటిషన్ ను వేసింది. ఆ పిటిషన్ పై కూడా మళ్ళీ హైకోర్టు ఉత్తర్వులనిచ్చింది. ఎవరైతే కార్మికులు ఉపాధిని కోల్పోతున్నారో వారిని కంటిన్యూ చేయాలని, వారికి సరైనటువంటి ఉపాధిని కల్పించాలని ఉన్నత న్యాయ స్థానం తీర్పును ఇచ్చింది.

డీప్ వాటర్ పోర్ట్ వారందరితో ఒక కమిటిని వేయడం జరిగింది. ఎవరయితే కార్మికులు ఉపాధి కోల్పోతున్నారో వారికి సరైన ఉపాధి ఇవ్వమని హైకోర్టు ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. కోర్టు ఇచ్చిన ఉత్తర్వులు లేవని మంత్రిగారు అన్నారు. ఈ విషయంలో హైకోర్టు వారి ఉత్తర్వులను పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కోమటిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి: అధ్యక్షా, మొదటి ప్రశ్నకు, రెండవ ప్రశ్నకు సమాధానం లేదని చెప్పడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు 10,000 మంది పనివారు ఉన్నారని అన్నారు. 7,000 మంది ఉన్నారు. వారికి జీవనోపాధి పోలేదు. అంకరేజ్ పోర్ట్ లో ఫర్టిలైజర్స్ హ్యాండ్లింగ్ కి ఇబ్బంది ఉంది కాబట్టి డీప్ వాటర్కి మార్పుడం జరిగింది. కార్మికులందరికీ ఉపాధి కల్పించడం జరిగింది. కాకినాడ డీప్ వాటర్ లో మొదటి టన్నుకి రూ.7.00 చొప్పున ఇప్పటికి రూ.2.00లు అదనంగా ఏజెన్సీ ద్వారా కార్మికులకి ఇవ్వడం జరిగింది. రెండవ ప్రశ్నకు సమాధానం లేదని చెప్పాము. ఫర్టిలైజర్స్ మాత్రమే అక్కడ రావడం జరిగింది కాబట్టి అలా చెప్పడం జరిగింది. మొదట కార్మికుల కోర్కె మేరకు గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు, దానిని ఇక్కడే దించారని చెప్పడం జరిగింది. కానీ కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ ఫర్టిలైజర్స్ కి సంబంధించి ఆలస్యం అవుతోంది కాబట్టి డీప్ వాటర్ పోర్ట్ లో దించాలన్న కోర్కె మేరకు జరిగింది. దీనికి సంబంధించి మొదటి ఉత్తర్వు 2008వ సంవత్సరంలో ఇవ్వడం జరిగింది. దానిని రివైజ్ చేస్తూ, కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉత్తర్వు మరొకటి ఇవ్వడం జరిగింది. తరువాత కార్మికులు కోర్ట్ కి వెళ్లడం జరిగింది. దాని మీద రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అపీల్ చేయడం జరిగింది. దానికి సంబంధించి స్టే ఉత్తర్వులు వచ్చాయి. ఈ రోజు కార్మికులు ఇప్పటికి దాదాపు 8 లక్షల టన్నుల వరకూ అంకరేజ్ పోర్ట్ లో చేస్తున్నారు వారికి ఎటువంటి ఇబ్బంది లేకుండా చర్యలు తీసుకోవడం జరిగింది. వారి జీవనోపాధికి ఇబ్బంది లేకుండా కాకినాడ ఓడరేవు కార్మికులకి ఉపాధి హామీ కల్పించడం జరిగింది.

(అంతరాయం)

వారు అడిగేదేమంటే, కార్మికులతోబాటు, కాకినాడ ఓడరేవుకు సంబంధించి అగ్రిమెంట్ డీవియేట్ అయ్యారన్నారు. మినిమం గ్యారెంటీ పిరియడ్ ని లేకుండా చేసారని అన్నారు. అగ్రిమెంట్ కి సంబంధించి డీవియేషన్ జరిగిందని అన్నారు. కాబట్టి అగ్రిమెంట్ కి సంబంధించి మరొక ప్రశ్న వేసినట్లయితే దానికి సంబంధించి సమాధానం చెప్పడం జరుగుతుంది.

MR.DEPUTY SPEAKER: Minister garu, please call for a meeting of all the Hon'ble Members who are from Kakinada area and address their doubts on this particular issue.

భీమవరంలో మండచేడు డ్రైన్ పై వంతెన

ప్రశ్న నెం. 68 (3757)

శ్రీ పి. రామాంజనేయులు (భీమవరం) - గౌరవనీయులైన భారీ, మధ్య తరహా సాగునీటి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా;

- అ. భీమవరం గ్రామీణ మండలంలోని నాజిడిపాలెం గ్రామంలోగల మండచేడు డ్రైన్ పై వంతెనను నిర్మించాలనే ప్రతిపాదనలు అందిన విషయం వాస్తవమేనా;
- ఆ. అయితే, అంచనాలను రూపొందించినప్పటికీ, నిర్మాణ పనులను చేపట్టకపోవడానికి గల కారణాలేమిటి;
- ఇ. వంతెన నిర్మాణం పనులను ఎప్పటిలోగా చేపడతారు?

భారీ, మధ్య తరహా సాగునీటి శాఖ మంత్రి (శ్రీ పి. సుదర్శన్రెడ్డి):

అ,ఆ,ఇ. మండచేడు డ్రైయిన్ పై వంతెన నిర్మాణం పనిని, గోదావరి డెల్టా వ్యవస్థ ఆధునికీకరణలోని 28వ ప్యాకేజీ (1వ భాగం) లో చేర్చడమయింది. రెండుసార్లు టెండర్లను కోరడమయింది. అయితే, ఎటువంటి స్పందన రాలేదు.

శ్రీ పి. రామాంజనేయులు : అధ్యక్షా, భీమవరం నియోజకవర్గంలో భీమవరం, నాయుడుపాలెం మండలాలలో డ్రైయిన్లు ఉన్నాయి. మూడు తీర ప్రాంతాల గ్రామాలకు అది కనెక్టివిటీ బ్రిడ్జ్. గతంలో డెల్టా మాడ్రైజేషన్ ప్యాకేజీ 1లో ఉంది. ఇప్పటివరకూ టెండర్ కన్ఫర్మ్ చేయడం ఏమీ జరగలేదు. ఈ వంతెనను కనీసం రోజుకు దాదాపు 150 మంది పాఠశాల విద్యార్థులు దాటుతూ ఉంటారు. ఎక్కువ సార్లు ప్రమాదాలు కూడా అవుతూ ఉన్నాయి. వెంటనే మంత్రిగారు ఈ సమావేశాలలోనే వంతెనను మొదలు పెట్టించే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుదర్శన్ రెడ్డి: సభ్యులు చెప్పినట్లు ప్యాకేజీ నుండి తీసివేసి ఈ వంతెనకుగాను విడిగా టెండర్లను ఆహ్వానిస్తాము. త్వరగా ఈ పనిని పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

గోదావరి డెల్టా ఆధునికీకరణ

ప్రశ్న నెం. 69 (3795)

శ్రీ బండారు సత్యానందరావు (కొత్తపేట)- గౌరవనీయులైన భారీ, మధ్యతరహా సాగునీటి శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

- అ. గోదావరి డెల్టా ఆధునికీకరణ పనులు చేపట్టినప్పటి నుండి ఇప్పటి వరకూ ఖర్చు చేసిన మొత్తం ఎంత;
- ఆ. ప్రస్తుత సంవత్సరంలో ఆధునికీకరణ పనులను చేపట్టడమవుతుందా;
- ఇ. 2011 సంవత్సరం ముగింపు కాలానికి చేపట్టబోయే పనుల వివరాలేమిటి?

భారీ, మధ్యతరహా సాగునీటి శాఖ మంత్రి (డా.జె.గీతారెడ్డి):

- అ. గోదావరి డెల్టా వ్యవస్థ ఆధునికీకరణ పనుల కోసం ఇప్పటి వరకూ రూ. 131.25 కోట్ల మొత్తాన్ని ఖర్చు చేయడమయింది.
- ఆ,ఇ. అవునండీ. గోదావరి డెల్టా వ్యవస్థ ఆధునికీకరణ క్రింద రూ. 1088.62 కోట్ల విలువగల 10 కాలవ పనుల ప్యాకేజీలను ఇప్పటికే ప్రారంభించడమయింది. పనులు పురోగతిలో ఉన్నాయి. తదుపరి, 2011-2012 సంవత్సరాల స్వల్ప ముగింపు కాలంలో రూ. 110.46 కోట్ల విలువతో అత్యవసర స్వభావం గల 112 కాలవ, డ్రైనేజీ పనులను చేపట్టేందుకు ప్రభుత్వం మంజూరును ఇచ్చింది.

శ్రీమతి పంగా గీత (పిఠాపురం): అధ్యక్షా, గోదావరి డెల్టా వ్యవస్థ ఆధునికీకరణ పనులు ఏలేరు ఆధునికీకరణ పనులు రెండూ కూడా తూర్పు గోదావరి జిల్లాకు ముఖ్యమైనవే. రైతాంగం అంతా పంట

సక్రమంగా పండించేందుకు నీటిపారుదల వ్యవస్థను సక్రమంగా ఉంచేందుకు అని ముఖ్యమైనవి. మంత్రి గారి సమాధానం ప్రకారంగా రూ.188.62 కోట్లతో 10 నెలల ప్యాకేజీని ప్రకటించారు. 2011-12 సంవత్సరాల స్వల్ప ముగింపు కాలంలో రూ.110.46 కోట్లతో 112 కాలువలను, డ్రైనేజ్ పనులను చేపట్టేందుకు ప్రభుత్వం మంజూరును ఇచ్చిందని అన్నారు. ఈ పనులు పూర్తి అయి రైతుకు అందుబాటులో ఉండాలి. కానీ ఇప్పటివరకూ ఈ ప్యాకేజీలకు ఎవరూ కూడా టెండర్లు వేయడానికి ముందుకు రాకపోవడం వల్ల చాలా పనులు పెండింగ్లో ఉన్నాయి. దీనిలో పెద్ద పెద్ద వంతెనలు ప్యాకేజీలో ఉండడం వల్ల ఎవరూ ముందుకు రావడం లేదు. ముఖ్యంగా పనులు చేయాలంటే వేసవి కాలంలోనే చేయాలి. అలా కాకుంటే మళ్ళీ సంవత్సరం వరకూ ఆగి చేయవలసి ఉంటుంది. పెద్ద పెద్ద ప్యాకేజీలు ఉన్నాయి. టెండర్లు రాకుంటే, విడదీసి చిన్న చిన్న ప్యాకేజీలు పెట్టి వంతెన పనులను పూర్తి చేయాలని కోరుతున్నాను. ప్యాకేజీలను విడదీయకుంటే ఎట్టి పరిస్థితుల్లో కూడా పనులు పూర్తి కావు. లేనట్లయితే, పనులు పూర్తి కావడానికి సంవత్సరాలు అవుతాయి.

నేనొక చిన్న విషయాన్ని తమ అనుమతితో ఇక్కడ ప్రస్తావిస్తాను. నా నియోజకవర్గంలో ఏలేరు మాడ్రనైజేషన్ ప్యాకేజీ క్రింద రూ.136 కోట్లతో పనులు చేస్తామన్నారు. అది ఎన్నో సంవత్సరాల కల. రైతుల నుండి పెద్ద ఎత్తున డిమాండ్ కూడా ఉంది. అయినప్పటికీ ఎవరూ చేయలేదు. 2004వ సంవత్సరం తరువాత దివంగత ముఖ్యమంత్రి గారి ద్వారా శంకుస్థాపన చేయడం జరిగింది. 2008వ సంవత్సరం నుండి 2011వ సంవత్సరం వచ్చింది. టెండర్లు అని అంటున్నారు. అనేక సందర్భాలలో తమరు ఇచ్చిన అవకాశాన్ని బట్టి జీరో అవర్లో ఈ అంశాన్ని లేవనెత్తాము. త్వరలో టెండర్లు పిలుస్తామని అంటున్నారు. మొన్నటి బడ్జెట్లో రూ.10 కోట్లు మాత్రమే కేవలం దానికి కేటాయించారు. త్వరలో ఏలేరు మాడ్రనైజేషన్కి టెండర్లు పిలిస్తే రైతులకు ఉపయోగపడుతుంది. నాకు మాట్లాడడానికి ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుదర్శన్రెడ్డి: నేను ఒక నెల క్రితం అక్కడకు వెళ్లడం జరిగింది. డ్రైయిన్ని చూడడం జరిగింది. వర్షాల వల్ల నీరు సముద్రంలో పోకుండా రైతుల లక్షలాది ఎకరాలకు పంట నష్టం కలిగింది. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని టెండర్లు పిలవని ప్యాకేజీలు ఏవయితే ఉన్నాయో వాటిని విడదీసి చేస్తే బాగుంటుందని అక్కడి నీటి సంఘాలు, ప్రజా ప్రతినిధులతో ఒకసారి చర్చించిన తరువాత ప్యాకేజీల నుండి వంతెనలను వేరు చేయమని చెప్పడం జరిగింది. రోడ్లు ఉంటే విడిగా చేయమని కూడా చెప్పడం జరిగింది. వాటన్నింటికీ టెండర్లు పిలవమని కూడా చెప్పడం జరిగింది. అక్కడ కూడా టెండర్ల విధానాన్ని పాటిస్తున్నాము. ఒక కాలువ 65 మీటర్లు ఉంటే దాదాపు అది 40 మీటర్లకి వచ్చింది. అటువంటి వాటికి మొదటి ప్రాధాన్యతను ఇవ్వమని చెప్పడం జరిగింది. మొదటి పంట, రెండవ పంట తరువాత సమయం తక్కువగా ఉంటుంది కాబట్టి త్వరగా చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో పెద్ద కాంట్రాక్టర్లకు ఇచ్చి చేయాలని కూడా ఉంది. జూన్, జూలై నెల వరకూ పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

ఉ.11.20

గ్రామాల్లో లో ఓలేటి సమస్య

ప్రశ్న నెం. 70 (3878)

సర్వ శ్రీ రావుల చంద్రశేఖర్ రెడ్డి (నవపర్తి), సుద్దాల దేవయ్య (చొప్పదండి), జి.గోవర్ధన్(కామారెడ్డి), సి.హెచ్. ప్రభాకర్(దెందులూరు), ఎం.చంద్ర శేఖర్(జడ్చెర్ల), హన్మంత్ పిండి (జుక్కల్)- గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :

- అ) గ్రామాలలో లో - ఓల్డేజీ మూలంగా వ్యవసాయ ట్రాన్స్ ఫార్మర్లు కాలిపోయి పంటలకు మరింత ఎక్కువ నష్టం కలుగుతున్న విషయం వాస్తవమేనా :
- ఆ) అయితే, లో ఓల్డేజీ సమస్యలను సరిదిద్దడానికి, వ్యవసాయ పంపు సెట్లకు 9 గంటలకు విద్యుత్తును సరఫరా చేయడానికి ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్య ఏమిటి?

ఇన్సరేషన్ అండ్ టెక్నాలజీ మంత్రి (ముఖ్యమంత్రి గారి తరపున) (శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మయ్య):

- అ) లేదండీ.
- ఆ) అయినప్పటికీ పెరుగుతున్న డిమాండును తీర్చడానికి, ఎ.పి. ట్రాన్స్ కో, ఎ.పి. డిస్కాలు సబ్ స్టేషన్ల నిర్మాణాన్ని, అదనపు పంపణీ ట్రాన్స్ ఫార్మర్లను నెలకొల్పడం వంటి చర్యలను చేపట్టాయి. లో-ఓల్డేజీ సమస్యలను సరిదిద్దడానికి హై ఓల్డేజీ పంపిణీ వ్యవస్థ (హెచ్ వి డి ఎస్) నిర్వహణలో ఉంది. సరఫరా సాంకేతికంగా సాధ్యమయేటట్లు చూడడానికి, రాష్ట్రంలో అవసరమయిన పంపిణీ మౌలిక సదుపాయాలను పటిష్టపరచడం, ఉత్పాదనా సామర్థ్యాన్ని పెంపొందించడం ద్వారా వ్యవసాయ రంగానికి 9 గంటలు సరఫరాను అందించడానికి ప్రభుత్వం అవసరమైన చర్యలన్నింటినీ తీసుకుంటున్నది.

శ్రీ చింతమనేని ప్రభాకర్ : అధ్యక్షా, లో ఓల్డేజీ సమస్య ఎక్కడా లేదని చెబుతూ మంత్రి గారు సభని తప్పుదారి పట్టిస్తున్నారు. విద్యుత్ సరఫరా లేక అనేకమంది రైతులు రక రకాలైన ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. మంత్రి గారు చెబుతున్న సమాధానం కరెక్ట్ కాదు. లో ఓల్డేజీ కాకుండా 9 గంటల పాటు విద్యుత్ సరఫరా చేస్తామని వాగ్దానం చేశారు. చెప్పిన సమాధానంలో అవసరమైన అన్ని చర్యలు తీసుకోవడం జరిగిందని అన్నారు. ఎప్పటిలోపు ఆ చర్యలను తీసుకోగలుగతారు? ఈ విషయంలో స్పష్టమైన హామీని మీరు ఈ సభ ద్వారా ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ట్రాన్స్ ఫార్మర్స్ అన్నింటినీ కూడా హెచ్.వి.డి.ఎస్. చేసి పనిచేయిస్తామని చెప్పారు. ప్రస్తుతం ఎక్కడా హెచ్.వి.డి.ఎస్. జరగడం లేదని మీ దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. రైతులకు ఇచ్చే ఏడు గంటల పాటు విద్యుత్ సరఫరాను కూడా మూడు ఫిట్ల క్రింద ఇస్తున్నారు. రాత్రిపూట 11 గంటల నుండి తెల్లవారుజామున మూడు గంటల వరకు విద్యుత్ సరఫరా చేస్తున్నారు. ఈ విషయాన్ని మంత్రి గారు ఎక్కడా ప్రస్తావించలేదని తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మయ్య : అధ్యక్షా, లో ఓల్డేజీ నివారణ కోసం చర్యలు తీసుకొంటున్నామని చెప్పాను కానీ, లో ఓల్డేజీ లేదని నేను సమాధానం చెప్పలేదు. మీరు నాలుగు ప్రశ్నలు అడిగారు. వాటన్నిటికీ కూలంకషంగా సమాధానాలు చెబుతాను. 'లేదండీ' అని సాధారణంగా మంత్రులు సమాధానం చెబుతారని, ప్రభుత్వం చెబుతుందనే వాదన ఏదైతే ఉందో... ప్రశ్న సరిగా చూసుకొంటే బాగుంటుంది. నేను 'లేదని' ఎక్కువ నష్టం కలగడానికి 'లేదండీ' అని చెప్పాను. ప్రశ్న దానికి సంబంధించింది. లో ఓల్డేజీ లేదని నేను సమాధానం చెప్పలేదు. లో ఓల్డేజీ ఉంటున్నది కాబట్టి అనేకమైన చర్యలు తీసుకొంటున్నాం. డిమాండ్ పెరుగుతున్న నేపథ్యంలో ఇవి నిరంతరం కొనసాగించాల్సిన అవసరం ఉంది. దాన్ని తక్కువగా చేసే ప్రయత్నం ఏ.పి. ట్రాన్స్ కో చేస్తున్నదనే విషయాన్ని నేను తెలియజేస్తున్నాను.

రెండవది 9 గంటలకు విద్యుత్ సరఫరా ఎప్పటి లోగా చేయడానికి ప్రభుత్వం అవసరమైన చర్యలు తీసుకొంటున్నదన్న ప్రశ్నకు సమాధానంగా, 14 వేల కోట్ల రూపాయలతో ఈ వ్యవస్థను మెరుగుపరచడానికి 9 గంటల పాటు విద్యుత్ సరఫరా చేయడానికి అవసరమైన వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేయడానికి చర్యలు తీసుకొంటున్నాం. నాలుగు సంవత్సరాల కాల పరిమితిలో చేయాల్సి ఉన్నా, త్వరితగతిన పూర్తి చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ సంవత్సరం నాలుగు వేల కోట్ల రూపాయల పనులను అప్పజెప్పడం జరిగిందనే విషయాన్ని మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. త్వరగా దీన్ని పూర్తి చేసి ఇవ్వాలనే ఆకాంక్ష రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఉంది.

అదే విధంగా మూడవ ప్రశ్న హెచ్.వి.డి.ఎస్. జరగడం లేదన్న విషయాన్ని ఇక్కడ ప్రస్తావించారు. అది వాస్తవం కాదు. హెచ్.వి.డి.ఎస్. ఇప్పటికే దాదాపు ఆరు లక్షల 50వేల పైచిలుకు వ్యవసాయ పంపుసెట్స్ కి హెచ్.వి.డి.ఎస్. ప్రక్రియ జరిగింది. ఇది పురోగతిలో ఉంది. ఇప్పటికే దాదాపు రూ. 1800 కోట్లు ఖర్చు చేయడం జరిగిందని తెలియజేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడుతూ, ఏడు గంటల పాటు ఇచ్చే విద్యుత్ ని మూడు పిట్లలో ఇస్తున్నట్లు చెప్పారు. రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ పంపు సెట్లకు 9,210 ఫీడర్స్ ఉన్న విషయాన్ని ఇక్కడ ప్రస్తావిస్తున్నాను. ఒకే దఫా 7 గంటలు నిరంతరాయంగా ఇచ్చే ఫీడర్స్ సంఖ్య 4986 అంటే దాదాపు 52 శాతం మేరకు ఏడు గంటల పాటు నిరంతరాయంగా విద్యుత్ సరఫరా చేస్తున్నాము. రెండు స్పెల్స్ లో 4163 ఫీడర్స్ ద్వారా ఇస్తున్నాము. అంటే ఇది 44, 45 శాతం వరకు ఉంటుంది. మూడు దఫాలుగా ఇచ్చే ఫీడర్స్ కేవలం 65 మాత్రమే ఉన్నాయి. అంటే 9210లో కేవలం 65 మాత్రమే మూడు దఫాల్లో ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఇది వ్యవస్థ. 7 గంటల పాటు కరెంటు ఇవ్వడం లేదని వారు చేసే ఆరోపణ సరికాదు. వాస్తవం కాదు. దాంట్లో నిజం లేదు. ప్రభుత్వానికి దాచుకోవాల్సిన పని లేదు. గణాంకాల వారీగా, ఫీడర్ల వారీగా, జిల్లాల వారీగా, డిస్ కామ్స్ వారీగా కరెంటు సరఫరా ఎక్కడ తక్కువ చేయబడిందో, దాన్ని ఏ రకంగా అదనంగా ఇవ్వడం జరిగిందో ఆ వివరాలను నేను ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను. దీంట్లో దాపరికం ఏమీ లేదు. ఏడు గంటల పాటు విద్యుత్ సరఫరా కావడం లేదని వారసడం వాస్తవం కాదు.

(అంతరాయం)

మీ రేదైనా మాట్లాడగలుగతారు. ఇక్కడకు వచ్చి రాజకీయ ఉపన్యాసాలే తప్ప ఇంకేమైనా ఉంటుందా? వారి కామెంట్స్ కి నేను సమాధానం కూడా చెబుతాను. ఈ రాష్ట్రంలో విద్యుత్ కొరత లేకుండా రైతుల ప్రయోజనం కోసం అత్యంత ప్రాధాన్యత ఇచ్చి ముందస్తుగా సదరన్ కారిడార్ ని బుక్ చేసుకోవడం, వెయ్యి మెగావాట్ల విద్యుత్ ని ఐదు రూపాయల పైచిలుకు ధరతో కొనిన రైతులకు ఇవ్వాలని చేస్తున్న పనిని తక్కువ చేసి చూపించడం మంచిది కాదు. ఈ ప్రభుత్వం ఈ అంశానికి అత్యంత ప్రాధాన్యతను ఇచ్చి రైతులకు సజ్జం జరుగకుండా, ఇబ్బందులు కలుగకుండా ఉండే విధంగా పట్టుదలతో కృషి చేస్తున్న విషయాన్ని మనవి చేస్తున్నాను. మీరు నాకు సమయాన్ని ఇస్తే ఎవరెవరైతే ప్రశ్నలు అడుగుతున్నారో వారికి సమస్యలు ఎక్కడెక్కడ ఉన్నాయో, సమస్యలను తీర్చడానికి ప్రభుత్వం ఏమేమి చేస్తుందో, ఆ సమస్యలను తీర్చడానికి ఈ రోజు సాంకేతిక పరంగా వచ్చిన విజ్ఞానాన్ని ఆధారంగా చేసుకొని ఫీడర్స్ వారీగా గంటల వారీగా, ఎన్ని గంటలు, ఎన్ని రోజులు తక్కువ విద్యుత్ సరఫరా కాబడింది, ఆ తక్కువ కాబడిన దానికి ఏ విధంగా కాంపెన్సేట్ చేయడం జరిగింది అనే విషయాలను కూడా మనవి చేస్తాను.

శ్రీ చింతమనేని ప్రభాకర్ : అధ్యక్షా, మంత్రి గారు రాజకీయ ఉపన్యాసం చెబుతున్నారని అన్నారు. ఆయన అంకెల గారడీ చెప్పారు. ఎక్కడా మూడు పిట్లలో ఇవ్వడం లేదని చెప్పారు. మంత్రి గార్ని మా జిల్లాకి

రమ్మనండి. తెలుస్తుంది. మా జిల్లా శాసనసభ్యులు ఇక్కడ ఉన్నారు. మూడు సిట్లెలు ఇస్తుంటే మేం గొడవ చేశాం. గొడవ చేస్తే, వారు ఈ మెయిజ్ వంట అయ్యే వరకు అంటే మార్చి నెల వరకు మూడు సిట్లెలే ఇస్తామని అంటున్నారు. నా నియోజకవర్గంలోని కొంత ఏ రియాలో మూడు సిట్లెలు కొనసాగుతోంది. నన్ను చెప్పనీయండి.

ఉ.11.30

మేమేదో రాజకీయ ఉపన్యాసాలు చేస్తున్నామని మంత్రిగారు అంకెల గారడీతో మామీద ఎదురుదాడి చేస్తున్నారు. హెచ్విడియస్ కొనసాగుతోంది, ఎంతో చేసేశామని అంటున్నారు. ప్రస్తుతానికి హెచ్విడియస్ చేయడం నిలిపివేయబడింది. నేను పూర్తి సమాచారంతో మాట్లాడుతున్నాను సార్. మంత్రి గారి దగ్గర అధికారులు ఇచ్చిన సమాచారంలో లోపం ఏమైనా వుందేమో ఆయన సరిజేసుకోవాలి. ఇంకొక ముఖ్యమైన విషయం ఏమంటే - రాత్రిపూట 11.00 గంటలకు కరెంట్ ఇస్తున్నారు, తెల్లవారు జామున 3.00 గంటలకు తీస్తున్నారు. గ్రామాలలో, పల్లెల్లో పేదవాళ్లు, మధ్యతరగతి వాళ్లు మంచినీళ్లు పట్టుకుంటారు. మా అప్ల్యాండ్ ఏరియాలో ఈ తాగునీటి సమస్యను ఏ రకంగా తీరుస్తారు? వ్యవసాయానికి సంబంధించి 11.00 గంటలకు ఇస్తున్నారు, అదే విధంగా తాగునీటికి సంబంధించి కూడా 11.00 గంటలకు ఇస్తున్నారు. 11.00 గంటలకు ఇచ్చి 3.00 గంటలకు తీస్తున్నారు. ఇదెంత వరకు ధర్మం సార్? మీరు చేసిన వాగ్దానం ఏమైందని అడిగితే, ఆయన కంగారు పడుతున్నారు. రూ.4వేల కోట్లు పెట్టామంటున్నారు కదా, మీరు ఎప్పటిలోగా ఇవ్వగలుగుతారో మంత్రి గారు ఒక స్పష్టమైన హామీ ఇవ్వాలని మేము డిమాండ్ చేస్తున్నాం.

శ్రీ పొన్నాల లక్ష్మయ్య: మధ్య మధ్యలో వచ్చిన రాజకీయ కామెంట్స్ కు నేను సమాధానం చెప్పాను. గౌరవ సభ్యులు అడిగిన నాలుగు ప్రశ్నలకు నేను పూర్తి స్థాయిలో సమాధానం చెప్పాను, అది మాత్రం వాస్తవం.

(ప్రజల దగ్గరకు పోదాం రండి ... అని సభ్యులు శ్రీ చింతమనేని ప్రభాకర్ అన్నారు.)

మనం పోలసిన అవసరం లేకుండానే ఇటువంటివి ఏమైనా వుంటే ప్రజలే మన దగ్గరకు వస్తారు, అటువంటి సమస్యలున్నప్పుడు ప్రభుత్వం తప్పుకుండా గుర్తిస్తుంది. 65 ఫీడర్లలో మాత్రమే మూడు దఫాలుగా ఇస్తున్నాం, దీన్ని అవసరమైతే వారి నూచన మేరకు ఆ ప్రాంతంలో ఇబ్బందులను సవరించడానికి ప్రభుత్వం తరపున రెండు దఫాలుగా ఇవ్వడానికి నేను అధికారులను ఆదేశిస్తాను.

ప్రకటన

మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా శాసన సభ్యుల సమావేశం గురించి

MR. DEPUTY SPEAKER: To-day is the 100th International Women's Day and to mark this occasion, we have organized celebration in the Committee Hall No.1. The Leader of the House has agreed to grace the occasion. I request all the Hon'ble Members to please come to the Committee Hall No.1 to felicitate the women on

Women's International Day. After tea break, we will have Lady Members speak on subjects of their choice and until then, the House is adjourned for tea-break.

(The House, then adjourned at 11.32 a.m. for tea-break)

మ.12.30

(The House re-assembled at 12.39 P.M with the Hon'ble Deputy Speaker in the Chair.)

సభా కార్యక్రమం
సభా సమక్షంలో ఉంచిన పత్రాలు

MR. DEPUTY SPEAKER: All the Papers are deemed to have been laid on the Table of the House.

“A copy of the Annual Report of the Andhra Pradesh Commission for Backward Classes for the year 2009-2010, as required under Section 15 of the Andhra Pradesh Commission for Backward Classes Act, 1993.”

“A copy of the 40th Annual Report of the Andhra Pradesh Trade Promotion Corporation Limited for the year 2009-10, as required Under Section 619-A (3) of the Companies Act, 1956.”

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా చర్చ

MR. DEPUTY SPEAKER: As we had already planned I request the Hon'ble lady members to take the Floor and speak on various subjects, which they feel appropriate. So, we begin with lady members. We will give priority to the Hon'ble lady members. First, Sobha Nagi Reddy garu.

మ.12.40

శ్రీమతి బి.శోభా నాగిరెడ్డి(ఆళ్లగడ్డ): అధ్యక్షా, అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం జరుపుకోవడం ప్రారంభించి వంద సంవత్సరాలు పూర్తి చేసుకున్న సందర్భంగా రాష్ట్రంలో ఉన్న మహిళలకు, సహచర శాసన సభ్యులు ప్రతి ఒక్కరికి పేరు పేరునా అభినందనలు తెలుపుతూ నాకు మాట్లాడడానికి అవకాశమిచ్చినందుకు మీకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈ రోజు మహిళా దినోత్సవం కనుక

మహిళలే మాట్లాడతారని చాలా మంది సభ్యులు హౌస్ లోపలికి రాకుండా బైటనే ఉన్నారు. మహిళా దినోత్సవం కాబట్టి ఈ రోజంతా మీదేనని, మీకే మాట్లాడడానికి అవకాశం కల్పిస్తున్నామని కేవలం ఈ ఒక్క రోజుకే పరిమితం చేయడం కరెక్ట్ కాదని, అందరూ మాట్లాడాలని నేను కోరుతున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: No No It is not like that. The entire House is with you. We are all with your cause.

శ్రీమతి బి.శోభా నాగిరెడ్డి: ఈ రోజున 294 మంది సభ్యులం ఇక్కడ కూర్చుంటున్నామంటే సగం జనాభా ఉన్న మహిళలు కూడా ఓట్లు వేయడం వల్లనే అది వీలయ్యింది. కాబట్టి కేవలం మహిళా శాసనసభ్యులే కాకుండా మహిళా సాధికారత మీద స్పందించాల్సిన బాధ్యత ప్రతి ఒక్క శాసన సభ్యునిపైన ఉందని తెలియజేస్తున్నాను. మహిళా దినోత్సవం రోజున మీకేదో మేలు చేస్తున్నాము, మైకు ఇచ్చి మాట్లాడడానికి అవకాశం కల్పించడం ద్వారా ఫేవర్ చేస్తున్నామని కాకుండా మహిళా సాధికారత విషయంలో ప్రతి ఒకరు ఇన్వోల్వ్ అయి తమ వంతు కృషి చెయ్యాలని కోరుతున్నాను. అదే విధంగా వంద సంవత్సరాలు పూర్తి చేశామని గొప్పగా చెప్పుకోవడం కాదు. ఏదో కొద్ది మంది విజయం సాధించిన మహిళలను చూపించి మహిళా సాధికారత వచ్చేసిందని చెప్పడం కాదు. మహిళా సాధికారత రావలసింది క్రింది స్థాయి మహిళల్లో. వారిలో ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం రావాలి. అదే విధంగా చదువుల్లో వారిని ముందుకు తీసుకురావలసిన బాధ్యత ఉంది. అన్ని రకాలుగా కింది స్థాయిలో ఉన్న మహిళలు సాధికారత సాధించినప్పుడే నిజమైన మహిళా సాధికారత వస్తుందని నేను మీ ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. అదే విధంగా ఈ రోజు స్థానిక సంస్థల్లో మహిళలకు 33 శాతం రిజర్వేషన్ ఇచ్చామని గొప్పగా చెప్పుకుంటున్నాము. కాని ఈ రోజున ఎంత మంది ఎన్నికైన మహిళా సర్పంచులు, మండల ప్రెసిడెంట్లు తమ భర్తల సహకారం లేకుండా తమంతట తామే స్వేచ్ఛగా తమ విధులు నిర్వహించుకోగలుగుతున్నారు? మండల సమావేశాల్లో కూడా ఈ రోజున మహిళలు కాకుండా వారి భర్తలు పాల్గొంటున్న పరిస్థితి మనం చూస్తున్నాము. అదృష్టవశాత్తూ చట్టసభల్లో మహిళలకు రిజర్వేషన్లు లేవు కనుక ఇక్కడ అలాంటి పరిస్థితి కనపడడం లేదు. చట్టసభల్లో కూడా మహిళలకు రిజర్వేషన్స్ అమలు పరచినట్లయితే ఇక్కడ కూడా మహిళలను రానివ్వకుండా వాళ్లే కూర్చోని ఉండేవారు. ఆ విధంగా కాకుండా నిజంగా మహిళలకు ఆ స్వాతంత్ర్యం ఇచ్చి వారిని ప్రోత్సహించాల్సిన బాధ్యత వ్యవస్థ మీద ఉంది. అదే విధంగా మహిళలకు అవకాశమిస్తే ఎవరికంటే తీసిపోకుండా చాలా మంది చెబుతుంటారు. పురుషులతో సమానంగా అని. కాని దానిని నేను ఒప్పుకోవడం లేదు. పురుషులకంటే ఎక్కువగానే చేయగల శక్తిసామర్థ్యాలు మహిళలకు ఉన్నాయి. ఎంతో మంది నిరూపించుకున్నారు. ఎన్నో ఉదాహరణలున్నాయి. ఈ రోజున ఈజిప్టులో అంత పెద్ద విప్లవం వచ్చిందంటే ఒక మహిళ ఫేస్ బుక్ లో ఇచ్చిన చిన్న మెసేజ్ కొన్ని లక్షల మందిని ఒక చోట గుంపు చేయగలిగి వాళ్లలో కదలిక తీసుకొచ్చిన విషయం మనందరికీ తెలుసు.

కాబట్టి వాళ్లకు అవకాశమివ్వాలన్న బాధ్యత ఉంది. ఈ రోజున ఎలక్షన్లు వచ్చినప్పుడు అన్ని పార్టీల వారిని మనందరం చూస్తున్నాము. కాంగ్రెస్ పార్టీ 30 మంది మహిళలకు సీట్లిచ్చిందంటే ఇంకో పార్టీ 35 మందికి ఇచ్చిందనో, ఇంకో పార్టీ ఇంకా ఎక్కువైచ్చిందనో సంఖ్యను గురించి చెప్పుకోవడం కాదు. నిజంగా వాళ్లకి నిర్ణయాలు తీసుకునే విధంగా ప్రోత్సహించవలసిన బాధ్యత కూడా ఉంది. అట్లాగే మహిళా మంత్రుల విషయంలో కూడా మేం ఐదు మందికిచ్చామంటే, మేం ఆరు మందికిచ్చామనే పద్ధతిలో కాకుండా వాళ్లకి నిర్ణయాలు తీసుకునే విషయాల్లో స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యాలు ఇవ్వాలి. ఆ బాధ్యత అన్ని రాజకీయ పార్టీల్లో ఉంది. అదే విధంగా కీలక నిర్ణయాలు తీసుకోవడంలో కూడా వాళ్లను భాగస్వాములను చేయాలి. రాజకీయ రంగం అంటేనే

అసలే మేల్ డామినేషన్ ఉన్న ఫీల్డ్. ఇటువంటి రాజకీయ రంగంలో మహిళలు నిలదొక్కుకోవాలంటే చాలా కష్టం. ఈ రోజున రాజకీయ పార్టీలు మహిళలకు సీట్లిస్తున్నారు. కాని వాళ్లు కింది స్థాయి నుంచి పై స్థాయి వరకు ఎన్నో ఇబ్బందుల నెదుర్కొని, ఎన్నో సమస్యలకు, కష్టాలకు ఓర్చుకొని చట్టసభలలోకి అడుగుపెడుతున్న విషయాలను మనం ప్రాక్టికల్ గా చూడగలుగుతున్నాము. కాబట్టి ఏదో సీట్ల కోసమో, సంఖ్య కోసమో కాకుండా కీలక నిర్ణయాలు తీసుకునే విషయంలో మహిళలకు తగిన ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలైన బాధ్యత ప్రతి రాజకీయ పార్టీ పైన ఉన్నది. అదే విధంగా చట్టసభల్లో మహిళల సంఖ్య చాలా తక్కువగా ఉంది. ఈ రోజు ఇందాక ముఖ్యమంత్రి గారు పది శాతం మహిళలు మన శాసన సభలోకి రాగలిగారని చెప్పారు. చట్టసభల్లో వారి శాతం పెంచుకోకపోతే వాళ్లకు న్యాయం జరిగే పరిస్థితి లేదు. జనాభాలో 50 శాతం వరకు ఉన్న మహిళల యొక్క శాతం కూడా పెరగాల్సిన అవసరముంది. కాబట్టి వాళ్ల శాతం ఇంకా పెరగడానికి అన్ని రాజకీయ పార్టీల వాళ్లు బాధ్యత తీసుకోవాల్సిన అవసరముందని నేను తెలియజేస్తున్నాను.

అదే విధంగా ఈ రోజు మహిళా బిల్లుకు సంబంధించిన చట్టం రావాలని అందరం చెప్పుకుంటున్నాము. దాదాపు 14 సంవత్సరాల క్రితం అప్పటి ప్రధాన మంత్రి శ్రీ దేవే గౌడ గారు ఆ బిల్లును పార్లమెంటులో ప్రవేశపెట్టడం జరిగింది. 14 సంవత్సరాలు దాటినా ఆ బిల్లు ఇంకా ఆమోదం పొందలేదంటే రాజకీయ పార్టీలకు ఎంత చిత్తశుద్ధి ఉందో అర్థమవుతుంది. కాబట్టి మహిళా బిల్లుకు ఆమోదం తీసుకురావడంలో కూడా అందరూ బాధ్యత తీసుకోవలసిన అవసరముంది. ఈ రోజున అందరూ అంగీకరించిన బిల్లులే పార్లమెంటులో ఆమోదించబడుతున్నాయా అంటే అణు ఒప్పందం బిల్లు పాస్ అయ్యింది. అదే విధంగా ఎమ్పీలకు కావలసిన బిల్లులు పాస్ అవుతున్నాయి. వాళ్లకు ఏవైతే అవసరమనుకుంటున్నారో, అనుకూలమనుకుంటున్నారో అవి ఆమోదం పొందుతున్నాయి. ఏవైతే ఇబ్బందికరమైనవనుకుంటున్నారో ఆ బిల్లులు ఆమోదం పొందడం లేదు. 14 సంవత్సరాలుగా మహిళా బిల్లు ఆమోదం పొందలేకపోతున్నది. మన రాష్ట్రపతిగా ఒక మహిళ ఉన్నారు. ఉంది. అదేవిధంగా యుపిఎ చైర్మన్ గా కూడా ఒక మహిళ ఉన్నారు. పార్లమెంటు స్పీకర్ గా కూడా ఒక మహిళ ఉన్నారు. అయినప్పటికీ మహిళా బిల్లు ఆమోదానికి నోచుకోలేదంటే చిత్తశుద్ధి ఎక్కడ లోపించిందో మనందరం ఆలోచించాల్సిన అవసరమున్నది. అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం జరుపుకుంటూ వంద సంవత్సరాలు పూర్తయినా కూడా ఈ నాటికీ మహిళలకు రక్షణ లేదని చెప్పడానికి సిగ్గుపడవలసి వస్తున్నది. ఈనాటికీ తలదండ్రులు తమ అమ్మాయిలను స్కూళ్లు, కాలేజీలకు పంపించడానికి భయపడుతున్నారు. దానికి కారణం వాళ్లకు రక్షణ లేదు. అలాగే పెళ్లి చేసి అత్తనారింటికి వంపడానికి భయపడుతున్నారు. ఎందుకంటే వాళ్లకు రక్షణ లేదు. ఉద్యోగాలు చేస్తున్న మహిళలకు రక్షణ లేదు. ఈ విధంగా ప్రతి స్టేజీలో కూడా మహిళలకు రక్షణ లేదని వంద సంవత్సరాలు పూర్తి చేసుకున్న సందర్భంగా అంతర్జాతీయ దినోత్సవం జరుపుకుంటున్న తరుణంలో చెప్పుకోవడానికి సిగ్గుపడుతున్నాము. ఆ విధంగా వ్యవస్థలో మార్పు రావలసిన అవసరముంది. మహిళల రక్షణ విషయంలో అన్ని పార్టీల వారు రాజకీయాలకు అతీతంగా ఏకాభిప్రాయంతో స్పందించాల్సిన బాధ్యత ఉంది.

దీనికి గాను చట్టంలో మార్పులు తీసుకురావాలి. ప్రస్తుతమున్న చట్టంలో ఈజీగా ఎస్కేప్ అయ్యే పద్ధతులున్నందువల్ల చట్టంలో మార్పులు రానంత వరకు మహిళలకు రక్షణ ఉండే పరిస్థితి లేదు. కాలేజీలకు పంపించాలంటే ఎంత భయపడే పరిస్థితి ఉందో తలదండ్రులుగా మనందరం మనం చూస్తున్నాము. సమాజం ఇంత అభివృద్ధిని సాధించిన ఈ దశలో కూడా ఇటువంటి పరిస్థితి ఉందంటే మేము సిగ్గుపడుతున్నాము. ఈ

రాష్ట్రంలో మహిళా హోమ్ మంత్రి ఉన్నందుకు మేం గర్వపడుతున్నాము. అయితే హోమ్ మంత్రి గారికి కీలక నిర్ణయాలు తీసుకోవడంలో స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలుండాలి.

(ఉన్నాయన్న వ్యాఖ్యలు అధికార పక్షం పైపు నుంచి వినవచ్చాయి)

ఉన్నాయని మీరు చెబుతున్నారు. కాని మాకు కొన్ని అనుమానాలున్నాయి. ఈ రోజున వారికి పూర్తి స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలిచ్చి ఏమి జరిగినా బాధ్యత తీసుకుంటామన్న హామీ మీరు ఇవ్వండి. ఏదైనా జరిగితే ఎదుర్కోగల సత్తా తనకుంది. కాబట్టి నిర్ణయాలు తీసుకునే అధికారాలు మహిళా మంత్రులకు ఇవ్వాలి. చట్టాల్లో అవసరమైన మార్పులు తీసుకురావలసిన అవసరముంది. అందుకుగాను చట్ట సభలో రాజకీయాలకు అతీతంగా మేమందరం మద్దతు ఇస్తాము. మరొక ముఖ్య విషయమేమంటే ఈ రోజున పార్లమెంటులో ప్రధాన అధికార పార్టీకి సంబంధించిన చైర్మన్ గా ఒక మహిళ ఉన్నారు. అలాగే ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకురాలుగా శ్రీమతి సుష్మా స్వరాజ్ ఉన్నారు. అలాగే పార్లమెంటు స్పీకర్ గా ఒక మహిళ ఉన్నారు. అదే విధంగా రాష్ట్రస్థాయిగా కూడా మహిళ ఉన్నారు. ఇంతమంది మహిళలు దేశ రాజకీయాలలో ప్రధాన స్థానాలలో ఉన్నారు. అందువల్ల ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో కనీసం ఈ సంవత్సరం లో అయినా మహిళా బిల్లు పార్లమెంటు ఆమోదం పొందేలా ఒత్తిడి తీసుకురాగలరని ఆశిస్తున్నాను. అదే విధంగా పార్లమెంటులో ప్రధాన అధికార పార్టీకి చైర్మన్ గా ఒక మహిళ, ప్రధాన ప్రతిపక్ష నాయకురాలుగా ఒక మహిళ ఏ విధంగా ఉన్నారో ఈ సభలో కూడా అలాంటి అవకాశం, సందర్భం రావాలని మనస్ఫూర్తిగా కోరుకుంటూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మ.12.50

శ్రీమతి పి.ఎం. కమలమ్మ (బద్వేల్): అధ్యక్షా, ఈ రోజు నూరవ అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా రాష్ట్ర అసెంబ్లీలో ఉన్న ప్రతి మహిళకు అలాగే అసెంబ్లీ వెలపట ఉన్నటువంటి రాష్ట్రంలోని, దేశంలోని అంతర్జాతీయంగా ఉన్నటువంటి మహిళలందరికీ కూడా అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా శుభాకాంక్షలు తెలియజేసుకుంటూ మీరు నాకు ఈ అవకాశాన్ని ఇచ్చినందుకు నా హృదయపూర్వక కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను.

ఒకసారి చరిత్రను మనం గమనిస్తే అనాదికాలంలో అటవీ సాంప్రదాయం ఉన్నప్పుడు నిజానికి స్త్రీలే కుటుంబ పోషణ చేసేవారని చరిత్ర చెబుతోంది. పురుషులు గృహంలో ఉండి పిల్లలను చూసుకునేవారు. అయితే రాను, రాను స్త్రీల యొక్క శరీరం దృష్ట్యా వారి అవసరాల దృష్ట్యా క్రమేపీ స్త్రీలు గృహంలో, పురుషులు బయటకు వెళ్లడం ప్రారంభం అయింది. ఈ నేపథ్యంలో క్రమంగా స్త్రీలు వంటంటి కుందేళ్లుగా మారిన పరిస్థితి కల్పించబడింది. అయితే, స్త్రీలు కొంత బలహీనంగా ఉన్న కారణం చేత క్రమేపీ పురుష ఆధిక్య సమాజమై స్త్రీలను అనేక విధాలుగా హింసకు గురిచేసే పరిస్థితులు వస్తున్నాయి. స్త్రీలు ఏ వయసులో ఉన్నప్పటికీ అనేక రకాలైన అకాచకాలకు గురికావడమే కాకుండా మానసికంగా కూడా అనేక అసమానతలకు గురయ్యే పరిస్థితులు మనం గమనిస్తున్నాం. కుటుంబ వ్యవస్థ ఏర్పడిన తర్వాత కుటుంబాన్ని పోషించేది, పరి రక్షించేది, అన్నీ గమనించుకునేది స్త్రీలే. ఒక జ్ఞానవంతురాలైన స్త్రీ తన ఇల్లు కట్టుకోగలదు, అంటే ఒక కుటుంబాన్ని ఆర్థికంగా పురుషుడు ముందుకు తీసుకువెడుతున్నప్పటికీ కుటుంబాన్ని చక్కదిద్దాల్సిన బాధ్యత అలాగే కుటుంబంలో ఉన్న పిల్లలను కూడా సక్రమమైన మార్గంలో పెట్టే బాధ్యత అంతా స్త్రీలదే కాబట్టి నా మటుకు నేను తలంచేది

ఏమిటంటే కుటుంబంలో మనం ఉన్నప్పుడు పురుషునితో కలిసి తన పిల్లలను సరైన మార్గంలో పెడుతూ వారి చిన్న వయసు నుంచే స్త్రీ పురుష భేదాలను ప్రక్కకు పెట్టి స్త్రీ పురుషులు ఇరువురూ సమానమనే ఒక అభిప్రాయాన్ని బాల్య దశ నుంచే అవగాహన కల్పించాలి. ఎందుకంటే సమాజంలో అసమానతలు పెరుగుతున్నాయి. స్త్రీలు ఎన్నో రకాల హింసలకు గురవుతున్నారని మనం ఇతరులను నిందించేదాని కంటే స్త్రీలుగా మామటుకు మేముగా కుటుంబంలో ఉన్నటువంటి బాలుడు కానివ్వండి, బాలిక కానివ్వండి వీరిరువురు కూడా సమానమే అన్న దృక్పథంతో మనం వారిని చిన్న వయసు నుంచే ఒక క్రమమైన పద్ధతిలో నీతి నియమాలను వారికి నేర్పిస్తే వారు పెద్ద వయసు వచ్చాక తప్పనిసరిగా స్త్రీలు గానీ పురుషులు గానీ సమాన భావాలు కలిగి సమాజంలో ఇలాంటి ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులు తలెత్తకుండా ఉండటానికి ఎంతో దోహదం చేస్తుంది కనుక స్త్రీలమైన మనందరం అలాంటి వాతావరణాన్ని గృహంలో కల్పించవలసిన అవసరం ఉన్నదని స్త్రీలుగా మేం కూడా గమనించవలసిన అవసరం ఉన్నది.

బాలికలు పెద్దైన తర్వాత కూడా ఒక స్థిరమైన లేదా వచ్చినటువంటి ఆవదలను ఎదుర్కోవడానికి లేదంటే సమమైన భావనతో ముందుకు వెళ్లాలంటే ప్రాముఖ్యంగా విద్య అవసరం కాబట్టి వారికి విద్యావకాశం తప్పనిసరిగా కల్పించాలి. ఇప్పటికే ప్రభుత్వం కూడా విద్యను కంపల్సరీ చేసింది. దానిని తప్పనిసరిగా ఇంప్లెమెంట్ చేసి బాలికలు కూడా చక్కటి విద్యను అభ్యసించి వారు సెల్ఫ్ కాన్ఫిడెన్స్, సెల్ఫ్ ఎంప్లాయ్మెంట్ పొందిననాడు కొంతవరకు ఈ అసమానతలను తొలగించుకోవడానికి అవకాశమున్నది. ప్రభుత్వాలైతే అనేక చట్టాలు చేస్తున్నాయి కానీ ఇవి ఎంతవరకు ఇంప్లెమెంట్ అవుతున్నాయి?

ఉదాహరణకు గృహ హింస చట్టం, డౌర్ హెరాస్మెంట్ చూసినట్లైతే మహిళల పరంగా ప్రభుత్వాలు చట్టాలు చేస్తున్నాయి గానీ ఇవి ఎంతవరకు చక్కగా ఇంప్లెమెంటు అవుతున్నాయి, ఎంతవరకు వీటి ప్రభావం చూపుతుందనే విషయాలు మరొక్కసారి మనం పునరాలోచించుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈ నేపథ్యంలో స్త్రీలుగా ఇప్పటికే అన్ని రంగాలలో ప్రవేశం జరిగింది. వీటిని ఇంకా అభివృద్ధి పరచుకొని ముందుకు కొనసాగాలంటే ప్రభుత్వాలు కూడా మహిళా సాధికారత బిల్లు విషయంలో సోదరి చెప్పినట్లుగా ప్రభుత్వాలు కూడా పట్టుబట్టి మహిళా సాధికారత బిల్లును ప్రవేశపెట్టాలి. ఈ సందర్భంలో దివంగత నేత వై.ఎస్.రాజశేఖర్ రెడ్డి గారిని కూడా జ్ఞాపకం చేసుకోవాలి. ఎందుకంటే వారు 2009 సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయకముందు వారిచ్చిన టేకెట్స్ విషయాన్ని ఒకసారి గమనించినట్లైతే కాంగ్రెస్ పార్టీ తరపున దాదాపు పదహారు మంది స్త్రీలు ఎమ్మెల్యేలుగా ఇంతకు ముందెన్నడూ లేని విధంగా ఈనాడు అసెంబ్లీలో ఉన్నామంటే ఆనాడు రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు తీసుకున్న నిర్ణయాల్లే ప్రధాన కారణం. అలాగే, సబితా ఇంద్రారెడ్డి గారు కూడా హోం మినిస్టర్ గా ఉన్నారంటే వారు చేసినటువంటి గట్టి నిర్ణయాల్లే కనుక ప్రభుత్వాలు గట్టిగా చేయాలని తలిస్తే ఏదైనా చేయొచ్చు, అది ఎవరో చేయాలనే దృక్పథం కాదు. ఏదైనా కాని ఎవరికి వారే చేయగలరు కనుక ప్రభుత్వాలు గట్టి నిర్ణయాలు తీసుకొని మహిళల యొక్క సాధికారతకు వారు ముందంజ వేసి, నిజంగా చెప్పాలంటే ఎప్పుడైతే మహిళలు ముందంజ వేస్తారో అప్పుడే సమ సమాజ స్థాపనకు కూడా సానుకూలంగా ఉంటుందని సభా ముఖంగా తెలియజేస్తూ నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినటువంటి మీకు ప్రత్యేకంగా కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి పంగా గీతా విశ్వనాథ్: అధ్యక్షా, మొట్ట మొదటగా మహిళలందరి తరపున మీకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈ రోజు మహిళా శాసన సభ్యులందరినీ సమావేశపరచి మీ ఆధ్వర్యంలో

ముఖ్యమంత్రి గారిని ముఖ్య అతిథిగా పిలిచి మమ్మల్నందరినీ గౌరవించే విధంగా సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా ఒక కొత్త సంప్రదాయాన్ని పెట్టడమే కాకుండా మేం ఈ రోజు సభలో సీట్లలోకి రాగానే మా మహిళా సభ్యులందరికీ శుభాకాంక్షలు చెబుతూ మాకు పుష్పాలు అందించడం మహిళల పట్ల సహృదయంతో మీకున్న కన్సెంట్ ఏమిటో తెలుస్తున్నది. అందుకు నా హృదయ పూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. మహిళలు ఈ సభలో ఈ విధంగా మూట్లాడటానికి ప్రధానమైన కారణం వంద సంవత్సరాల క్రిందట ఇంత డెవలప్మెంట్ లేదు, ఈ రకమైన ఎడ్యుకేషన్ గాని ప్రోత్సాహం గాని లేదు. అయినప్పటికీ ఎంతో మంది మహిళా నేతలు అనేక ఉద్యమాలు, పోరాటాలు త్యాగాలు చేసి ఈ విధంగా చట్ట సభలలో మూట్లాడే అవకాశాలు, స్థానిక సంస్థలలో రిజర్వేషన్లు కల్పించే అవకాశాలు, ఉద్యోగం చేసే అవకాశాలు, చదువుకునే అవకాశాలు కల్పించడానికి కారకులైన సంఘ సంస్కర్తలు, మహిళా ఉద్యమ నేతలు ఈ రోజు ప్రపంచం యావత్తు కూడా మహిళల కోసం ఒక రోజు కేటాయించబడిందంటే దానికి ఎంత మంది త్యాగలముందో వారందరికీ నేను సభ ద్వారా నివాళులర్పిస్తున్నాను.

మహిళ ఒక ప్రక్క ఆర్థికంగా గానీ ఉద్యోగ పరంగా గానీ, విద్యా పరంగా గానీ ఒక గ్రామం నుంచి ఖండాంతరాలు వెళ్లి చదువుకోవడం గాని అనేక కార్యక్రమాలు చేసే అవకాశాలు పెరుగుతున్నాయి. అయితే అవకాశాలు ఎంత పెరిగినప్పటికీ అవిద్య పేదరికం కారణంగా గ్రామాలలో ఉండే మహిళల స్థితిగతులు ఇంకా కొంత పెరగాల్సిన అవసరమున్నది. దానికి చట్టాల రూపంలో గానీ లేదంటే ప్రభుత్వాలు అందిస్తున్న అన్ని సంక్షేమ కార్యక్రమాలు అన్ని సఫలంగా, సంపూర్ణంగా అమలు కావాలంటే, అవి మహిళలకు అమలు జరగాలంటే కట్టుదిట్టమైన చర్యలు మనం తప్పనిసరిగా తీసుకోవాల్సిన అవసరమున్నది. నేను రాజకీయ రంగంలో ఉన్నాను కాబట్టి పంచాయతీరాజ్ నుంచి పార్లమెంటు వరకు వెళ్లే అవకాశాన్ని నాకు రాజకీయ రంగం కల్పించింది. అయితే పంచాయతీరాజ్ రంగంలో 74, 75 రాజ్యాంగ సవరణల ద్వారా స్థానిక సంస్థలలో పంచాయతీరాజ్లో గాని, మునిసిపాలిటీలలో గాని కార్పొరేషన్లలో కౌన్సిలర్లు గాని కార్పొరేటర్లు గాని, ఛైర్మన్లు గాని, మేయర్లు గాని అదే విధంగా సర్పంచ్లు, MPTCలు, ZPTCలు, ZP ఛైర్మన్లలో మహిళలకు 33% కేటాయించారు. నేను రాష్ట్రంలో అతి పెద్ద జిల్లాకు జడ్.పి ఛైర్మన్ కాగలిగానంటే దానికి ప్రధాన కారణం స్థానిక సంస్థలలో మహిళలకు రిజర్వేషన్ కల్పించడం.

మ.1.00

అదే ఓపెన్లో రావాలంటే సాధ్యమయ్యే పని కాదు. అయితే స్థానిక సంస్థలలో క్రింద స్థాయి నుంచి పై స్థాయి వరకు స్వేచ్ఛగా స్వతంత్ర్యంగా తమ ఆలోచనలను అమలు చేయడానికి, ప్రభుత్వం ఇచ్చిన కార్యక్రమాలను సక్రమంగా అమలు చేయడానికి శక్తి ఉంటుంది. కానీ, క్రింది స్థాయి ఎంపీటీసీ, జెడ్పీటీసీ, సర్పంచ్ స్థాయిలో మహిళలు స్వేచ్ఛగా తమకు తాముగా పరిపాలన చేసే అవకాశాలు లేకపోవడానికి కారణం, అవిద్య లేక ఎవరో వెనుకాల ఉండి నడిపించడం. వీటితోబాటు ప్రభుత్వం ఇస్తున్న శిక్షణలేవైతే ఉన్నాయో మహిళలకు తర్ఫీదునిచ్చే విధానమేదైతే ఉందో అది లోపభూయిష్టంగా ఉంది. కాబట్టి, ఎవరైతే ఎన్నిక పుతున్నారో, మన రాష్ట్రంలో కొన్ని వేల మంది మహిళలు ప్రతి అయిదు సంవత్సరాలకు 33 శాతం, రేపటి నుంచి స్థానిక సంస్థల్లో 50 శాతం వరకు రిజర్వేషన్లు తీసుకురాబోతున్నామని ఇంత ముందు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా చెప్పడం జరిగింది. రేపు వచ్చే 50 శాతం రిజర్వేషన్లను ఉపయోగించుకొని స్వేచ్ఛగా వాళ్ల ఆలోచనల ప్రకారం పరిపాలన సక్రమంగా చేయాలంటే, ప్రభుత్వ ఆదేశాలు ప్రభుత్వం అందించే సౌకర్యాలన్నీ

అందించగలగాలంటే, తప్పనిసరిగా వారికి చక్కటి శిక్షణ ఉండాలి. వారి రికార్డ్స్ ఏ విధంగా ఉండాలి, ఏ విధంగా సెక్రటరీ గారితో మాట్లాడాలి, నిర్ణయాలను సేచుగా ఏ విధంగా తీసుకోవాలనే దాని మీద చక్కటి శిక్షణనివ్వడం ద్వారా, మన మహిళలను స్వేచ్ఛగా కార్యక్రమాలు నిర్వహించడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

మరో రెండు విషయాలను తమరి ద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకు రాబోతున్నాను. గ్రామాలలో మనం చూస్తున్నాం. ప్రభుత్వం కూడా అనేక రకాలైన నిధులను మంజూరు చేసినప్పటికీ, బాలికల వసతి గృహాల పరిస్థితులు మాత్రం మెరుగు పడటం లేదు. ఎక్కడికి వెళ్లినా కనీసం మరుగుదొడ్ల సౌకర్యం కూడా బాలికల వసతి గృహాలలో లేని పరిస్థితులు ఉన్నాయి. కాబట్టి, బాలికలకు విద్యను, భోజన సదుపాయాలను కల్పించడం తోబాటు వారికి కావలసిన మరుగుదొడ్ల సౌకర్యాన్ని కూడా కల్పించాల్సిన అవసరం ఉంది. మొన్న మా అధ్యక్షులు శ్రీ చిరంజీవి గారితో శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని ఒక గ్రామానికి వెళ్లినప్పుడు, అక్కడ వసతి గృహంలో 250 మంది బాలికలు ఉన్నారు. ఆ హాస్టల్ భవనం పూర్తిగా కూలిపోయే పరిస్థితిలో ఉంది. అక్కడ ఒక్క టాయిలెట్ కూడా లేదు. తెల్లవారకుండానే ఆడపిల్లలు బయటకు వెళ వలసిన పరిస్థితి ఉంది. బయటి వారు ఆ బాలికలను తరిమే పరిస్థితి ఉంది. ఆ పరిస్థితిని కలెక్టర్ గారితో మరియు బీసీ వెల్ఫేర్ ఆఫీసర్ తో మాట్లాడినప్పుడు, నిధులు లేకపోవడం వలన మేము చేయలేక పోతున్నామని వారు చెప్పడం జరిగింది. వెంటనే లక్షా యాభై వేల రూపాయలను మా అధ్యక్షులు వారి సొంత నిధులను వెచ్చించి మరుగు దొడ్లను నిర్మింపజేసి, ఆ హాస్టల్ భవనాన్ని బాగు చేయించే నిధానాన్ని వారి సొంతంగా తీసుకోవడం జరిగింది.

అంతేకాకుండా, ఉద్యోగాలు చేసే స్త్రీలు పెరుగుతున్నారు, ఉమన్ వెల్ఫేర్ హాస్టల్స్ ఎవైతే ఉన్నాయో, ఆ హాస్టల్స్ ఏ విధంగా ఉంటున్నాయో ఒక్కసారి దృష్టి సారించాల్సిన అవసరం ఉంది. అంతేకాకుండా, రెండు ప్రధానమైన అంశాలు ఈ రోజు భారతదేశం మొత్తాన్ని కలచి వేస్తున్నాయి. అవి, ఒకటి మహిళల మీద పెరుగుతున్న దాడులు, రెండవది, మహిళల జనన రేటు తగ్గిపోవడం. ఇప్పుడు వెయ్యి మంది మగ శిశువులకుగాను కేవలం 880 మంది ఆడ శిశువులు మాత్రమే జన్మించడం జరుగుతోందని, అది ముఖ్యంగా కలకత్తా, హర్యానా, ఢిల్లీ, బెంగళూరు వంటి ప్రధాన నగరాలలో మహిళల జనన రేటు బాగా తగ్గిపోతోందని చెబుతున్నారు. ఇది సమాజం మీద చాలా తీవ్రమైన ప్రభావాన్ని చూపే అంశం. దీనిని ప్రతి ఒక్కరు బాధ్యతగా తీసుకోవలసిన అవసరముంది. స్త్రీ, పురుషుల జనన రేటు సమానంగా ఉండే విధంగా చూడాల్సిన అవసరం ఉంది.

రెండవది ప్రధానమైనది మహిళల మీద పెరుగుతున్న హింస. ఒక వైపు డెవలప్ మెంటు పెరుగుతుంది, మరో వైపు హింస కూడా పెరుగుతోంది. ఎందుకంటే, ఆడ పిల్లల చదువులు పెరుగుతున్నాయి, అందరూ బయటకు వస్తున్నారు. చదువుకుంటున్న ఆడ పిల్లల మీద హింస తగ్గడానికి ప్రభుత్వం చర్యలు చేపట్టాల్సిందిగా నేను కోరుతున్నాను. నేను ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరేదేమంటే, ప్రధానంగా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ప్రతి విధిలోను బెల్ట్ షాపులు ఉంటున్నాయి. దయచేసి ఆ బెల్ట్ షాపులను తగ్గించకపోతే.. నేను మొన్న తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో ఒక గ్రామానికి వెళ్లడం జరిగింది. అక్కడ ఎస్సీ కాలనీలో ఉండే మహిళలందరూ వచ్చి కన్నీళ్లు పెట్టుకున్నారు. మా భర్తలు త్రాగి ఎప్పుడూ మమ్మల్ని కొడుతుంటారు. మాకు అది అలవాటైపోయింది. కానీ, మీకు చేతులు జోడించి వేడుకుంటున్నాం, 10వ తరగతి చదివే పిల్లలు కూడా తాగి, తల్లులని కూడా చూడకుండా కొడుతున్నారని వాపోయారు. దయచేసి ఆ షాపులను తొలగించమని వారు కోరడం జరిగింది. కాబట్టి, ఈ విధంగా విచ్చలవిడిగా బెల్టు షాపులు ఉండటం వలన మహిళల పైన హింస పెరుగుతోంది. చిన్న

పిల్లల పైన కూడా హింస పెరుగుతోంది. మానభంగాలు పెరుగుతున్నాయి. దయచేసి వీటిని కంట్రోల్ చేసి, కట్టడి చేసే విధంగా ప్రభుత్వం దృష్టి సారించాలి.

అంతేకాకుండా, ఉమెన్ కమీషన్ గురించి ఇందాక గౌరవ సభ్యులు శ్రీ జూలకంటి రంగారెడ్డి గారు కూడా ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఉమెన్ కమీషన్ వేయడం వల్ల మహిళల పైన జరుగుతున్న దాడులన్నీ ఒక్కసారిగా ఆగిపోతాయని చెప్పలేము. కానీ, ఇన్ని సంవత్సరాలుగా మహిళా కమీషన్ చైర్మన్ ను నియమించుకోలేని పరిస్థితి ఎందుకు ఉన్నదనేది మనం ఆలోచించుకోవాలి. ఎవరైతే బాధ్యతగా చక్కగా పద్ధతిగా చూసుకోగలరో వారిని వెంటనే ప్రభుత్వం మహిళా కమీషన్ అధ్యక్షులుగా నియమించినట్లయితే బాధిత మహిళలు వారి సమస్యలను ఆ మహిళ దగ్గరకు వెళ్లి చెప్పుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. దీన్ని గురించి వదేవదే ప్రతి ఒక్కరు దీనిని ఒక అంశగా తీసుకొని, మహిళా కమీషన్ చైర్మన్ ను ఎందుకు వేయరూ.. ఎందుకు వేయరని అడిగే పరిస్థితి లేకుండా, ప్రభుత్వం వెంటనే చైర్మన్ ను నియమించినట్లయితే ఆ బాధితులకు న్యాయం జరిగే అవకాశం ఉంటుంది.

అలాగే, ఎవరైతే మహిళా ఉద్యోగినులున్నారో, లైంగిక వేధింపులకు గురి కాకుండా ఉండటానికి, సుప్రీం కోర్టు ఒక డైరెక్షన్ ఇచ్చింది. ప్రతి ఒక్క హెడ్ ఆఫ్ ది ఇన్ స్టిట్యూషన్ ఆధ్వర్యంలో ఒక కమిటీ ఉండాలి. ఎవరికైనా ఇబ్బందులు కలిగినట్లయితే, ఆ కమిటీ ద్వారా వారు ఫిర్యాదు చేసుకోవడానికి, సమస్యలను పరిష్కరించుకోవడానికి వీలుగా తప్పనిసరిగా డిపార్ట్ మెంట్ లో కమిటీలు ఉండాలని సుప్రీం కోర్టు డైరెక్షన్స్ ఇచ్చినప్పటికీ, చాలా చోట్ల, ఏ జిల్లాలో అడిగినా ఎక్కడ కూడా కమిటీలు లేని పరిస్థితి ఉంది. కాబట్టి, మహిళా ఉద్యోగులకు భద్రత కల్పించడానికి, అన్నీ జిల్లాల్లో అన్ని డిపార్ట్ మెంట్ లో సుప్రీం కోర్టు డైరెక్షన్స్ అమలయ్యే విధంగా చూడాలని నేను కోరుతున్నాను.

అలాగే, ఉపాధి హామీ పథకం వచ్చిన తరువాత ఇంచుమించుగా పురుషులకు మహిళలకు సమానంగా పని చేసిన దానికి వేతనాలు రావడమనేది చాలా మంచి విషయం. అయితే, ఇంకా కొన్ని చోట్ల un-organized sectors లోని యాజమాన్యం మహిళలతో తక్కువ జీతంతో ఎక్కువ పనులు చేయించుకునే పరిస్థితులున్నాయి. ఆ విధమైన పరిస్థితులు లేకుండా ఉండే విధంగా చూడాలని కోరుతున్నాను. అంతేకాకుండా, ఇందాక సోదరీమణి చెప్పినట్లుగా ఇన్ని ఉన్నా కూడా రాజకీయ పరంగా మేం ఉన్నాం కాబట్టి, ఈనాడు ప్రస్తుతం ఉన్న పరిస్థితుల్లో మేముందరం కూడా సంతోషించదగ్గ విషయమేమంటే, భారతదేశం వంటి అతి పెద్ద దేశానికి ఒక మహిళా శ్రీమతి ప్రతిభా పాటీల్ గారు రాష్ట్రపతిగా ఉండటం, అలాగే దేశాన్ని పాలించే ఒక అతి పెద్ద పార్టీకి ఒక మహిళా అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి సోనియా గాంధీ గారు ఉండటం, అదే విధంగా ప్రతిపక్ష పార్టీకి నేతగా శ్రీమతి సుప్రీన్ స్పర్జా గారు ఉండటం, లోక్ సభా స్పీకర్ గా మీరాకుమార్ గారు ఉండటం, అదే విధంగా మన రాష్ట్రంలో కూడా ఈ విధంగా ఎంతో చక్కగా పని చేసే మహిళలు అనేక డిపార్ట్ మెంట్ లో ఉండటం, ముఖ్యంగా హోం మినిష్టర్ గారు మిగతా మంత్రులు సోదరీమణులందరూ ఉండటం గర్వించదగిన విషయం.

కాబట్టి, అందరూ కోరుకున్నట్లుగా మహిళా బిల్లు కూడా ఈ సందర్భంలో పాస్ అయ్యితే, మహిళల చేతుల మీదుగా పస్తుందనే నమ్మకం మాకుంది. ఎందుకంటే, ఇన్ని రకాలుగా ఈ కార్యక్రమాలు, ఈ విధంగా ఉన్నత స్థానాలలో మహిళల్ని పెట్టినప్పుడు తప్పకుండా సోనియా గాంధీ గారి ఆధ్వర్యంలో మహిళా బిల్లు పాస్ అవుతుందనే సంపూర్ణ నమ్మకం మాకుంది. అంతేకాకుండా, ఈ మధ్య ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెట్ లో ఒక నిర్ణయం

తీసుకోవడం జరిగింది. ఆ మహిళలందరి తరపునా, నేను హృదయపూర్వకంగా కేంద్ర మంత్రి గారికి, ప్రధాన మంత్రి గారికి నేను ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. ఎందుకంటే, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో పనిచేసే, పేదవారందరితో దగ్గరగా ఉండే అంగన్ వాడీ పర్కర్లకు, ఆయాలకు జీతాలను రెట్టింపు చేయడం జరిగింది. రూ.1500 ఉన్న జీతాన్ని రూ.3 వేలకు పెంచడం జరిగింది. రూ.750 ఉన్న జీతాన్ని రూ.1500లకు చేయడం జరిగింది.

ప్రస్తుతమున్న పరిస్థితుల్లో వారి యొక్క జీవనస్థితిగతులను మెరుగు పరచుకోవడానికి, సాధారణంగానైతే వంద రెండొందలు పెంచి తృప్తి పరచే పరిస్థితి ఉంటుంది. కానీ, ఒక్కసారిగా జీతాలను వంద శాతం పెంచడం వల్ల వారందరు ఆనందాన్ని వ్యక్తం చేస్తున్నారు. వాళ్లు చేసే పనికి తగిన వేతనమిచ్చే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకున్నందుకు అంగన్ వాడీ పర్కర్లు, హెల్పర్ల తరపున నేను హృదయపూర్వకంగా ప్రభుత్వానికి ధన్యవాదాలను తెలియజేస్తున్నాను. కాబట్టి, ప్రభుత్వం చేపట్టే సంక్షేమ పథకాలన్ని కూడా మహిళలకి అమలు జరగాలంటే, ఇందాక ముఖ్యమంత్రి గారు కూడా ఒక మంచి విషయం చెప్పడం జరిగింది. నెహ్రూ గారు చెప్పినట్లుగా ఒక మహిళ విద్యావంతురాలైతే ఆ కుటుంబమంతా విద్యావంతులవుతారని చెప్పడం జరిగింది. అన్నింటినీ సమూలంగా ప్రక్కన పెట్టడానికి కారణం విద్య, ఆ విద్య గనుక మహిళల్లో బాగా పెంపొందించ గలిగినట్లయితే, ఇంకా ఎక్కువగా మహిళలకి విద్యను అందించ గలిగినట్లయితే, అనేక సమస్యలకి పరిష్కారం లభిస్తుంది. అటువంటి విద్యను మనం అందించాలి. అంతేకాకుండా, మహాత్మా గాంధీ గారు చెప్పినట్లుగా ఒక స్త్రీ అర్థరాత్రి ఒంటరిగా స్వేచ్ఛగా తిరగగలిగినప్పుడే దేశానికి నిజమైన స్వతంత్రమని ఆయన చెప్పారు. ఆ మాటల వెనుక అర్థాన్ని మనం చూసినట్లయితే, ఆయన శాంతిభద్రతల గురించి ఏ రకంగా ఆలోచించారనేది మనకు అర్థమవుతుంది. ఈ రోజు పట్టపగలు కూడా ఆడపిల్లల్ని బయటకు పంపించలేని పరిస్థితులు ఉన్నాయి. కాబట్టి, శాంతిభద్రతలను కల్పించే విధంగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాల్సిందిగా నేను హృదయపూర్వకంగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుకుంటూ, మహిళలందరికీ మరొక్కసారి అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవ శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తూ, మాకు ఈ అవకాశమిచ్చినందుకు మీకు ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తూ, సమస్యారాలతో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మ.1.10

శ్రీమతి టి. వనిత (గోపాలపురం): థాంక్యూ సార్. ఈ రోజు ప్రపంచ మహిళా దినోత్సవ సందర్భంగా నాతోటి మహిళా శాసన సభ్యులకు మరియు రాష్ట్రంలో వున్న మహిళా సోదరీమణులందరికీ శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా మహిళలు, తమ జీవిత కాలంలో బాల్యంలో తల్లిదండ్రుల మీదనూ, యువ్వనంలో భర్త మీదనూ, వృద్ధాప్యంలో పిల్లల మీదనూ ఆధారపడి జీవిస్తుంటారు. అయితే, ఇలాంటి జీవితంలో అబలలుగా వున్న మేము ఈ రోజు సబలలుగా అన్ని రంగాల్లో విజయం సాధించి ముందుకు వస్తున్నాము. అయితే, 1982 వ సంవత్సరంలో తెలుగుదేశం పార్టీ వ్యవస్థాపకులు, మాజీ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ నందమూరి తారక రామారావు గారు సామాన్య మహిళలను సైతం పార్టీలోకి ఆహ్వానించి, పెద్ద సంఖ్యలో పార్టీ టిక్కెట్లిచ్చి, వాళ్లందరినీ ప్రోత్సహించడం జరిగింది. ఈ ఫలితంగానే అతి సామాన్య మహిళలు, గృహిణులు కూడా ఈ రోజు ప్రత్యక్ష రాజకీయాల్లోకి రావడం సాధ్యమైంది. అధ్యక్షా, ప్రభుత్వ సంస్థలు, ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలు, స్థానిక సంస్థల్లో తొలుత మహిళలకు 33 శాతం రిజర్వేషన్లు కల్పించిన ఘనత తెలుగుదేశం పార్టీకే దక్కింది సార్. మహిళలకు ఆస్తిలో సమాన హక్కు కల్పించడం, మహిళా కమీషన్, మహిళా విశ్వవిద్యాలయాలు ఏర్పాటు చేయడం, మహిళా

సంక్షేమానికి నిధుల కేటాయింపు వంటి ఎన్నో పథకాలను ప్రవేశపెట్టి మహిళలను అన్ని రంగాల్లో ప్రోత్సహించడం జరిగింది. అయితే, ఈ రోజున పరిస్థితి ఎట్లా వుందంటే, గాంధీ గారు ఒక మాట చెప్పారు. అర్థరాత్రి స్త్రీ నిర్భయంగా తిరిగిన రోజున ఈ దేశానికి నిజమైన స్వాతంత్ర్యం వచ్చినట్లని చెప్పారు. అయితే ఈ రోజు పగలు కూడా మనం ధైర్యంగా తిరగలేని పరిస్థితులున్నాయి. మహిళలపై దాడులు, అత్యాచారాలు, వరకట్న వేధింపులు, హత్యలు, యాసిడ్ దాడులు జరగడం పెరుగుతున్నాయి. రోజు, రోజుకూ మహిళలకు రక్షణ లేకుండా పోతోంది. అయితే, ఈ భద్రత కల్పించే దిశగా మహిళా పోలీసు స్టేషన్లని మరిన్ని ఏర్పాటు చేయాలని మేము కోరుతున్నాము. అట్లాగే పోలీసు స్టేషన్లలో కూడా మహిళా సిబ్బందిని ఎక్కువగా పెంచవలసిన అవసరముంది సార్. వేధింపులపై వున్న ప్రత్యేక చట్టాలు పటిష్టంగా అమలయ్యేలా చూసి, చర్యలు తీసుకుని, బాధితులకు త్వరితగతిన న్యాయం జరిగేలా చర్యలు తీసుకోవాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తున్నాను. అట్లాగే, రాష్ట్రపతి గాను, లోక్ సభ స్పీకర్ గాను, అధికారపక్ష సారథి గాను, విపక్ష నేతగానూ ఎంతోమంది మహిళలు ఉన్నత స్థానాల్లో వున్నారు. ఈ రోజున మహిళా రిజర్వేషన్ల బిల్లు ఇంకా పార్లమెంటులో ఆమోదం పొందకపోవడం దురదృష్టకరం. రాష్ట్ర జనాభాలో సగ భాగం మహిళలమే వున్నాం సార్. అయితే, స్థానిక సంస్థల్లో 50 శాతం రిజర్వేషన్లు కల్పించాలి, చట్టసభల్లో 33 శాతం రిజర్వేషన్లు కల్పించాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుకుంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి బి. సత్యవతి(ఆమదాలవలస): ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా. కనీసం సంవత్సరానికి ఒకసారి వచ్చే ఈ మహిళా దినోత్సవం రోజైనా మా మహిళా శాసనసభ్యులకు నోరువిప్పి చెప్పుకునే అవకాశాన్ని కల్పించినందుకు ప్రత్యేకంగా ధన్యవాదాలు అధ్యక్షా.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: ప్రయారిటీ తప్పకుండా ఇద్దాం. మీరు అడిగినప్పుడల్లా అవకాశమిస్తాం.

శ్రీమతి బి. సత్యవతి: సంవత్సరానికి ఒకసారి ఇస్తున్నారు అధ్యక్షా.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: లేదు, లేదు. తప్పకుండా మీకు అవకాశమిద్దాం.

శ్రీమతి బి. సత్యవతి: వంద సంవత్సరాలు పూర్తి చేసుకున్న సందర్భంగా నా తోటి మహిళలందరికీ కూడా శుభాకాంక్షలు తెలియజేసుకుంటూ, ఈ వంద సంవత్సరాల కాలంలో అంతకుముందు కూడా ప్రపంచంలో ఖ్యాతి తెచ్చుకున్న మహిళా మణులందరికీ సమస్కరిస్తూ, ఈ వంద సంవత్సరాల కాలంలో అమ్మాయిలు స్వయంకృషితో కష్టపడి చదివి, ఎన్నో రంగాల్లో ప్రాధాన్యత సంతరించుకుని ఎన్నో రంగాల్లో మగవారికన్నా ఎక్కువ పేరు తెచ్చుకుంటున్నారు. కానీ, ఇది వారి స్వయంకృషి, లేకపోతే వారికిస్తున్న ప్రోత్సాహమా, లేకపోతే ఎవరైనా పురుషులు ప్రోత్సహించి వారిని ముందుకు తీసుకువస్తున్నారా అంటే వాళ్ల స్వయంకృషి, కష్టపడి ముందుకు వచ్చిన ప్రాధాన్యత ఎక్కువ కనిపిస్తుంది. అలాగే, 50 శాతం రిజర్వేషన్ల కోసం మనం ముందుకు వెళుతున్న ఈ తరుణంలో మహిళా శాసన సభ్యులకు ఎంతవరకు ప్రాధాన్యతనిస్తున్నారు, వాళ్ల మనోగతానికి, వాళ్ల గ్రామ స్థాయిలో ఎదుర్కొంటున్న సమస్యల్ని చెబుతుంటే ఏ మాత్రం ప్రాధాన్యతనిచ్చి, వారి మనోగతాలకి అనుగుణంగా ప్రాధాన్యతనిస్తున్నారనేది తెలుసుకుంటే విన్నానరే ఏమీ చేయలేని పరిస్థితుల్లో మహిళలు గ్రామ స్థాయిలో ఎదుర్కొంటున్న సమస్యల్ని తెలుసుకోవాల్సిందిగా కోరుకుంటున్నాను.

అలాగే, ఇలాంటి పరిస్థితుల వల్ల కొన్ని, కొన్ని ప్రాంతాల్లో వారి మనుగడకే ప్రమాదం వాటిల్లే పరిస్థితులున్నాయి. తద్వారా ప్రభుత్వానికి చెడ్డపేరు వచ్చే పరిస్థితులు కూడా వున్నాయి కనుక, ఎక్కడైతే సంఘానికి కూడా.. ఆత్మాభిమానం, కృషి, యోగ్యత వున్న మహిళలకు కాస్త చేయూత నిచ్చి, హ్యాండ్ అంటే హ్యాండివ్వుకుండా అంటే మొండిచేయి చూపించకుండా హెల్పింగ్ హ్యాండ్ ఇవ్వవలసిందిగా కోరుకుంటూ ఈ సందర్భంగా ఒక చిన్న రిక్వెస్టు అధ్యక్షా. ఎప్పుడూ ఇవ్వని విధంగా మన కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంలో ఒక మహిళకు హోం శాఖ ఇచ్చారు. మా మహిళలందరం కూడా ఎంతో గర్విస్తున్నాం. కానీ, ఆ మహిళను గౌరవంగా మొదటి వరసలో కూర్చోబెట్టకుండా, రెండో వరసలో కూర్చోబెట్టడం మా మహిళలందరికీ కూడా చాలా బాధాకరం, అవమానకరం. కనుక, ఇక ముందు నుండి కూడా.. హోం శాఖ అంటే మా అందరికీ రక్షణ కల్పించే శాఖ అధ్యక్షా. ఈ చట్టాలన్నీ ప్రవేశపెడుతున్నాం కానీ.. చట్టాలు మహిళల అభ్యున్నతి కోసం, ప్రోత్సాహం కోసం ఎన్నో చట్టాలు ప్రభుత్వాలు ప్రవేశపెట్టినా దాని అమలులో మాత్రం ఎన్నో లోపాలున్నాయి. దానికి ఒక ఉదాహరణ ఈ రోజు జరుగుతున్న గృహ హింస గాని, డౌర్ హెరాస్మెంట్ గాని, యాసిడ్ దాడులు గాని. దీన్నంతా నిర్మూలించాలంటే మనమందరం కూడా ఆడా, మగ తేడా లేకుండా ఈ చట్టాన్ని అవలంబించే విషయంలో ఐకమత్యంతో వాస్తవాలు తెలుసుకుని ముందుకు వెళ్లే విధంగా మనమందరం ప్రయత్నం చేయాలని, దానికి మహిళలకు మీ వంతు ప్రోత్సాహం లభించాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుకుంటున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: She is very popular Home Minister. Definitely, she will be given preference. Don't worry. All the Members are referring to her. We are very proud of her.

శ్రీమతి బంగారు ఉషారాణి (పాలకొల్లు): అధ్యక్షా, సరిగ్గా వంద సంవత్సరాల క్రితం ఐక్యరాజ్య సమితి ప్రతి సంవత్సరం కూడా మార్చి, 8 వ తారీకున అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం జరుపుకోవాలని తీర్మానం చేసిన సందర్భంలో నూరు సంవత్సరాలు పూర్తి చేసుకుని ఈ రోజు మనం చేసుకుంటున్న ఈ మహిళా దినోత్సవానికి మహిళలందరికీ కూడా మాట్లాడే అవకాశం కల్పించడం, అలాగే సూతన ఒరవడి సృష్టిస్తూ మన ముఖ్యమంత్రి గారు, స్పీకర్ గారైన మీరు కూడా ఈ రోజు మహిళా సభ్యులతో సమావేశం ఏర్పాటు చేసి మాకు మంచి ఎంకరేజ్మెంట్ ఇవ్వడం, ఈ సందర్భంగా ఈ రోజు మహిళా శాసన సభ్యులకు, తోటి మంత్రులకు, అలాగే పురుష శాసన సభ్యులకు కూడా నా హృదయపూర్వక శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే, మన రాష్ట్రంలో, దేశంలో, అంతర్జాతీయవరంగా వున్న మహిళలందరికీ కూడా నూరు సంవత్సరాల శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తున్నాను.

అట్లాగే సూరవ సంవత్సరం వచ్చింది. గత సంవత్సరం రాజ్యసభలో కూడా మహిళా బిల్లు గురించి తీర్మానం చేశారు. అంటే వచ్చే సంవత్సరం నాటికి తప్పనిసరిగా బిల్లు ఆమోదం పొందుతుందని మేమందరం కూడా చాలా సంతోషించాం. కానీ, ఎన్నో కారణాల వల్ల ఆ బిల్లు ఆమోదం పొందకపోవడం చాలా దురదృష్టకరం. కనీసం నూరు సంవత్సరాలు పూర్తైన ఈ సందర్భంలోనైనా సరే ముఖ్యమంత్రి గారు గాని, మీరు గాని ఈ బిల్లు వెంటనే ఆమోదం పొందేలా ప్రయత్నం చేయాలని మేము సభాముఖంగా కోరుతున్నాం. ఎందుకంటే పార్టీలు వారి దయాదాక్షిణ్యాలతో ఇచ్చిన సీట్ల వల్ల ఈ రోజు కేవలం 36 మంది మహిళా శాసన సభ్యులు మాత్రమే శాసన సభలో కూర్చోవడం జరుగుతోంది. పార్లమెంటులో 181 మంది, శాసన సభలో 98 మంది మహిళలు కూర్చునే అవకాశాన్ని మాకు కల్పించాలి. ఎందుకంటే, పురుషులతో ఏ మాత్రం కూడా మహిళలు తీసిపోరు. అంతేకాకుండా మహిళలకే ఎక్కువ సునిశిత జ్ఞానం వుంటుంది, పూర్తిగా అడ్మినిస్ట్రేషన్ మీద కాన్సెన్ట్రేట్

చేయగలుగుతారని ఎంతోమంది మహిళలు నిరూపించారు. దీని కారణంగానే ఈ రోజు ఎంతో మంది మహిళా సభ్యులు ఇంతకుముందే చెప్పినట్లుగా మన రాష్ట్రపతి ప్రతిభా పాటిల్ గారు గాని, లోక్ సభ స్పీకర్ మీరాకుమార్ గారు గాని, మీరు కూడా ఇప్పుడే చెప్పడం జరిగింది. మన సబితా ఇంద్రారెడ్డి గారికి హోం మినిస్టర్ ఇవ్వడం కూడా వారి, వారి ప్రతిభను గుర్తించి పార్టీలు అలా ప్రాధాన్యతనివ్వడం జరిగిందని అనుకుంటున్నాం. అలాగే, కాంగ్రెస్ పార్టీ రెండు సార్లు కష్టకాలంలో వరుసగా అధికారంలోకి వచ్చిందంటే, మరి సోనియా గాంధీ గారు చేసిన కృషి, గొప్పతనం కూడా ఇందులో వుందని తెలియజేస్తున్నాను.

మ. 1.20

అలాగే కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వం రెండు వర్షాలు వరుసగా అధికారంలోకి కష్టకాలంలో వచ్చిందంటే కూడా అందులో శ్రీమతి సోనియా గాంధీ గారు చేసిన ఒక కృషి, గొప్పతనం ఉందని చెప్పి కూడా సభకు తెలియజేస్తున్నాను. అంటే మహిళా బిల్లును లోక్ సభలో 14 సంవత్సరాల కాలం నుంచి ప్రవేశపెడతామని పదే, పదే చెప్పి అలస్యం చేయడం కూడా మంచి పరిణామం కాదని తెలియజేస్తున్నాను. అదే విధంగా 73, 74వ రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా దేశంలోని మహిళలకు రాజకీయపరంగా ఎన్నికల్లో పోటీ చేసే అవకాశం కల్గింది. ఆ రిజర్వేషన్ విధానం వల్లనే నేను కూడా గతంలో అంటే పదిహేను సంవత్సరాల క్రితం మునిసిపల్ చైర్మన్ గా పోటీ చేసి, పదిహేను సంవత్సరాల పాటు ప్రజలకు సేవ చేసే అవకాశం కల్గడం జరిగిందనే విషయాన్ని కూడా తమకు తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే పురుషుల మీద కూడా కాంగ్రెస్ పార్టీ ఒక మంచి ప్రముఖ స్థానంలో ఎన్నికల్లో పోటీ చేసే అవకాశం కూడా కల్పించింది. ఆ విధంగా మహిళలు మహిళల మీదే గాకుండా పురుషుల మీద కూడా ఎన్నికల్లో పోటీ చేసి గెలవగలరు అనే విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నాం జరిగింది. ఆ విధంగానే మహిళలకందరికీ కూడా అవకాశాలివ్వవలసిందిగా తెలియజేస్తున్నాను. అలాగే వేద కాలంలో, పురాణ కాలంలో కూడా మహిళలకు ఎంతో గుర్తింపు ఇవ్వడం జరిగేది. "మాతృ దేవో భవ" అని చెప్పి మనం ఏ కార్యక్రమాన్ని మొదలుపెట్టినా కూడా, మన తల్లిదండ్రులకు ముఖ్యంగా తల్లికి సమస్కరించి మనం ఏ కార్యక్రమాన్నైనా మొదలు పెట్టడం అనేది జరుగుతుంది. అట్లాగే మన భారత దేశం స్వాతంత్ర్య సమరంలో కూడా పనిచేసిన మహిళలకు వీర నారీమణులను కన్న గొప్ప దేశం మన దేశం అని గొప్పగా పొగడడం కూడా జరుగుతోంది. వీర నారీ మణి రూస్సీ లక్ష్మీబాయ్ గారు బ్రిటీష్ వారిని గడగడలాడించారు. అలాగే సరోజినీ నాయుడు గారు, దుర్గాబాయ్ దేశ్ ముఖే లాంటి నారీమణులు కూడా స్వాతంత్ర్య సమరంలో పాల్గొని దేశం కోసం త్యాగం చేసిన వ్యక్తుల్లో ఉన్నారు. అలాగే పురుషాధిక్య సమాజంలో మహిళలకు మంచి చైతన్యం తీసుకురావాలనే ఉద్దేశంతో కందుకూరి వీరేశలింగం పంతులు గారు గానీ, రాజా రామమోహన్ రాయ్ గారు గానీ మహిళల్లో ఎంతో చైతన్యం కల్గించి, ప్రోత్సాహం ఇచ్చి మహిళలకు మంచి గుర్తింపు ఇవ్వడమనేది ఆనాడే జరిగింది. ఈనాడు కూడా ప్రతి తల్లితండ్రు కూడా పుట్టింది ఆడపిల్లే కదా అని చెప్పి ఇంట్లో కూర్చోబెట్టకుండా మంచి, మంచి ఉన్నత చదువులు చదివిస్తూ, ప్రతి రంగంలో కూడా మహిళలను రాణించే రకంగా అవకాశం ఇవ్వడం వల్ల ఎంతో మంది ఉపాధ్యాయులుగా, డాక్టర్లుగా, లాయర్లుగా, రాజకీయ నాయకులుగా కూడా మంచి ప్రసిద్ధిచెంది, మంచి పేరుతో వారి నైపుణ్యాన్ని ప్రదర్శిస్తూ చక్కగా పరిపాలన చేసే అవకాశాన్ని కూడా కల్పిస్తున్నారు.

అంతేగాకుండా, స్పేస్ కు వెళ్లిన కల్పనా ఛావ్లా గానీ, సునీతా విలియమ్స్ గానీ, పురుషులతో సమానంగా ఎదగడం చాలా గొప్పగా మేము భావిస్తున్నాం. అలాగే ఎవరెస్ట్ శిఖరాన్ని అధిరోహించిన మొదటి మహిళగా బచేంద్రపాల్ అనే మహిళ కూడా చరిత్రలో ప్రసిద్ధిచెందిన వాళ్లలో ఒకరిగా ఉన్నారు. అలాగే మన మొదటి భారత

ప్రధానిగా పనిచేసిన శ్రీమతి ఇందిరా గాంధీ గారు గానీ, డా.బి.ఆర్. అంబేద్కర్ గారు గానీ, మహాత్మా గాంధీ గారు గానీ ప్రతి ఒక్కరు కూడా మహిళలకు తగిన ప్రాధాన్యత కల్పించాలనే ఉద్దేశంతో వారు కృషి చేయడం జరిగింది. దాంతో ఎంతో మంది మహిళలు ఎంతో అభివృద్ధి సాధించి గొప్ప క్రీడాకారులుగా మంచి గుర్తింపు పొందడం జరిగింది. ఆ కోవలో కరణం మల్లిశ్వరి గారు గానీ, కోనేరు హంపి గారు గానీ, పి.టి. ఉష గారు గానీ, సానియా మీర్జా గారు గానీ వివిధ క్రీడల్లో పాల్గొని ఎన్నో పతకాలను మన దేశానికి తీసుకురావడమే గాకుండా మన దేశానికి ఒక కీర్తిని తీసుకు వచ్చిన వాళ్ళలో వారి కూడా ఎంతో ఉంది. ఏది ఏమైనా రాజకీయాల్లో మహిళలు ఎంతగా రాణించినా, మహిళలకు ఎన్ని అవకాశాలు కల్పిస్తున్నా కూడా, మహిళలపై దాడులు జరగడమనేది చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. ప్రాణమనేది ఇద్దరికీ ఉండేది. కానీ పురుషులు మహిళల మీద, మరీ ముఖ్యంగా చదువుకునే పిల్లల మీద ఉన్మాదులుగా ప్రవర్తించి యాసిడ్ దాడులు చేయడమనేది చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. అందుకోసం ప్రత్యేకంగా చట్టాలను రూపొందించి, కఠిన శిక్ష కనుక విధిస్తే, వాళ్ళలో కూడా కొంత భయం ఉంటుంది. అంతేగాకుండా కేవలం మహిళల్లోనే గాకుండా పురుషుల్లో కూడా మార్పు రావాలని నేను కోరుకుంటున్నాను. అలాగే ఇంతకు ముందు సభలో చాలా మంది మహిళా శాసన సభ్యులు చెప్పినట్లుగా, ఈ మధ్యే ప్రభుత్వం చేపట్టిన రచ్చబండ కార్యక్రమానికి చాలా స్పందన వచ్చింది. ప్రతి విషయంలో ప్రజలు చాలా సంతోషం వ్యక్తం చేశారు. కానీ, మహిళలు మాత్రం ఉదయాన్నే సైకిల్ పైన పాల ప్యాకెట్లు ఏ విధంగా వస్తున్నాయో, అదే విధంగానే సారాయి ప్యాకెట్లు కూడా వస్తున్నాయని చాలా ఆవేదన చెందడం జరిగింది. మేము కూడా శాసన సభ్యులుగా ఆ డిపార్టుమెంట్ నుంచి తగిన చర్య తీసుకోవడం జరుగుతోంది గానీ, దానికి ఒక చట్టాన్ని తీసుకుని వచ్చి కఠినంగా బెల్టు షాపులను పూర్తిగా తొలగించేటట్లు తమరు ఒక చట్టాన్ని గానీ, జి.వో.ను గానీ జారీ చేస్తే బాగుంటుందని, అలాగే గృహ హింస కూడా చాలా అన్యాయంగా జరుగుతుందని మీకందరికీ తెలియజేస్తూ, దీనికి సరైన చర్యలు తప్పకుండా తీసుకుంటారని అశిస్తూ, మహిళలకు కనుక తగిన ప్రాతినిధ్యం, స్వతంత్రంగా జీవించే అవకాశం కల్పిస్తే దేశం తప్పనిసరిగా ప్రగతి పథంలో ముందుకు పయనిస్తుందని తెలియజేస్తూ, మహిళ కూడా స్వతంత్ర్యంగా పరిపాలించే అవకాశాన్ని పురుషులు కూడా కల్పించాలి, భర్త గానీ, బిడ్డ గానీ వారి మీద పెత్తనం చేయకుండా అవకాశాన్ని ఇస్తే, తప్పకుండా మహిళలు సమర్థవంతంగా పరిపాలన చేయగలుగతారని మీకు తెలియజేస్తూ, మాట్లాడే అవకాశం ఇచ్చిన మీకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తూ శేలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి డి.వడ్డబొమ్మి(తిరువూరు): థ్యాంక్స్ స్పీకర్ సార్, ఈనాటి వందన అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవ సందర్భంగా రాష్ట్ర మహిళలందరికీ కూడా కృష్ణా జిల్లా తిరువూరు నియోజకవర్గ మహిళల తరపున నేను నా శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తున్నాను. ఇప్పటి వరకు చాలా మంది సభ్యులు మాట్లాడారు. ఏమిటంటే, రాష్ట్రంలోని మహిళలు రాష్ట్రం, దేశంలోనే కాదు ప్రపంచంలోని మహిళలు చాలా అన్ని రంగాల్లో కూడా అభివృద్ధిని సాధించారు. విద్యా రంగంలో గానీ, పారిశ్రామిక రంగంలో గానీ, అలాగే జర్నలిస్టుల్లో గానీ, ఒకటేమిటి అన్ని రంగాల్లో కూడా పురుషులకు ధీటుగా అభివృద్ధిని సాధించారు. కానీ, నేను ఒక మహిళా సమస్య నుంచి అసెంబ్లీలో ఈనాడు మీ దృష్టికి తీసుకురావలసినది.

మహిళ ఆరోగ్యం బాగుంటేనే సమాజం యొక్క వికాసం జరుగుతుందని నేను సమ్మతించున్నాను. అయితే అందరూ కొంచెం డెవెలప్డ్ ఊమ్స్ అన్ని రంగాల్లో అభివృద్ధి సాధించారు కానీ గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ముఖ్యంగా ఎస్సీ, ఎస్టీ లొకాలిటీస్లో అయితే చాలా దుర్భరమైనటువంటి పరిస్థితుల్లో మహిళలు ఈ రోజున మనకు కనబడుతున్నారు. ఎన్ని సంవత్సరాలు ప్రగతిని సాధించినప్పటికీ కూడా గ్రౌండ్ లెవెల్లో కనుక, అంటే

క్షేత్ర స్థాయిలో మహిళల ఆరోగ్య సమస్యలను కనుక మనం మన ప్రభుత్వం తరపున పరిష్కారం చేయలేకపోతే చాలా మంది మరణాల బారిన పడుతున్నారు కాబట్టి మీ ద్వారా నేను ఈ రోజు రాష్ట్ర మరియు కేంద్ర ప్రభుత్వాల దృష్టికి ఈ సమస్యను తీసుకువస్తున్నాను. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో మహిళలు ముఖ్యంగా రక్త హీనత, హెచ్.ఐ.వి. మరియు అనేక రకాలైన క్యాన్సర్ వంటి వ్యాధుల బారిన పడి చాలా మంది మరణిస్తున్నారు. ఈరోజు కూడా పత్రికల్లో వచ్చిన ఒక సర్వే ద్వారా నేను చూశాను. అనేక సర్వేల్లో తేలిందేమిటంటే, చాలా మంది మహిళలు రక్త హీనత వల్లనే, చైల్డ్ బర్త్ టైమ్ లో వీళ్లు మరణించడం జరుగుతోందని చెబుతున్నారు కాబట్టి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారి సంక్షేమం కోసం నిష్ణాతులైన మహిళా డాక్టర్లను కనీసం నెలకు ఒకసారైనా పంపించి అక్కడ ఆరోగ్య సదస్సులు గానీ, అవగాహనా సదస్సులు గానీ వాళ్లకు ఏర్పాటు చేయించి, రాష్ట్రంలోని, దేశంలో ప్రబలినటువంటి క్యాన్సర్ గురించి గానీ, హెచ్.ఐ.వి. గురించి గానీ వాళ్లలో అవగాహన కల్పించి, వ్యాధి నివారణ చర్యలను కూడా చేపట్టాలని, అలాగే వ్యాధి నిర్ధారణకు అవసరమైన పరీక్షలను కూడా ఆ ప్రాంతాల్లోనే, గ్రామీణ మహిళలు వాళ్ల సమస్యలను చెప్పుకోవడానికి కూడా ఇబ్బందులు పడుతుంటారు గానీ బయటకు వచ్చి చెప్పుకోలేనటువంటి పరిస్థితి వాళ్లలో నెలకొని ఉంటుంది. కాబట్టి మంచి డాక్టర్లను అక్కడకు పంపించి వాళ్లకు అవగాహన కల్పించాలి. అలాగే మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి ఒక మంచి వరం దివంగత ముఖ్యమంత్రి గారైన డా.వై.ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి గారు ఇచ్చారు. ఏమిటంటే, ఆరోగ్య శ్రీ కార్యక్రమం ద్వారా, అలాగే 104, 108 వంటి సేవలను కూడా అందించారు. తద్వారా ఎన్నో సేవలు రాష్ట్ర మహిళలకు అందుతున్నాయి. అవి ఎంతో ఉపయోగకరంగా ఉన్నాయని నేను నమ్ముతున్నాను. ఆ 108, 104 సేవల ద్వారానే ఐరన్ సప్లిమెంట్స్ కానిస్టండ్, కార్నియమ్ కానిస్టండ్, మహిళలకు ఇప్పటికీ అందిస్తున్నారు కానీ, అన్ని ప్రాంతాల్లో సరైన రీతిలో ఇంప్లిమెంట్ కావడం లేదు కాబట్టి రాష్ట్ర వైద్య, ఆరోగ్య శాఖా మంత్రివర్యులు అలాగే మహిళా, శిశు సంక్షేమ శాఖా మంత్రి గారు కూడా ఆ విషయమై ఇంకా దృష్టి సారించి, ఇంకా బాగా ఇంప్లిమెంట్ కావాలని నేను కోరుకుంటున్నాను. ఇటీవలి బడ్జెట్ లో క్రొత్తగా ఒక స్కీమ్ ను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టింది. ఏమిటంటే, హెచ్.ఐ.వి. పేషంట్ కు పెన్షన్ స్కీమ్ అనేది. అది కూడా ఒక మంచి కార్యక్రమమే. అయితే, వాటన్నింటినీ కూడా సక్రమంగా అమలు అయ్యేటట్లు చూసి, మహిళల ఆరోగ్యం కోసం ప్రత్యేకమైన దృష్టిని కేంద్రీకరించి మహిళా వికాసానికి కృషి చేయవలసిందిగా తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుకుంటూ, మీరు నాకు ఈ అవకాశాన్ని ఇచ్చినందుకు మరొకసారి ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: I think, the Member has raised good points. Next, Rajeswari Devi Garu.

మ.1.30

శ్రీమతి పి. రాజేశ్వరి దేవి (గన్నవరం): అధ్యక్షా, ఈ రోజు 100 సంవత్సరాలు పూర్తి చేసుకున్న అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవ సందర్భంగా మహిళా లోకానికి అంతటికీ గన్నవరం నియోజకవర్గం తరపున శుభాకాంక్షలు తెలియచేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, మేమంతా మహిళా దినోత్సవం ఎప్పుడు వస్తుందా అని ఎదురుచూస్తున్నాము. ఎందుకంటే, ఈ రోజు మాకందరికీ మాట్లాడడానికి అవకాశం వస్తుందని ఎదురుచూస్తున్నాము. మా నియోజకవర్గంలో ఉండే సమస్యల కోసం మాట్లాడే అవకాశం మాకు కల్పించాలనీ, మేము మాట్లాడడానికి ఎప్పుడు అడిగినా కూడా అవకాశం మహిళలకు కల్పించాలని కోరుతున్నాను. శాసన సభకు వచ్చిన మహిళలు ఎవరూ కూడా మహిళా రిజర్వేషన్ లో రాలేదు. పురుషులపై పోటీ చేసి వచ్చాము. ఏ రంగంలో కూడా మహిళలు తీసిపోరు. ఏ పని అప్పచెప్పినా చిత్తుబద్ధితో చేస్తున్నాము. మా మహిళల గురించి

అనేక సమస్యల మీద శాసన సభలో మాట్లాడాలని మేము అనుకుంటాము. నియోజక వర్గ సమస్యల మీద మాట్లాడాలని అనుకుంటాము. శాసన సభలో ప్రస్తుతం మాకు అవకాశం రాదు. మహిళలు మాట్లాడాలని అనుకుంటే చేయి ఎత్తితే మాకు అవకాశం కల్పించాలని కోరుతున్నాను.

తెల్లవారేసరికి దినపత్రికల్లో, టి.వి.లలో ఎక్కడ చూసినా, విన్నా మహిళల మీద ఏదో ఒక అత్యాచారం జరిగినట్లుగా చూస్తున్నాము, వింటున్నాము. ఇన్ని చట్టాలున్నా, ఏమి ఉన్నప్పటికీ మహిళలకు న్యాయం అంతంత మాత్రంగానే జరుగుతోంది. హైస్కూలు నుండి కాలేజ్ వరకూ ఎక్కడకు వెళ్లినా పిల్లలను చదివించాలంటే భయపడే రోజులు వచ్చాయి. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో తప్పు జరిగినప్పుడు నిజానిజాలు తెలుసుకొని, అత్యాచారానికి పాల్పడిన ఒకరికయినా సరైన శిక్ష అమలుచేస్తే కచ్చితంగా ఇటువంటి అత్యాచారాలు జరగకుండాఉండే అవకాశాలు ఉంటాయి. కాబట్టి ఈ విధంగా ఈ మహిళా దినోత్సవ సందర్భంగా చేయాలని కోరుతున్నాను.

నియోజక వర్గ డీ-లిమిటేషన్ లో చాలా గ్రామాలు ఉంటున్నాయి. గ్రామాలన్నింటిని అభివృద్ధి చేయవలసిన అవసరం ఉంటుంది. నిధులు సరిపోవడం లేదు. కాబట్టి మహిళా శాసన సభ్యులకు అధిక నిధులు ఇచ్చి నియోజకవర్గంలో గ్రామాల అభివృద్ధికి అవకాశం కల్పించాలని కోరుతున్నాను. గ్రామాలలో చాలా వరకూ అంగన్ వాడీ కేంద్రాలు ఇప్పటికీ అద్దె భవనాల్లో ఉంటున్నాయి. సొంత భవనాల్లో ఉండే పరిస్థితి లేదు. శిశు సంక్షేమ శాఖా మంత్రి గారు ఇక్కడే ఉన్నారూ కాబట్టి గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు అధిక నిధులు ఇచ్చి ప్రతి గ్రామంలో అంగన్ వాడీ భవనాలను కట్టించే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. చిన్న, చిన్న పిల్లలతో అరుగుల మీద కూర్చోబెట్టుకొని చేయడం చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది. చిన్న పిల్లలు, అక్కడే రోడ్డు మీద వెళుతూ ఉండే యాక్సిడెంట్లు కూడా జరిగే ప్రమాదాలు ఉన్నాయి. అక్కడి అంగన్ వాడీ వర్కర్లు భయపడే పరిస్థితి ఉంది. ఈ పిల్లలను వారు కాపాడలేకపోతున్నారు. కావున అధిక నిధులు కల్పించి ప్రతి గ్రామంలో సొంత భవనాలను నిర్మించే అవకాశం కల్పించాలని తమ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. నాకు ఈ మహిళా దినోత్సవం నాడు మాట్లాడడానికి అవకాశం కల్పించినందుకుగాను తమరికి ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ మరొక్కసారి మహిళా లోకానికి శుభాకాంక్షలు తెలియచేస్తూ, సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

SMT.CHRISTINE LAZARES (Nominated): Thank you Speaker Sir for the care, concern and love for womanhood by giving us a lovely rose this morning.

MR.DEPUTY SPEAKER: It is on behalf of the Members of the House to all the Hon'ble lady Members.

SMT.CHRISTINE LAZARES: Thank you Sir. We are happy today that we have the opportunity to celebrate one day in the year called Women's Day. Sir, 100 years ago women had fought not only for the labour rights but also for the right to vote and we as women in this country are absolutely happy that we have the opportunity to vote and I am sure, each one of us here will definitely vouch for me that there are more women voters today than men. Saying this as co- creators of humanity, I believe that each one of us as woman must have the opportunity to seek to share their voice to be heard. If we look at the United Nations, they have given us some fantastic statistics. The U.N. women, they say that there are 70% of one billion people living in poverty the world over and they are female. According to the U.N., women do more than 67% of hours of work in the world and earn only 10% income and only 1% of the world's property. The value of

unenumerated work was estimated at about 16 billion. But even though we are under paid and unrecognized, I believe that women today in India definitely have broken the glass ceiling. We have seen the magical figures and the other speakers have mentioned their names as well. I do not want to go into it. Moreover, the sacred Constitution assures the gender equality and hence who is responsible to see that this gender equality is made purposeful really matters. I believe that we are looking at equality of man and woman because we are made equally. So, I believe that men need to encourage women more in this sphere of empowerment. We are saying this throughout the century that women all over want to leave their footprints but they are faced with not only feminization of poverty but also the population explosion as also pollution and they are dying for peace definitely. And what happens is, we see price rise and the woes of women. Sir, I read a report of the 1970 towards equality that presented a very grim picture. But I also believe that we women today in this august House speaking will encourage women outside to take up issues not only in their schools and colleges but also to join in the social service as well as come in for empowerment in the political field. Sir, in our country we have in the Lok Sabha 10.8% and in the Rajya Sabha only 9% women. This is very sad and we are looking at 50% because we are 51%. So, what we women need to do and men need to do for this gender equality would mean to 'capacity built women' and I request men to make a bid to go out and help women to build themselves to be leaders like you. Sir, building capacity is very easy.

By 2014, I am sure, even if the Women Reservation Bill is not passed, if women are really concerned to support one another and the men are there to stand beside them and move on, there would be a marked difference and I am sure, many of my male counterparts will not like to share this. But they have to move over.

పం.1.40

They have to move over some time and give women the opportunity to come into this august House not only to bring in their voice and other issues and raise the issues of women but also to bring more colour to this House and less acid remarks against women.

Sir, trafficking is one area which we needs lot of policing. This is very sad area, where women are made to feel absolutely humiliated especially in Police Stations. I have said more than this 10 times on the Floor of the House that when a woman goes to a police station, to make a complaint, she is humiliated right from the Hawaldar who stands in front of the Police Station door till the C.I. I request through you Sir that our Ministers especially Home Minister would see that Bachelor of Social Welfare students could be placed in all the Police Stations, if not in all the Police Stations at least in the women Police Stations.

Sir, we have taken up many programmes for empowerment of women particularly for elimination of violence. I would like you to please accept this token of Pledge that was taken.

(At that juncture, Mrs. Christine Lazares forwarded a copy of the Pledge to the Hon'ble Dy.Speaker)

I would repeat few words which says:

"I pledge never to commit violence against women,
never to remain silent about the violence against women
and never to excuse violence against women."

How many of us will really keep these words and this Pledge I wonder. But, I would appeal to the Members here as well as the public in general, including the media not to excuse violence against women because, atrocities against women and small girls is really barbaric.

Sir, it is important for us also to look at the issues of domestic workers. I have talked about this also. The domestic worker helps us to come here and do our work. There are small things that the domestic workers need and what is it? Welfare Board, Union, as well as consideration as unorganized labour.

Sir, there is need for Self Help Groups to have Fair Price Shops especially in slum areas of Hyderabad. Sir, we have promised domestic gas. I just want to know, when this domestic gas will be in the pipeline?

Sir, I do not know if anybody has spoken about Women's Commission or not. But there is grave need to institute Women's Commission immediately and we would like to have professionals from all walks of life in the Women's Commission. Sir, the UN Commission perhaps, you will be talking about in the Common Wealth, they have taken vision of 100 days of action plan and that is to expand the women's voice leading to participation, ending violence against women, implementing security agenda, enhancing women's economic empowerment, making gender equality central to national and local.

Sir, to invest in women it is a smart thing to do. I do hope that our Government and our Ministers here especially the Women Development and Child Welfare Minister will take up the issue to invest more in women because I believe and I am sure each one of us believe that it is the smartest thing to do.

Sir, there are many issues on the various Acts. There are many rights that women need to have and I will pass it on to the Minister for Women Development and Child Welfare as well as Minister for Home to see that these rights and Acts may be implemented without further delay.

Sir, in the Courts, we have two women Judges and out of them, one judge is transferred and there is only one women Judge. I think it is imperative that the Minister for Law would look into and see that more women judges will be appointed. Women are continuing to run to courts for years together. I know some women who are going to Courts for nearly 10 years and not getting any relief. It is violence against women. If a women do not have a square meal to eat, it is violence against women and we are the traitors because we are not looking at what can be done for them.

Sir, I appeal through you to the Government to please give equal opportunities to women in all Commissions, and Boards and also do the smart thing. Thank you.

శ్రీమతి బి. ముత్యాల పాప (సర్వీసర్వీ): అధ్యక్షా, ఈ రోజు వందవ ప్రపంచ మహిళా దినోత్సవం సందర్భం గా నా తోటి మహిళలకు శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తున్నాను. సమాజంలో మహిళలు అన్ని రంగాల్లో ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న తరుణంలో, ఇంకా మా లాంటి మహిళలను ఈ చట్ట సభల్లోకి తెచ్చే విధంగా చేయాలని చాలా మంది సభ్యులు చాలా విషయాలు చెప్పారు. సమాజంలో మార్పు రావాలంటే ఎన్ని చట్టాలు తీసుకువచ్చినా, సంస్కరణలు తీసుకు వచ్చినా లాభం లేదు కానీ, ప్రతి మనిషికి ఉన్నతమైన భావాలు, మంచి మనస్సు, ఆలోచనా శక్తి ఉంటే తప్పకుండా సమాజం బాగుపడుతుందని తెలియజేస్తున్నాను. దివంగత ముఖ్యమంత్రి డా.పై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి గారు, గ్రామీణ ప్రాంతాల మహిళలకు చాలా పథకాలు అందించారు. మహిళలు ఆర్థికంగా బలపడితే వారి కుటుంబాన్ని పోషించగలరన్న ఉద్దేశ్యంతో డ్వాక్రా మహిళలకు పాపలా వడ్డీకి

ఋణాలు ఇవ్వడం జరిగింది. అందులో భాగంగా ఇప్పుడు ఉన్న ముఖ్యమంత్రి శ్రీ కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు దాన్ని యింట్లోమెంట్ చేస్తూ, పేద ప్రజల దగ్గరకు వెళ్లి, వారికి అన్ని పథకాలు సక్రమంగా అందుతున్నాయో లేదో అని తెలుసుకోడానికి 'రచ్చబండ' కార్యక్రమాన్ని ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. చాలా మంది మహిళలకు పాపలా వడ్డిని వర్తింపజేయడం జరిగింది. ఇంకా కొంత మందికి ఈ కార్యక్రమం ద్వారా లబ్ధి పొందలేదని మా దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. అలా మిగిలిపోయిన వారి విషయమై మంత్రి గారు దృష్టి సారించి వారందరికీ కూడా ఈ కార్యక్రమాన్ని వర్తింపజేయాలని కోరుతున్నాను.

నిగర్వి, త్యాగశీలి, అత్యంత శక్తి వంతురాలైన మహిళా, ఏ.ఐ.సి.సి. అధ్యక్షురాలు, యు.పి.ఏ.ఛైర్ పర్సన్ అయిన సోనియా గాంధీ గారి నాయకత్వంలో మన మహిళలందరికీ చట్ట సభల్లో రిజర్వేషన్ కల్పిస్తూ 'మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్'ని వెంటనే ప్రవేశపెట్టాలని ఈ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా కోరుకుంటున్నాను. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకొంటూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

మ.1.50

డాక్టర్ (శ్రీమతి) జె. గీతారెడ్డి (భారీ పరిశ్రమల శాఖ మంత్రి): థ్యాంక్స్ అధ్యక్షా, నాకు అవకాశం ఇచ్చారు ఈ రోజు . ఇది చాలా ప్రాముఖ్యత గల దినం మా అందరికీనూ, అలాగే ప్రపంచ వ్యాప్తంగా వున్న మహిళలకు కూడానూ. అలాంటి రోజున మాకు మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చినందులకు మీకు మా ధన్యవాదాలు . మొట్టమొదటిసారిగా ఇంతమంది మహిళామణులు అందరూ కూడా సభలో మాట్లాడుతున్నప్పుడు వింటుంటే, చూస్తుంటే చాలా ఆనందంగా ఉంది, లేచింది మహిళా లోకమని అనిపించింది నాకు. ఎన్నెన్నో అంశాలు వాళ్లంతా మాట్లాడడం జరిగింది. మనకందరికీ తెలిసిందే, ఈ ప్రాచీన భారతదేశంలో - ఎక్కడైతే మహిళలను పూజిస్తారో, గౌరవిస్తారో ఆ సమాజం పురోగమిస్తుంది, అభివృద్ధి చెందుతుందని మనమంతా నమ్మే దేశం ఇది. అలాంటి సమాజం ఇది. మహిళలకు ఇంకా ప్రాధాన్యతనివ్వాలి, గుర్తింపు నివ్వాలి . నేటి మహిళ శక్తివంతురాలు, అన్ని సామర్థ్యాలు గల వ్యక్తి . అన్ని రంగాలలో మనోధైర్యంతో ముందుకెళుతున్నారు, అన్ని రంగాలలో రాణిస్తున్నారని ఎంతో గర్వంగా నేను చెప్పగలుగుతున్నాను. పురుషులను అధిగమించి కూడా వాళ్లు ఎన్నో రంగాలలో రాణిస్తున్నారు. I believe that woman should not walk three steps before the man or three steps behind the man. But we should walk shoulder to shoulder అని నమ్మకం వున్న వ్యక్తి నేను. రాష్ట్రంలో ఇండస్ట్రీస్ మినిస్టర్ గా ఒక మహిళకు అవకాశం ఇవ్వడమన్నది నిజంగా మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం స్ఫూర్తిగా నిలుస్తుంది దేశంలోనే . మహిళలకు ఎక్కువ శాతం మంత్రి పదవులు ఇవ్వడం, వాటితోబాటు గౌరవప్రదంగా వుండే మంచి శాఖలు కేటాయించడం జరిగింది. అందరూ చెప్పినట్లుగా హోం మినిస్టర్ గా ఒక మహిళకు అవకాశం ఇవ్వడం ద్వారా మనం నిజంగా చరిత్ర సృష్టించుకున్నాం . She has other portfolios also. Minister for Woman and Child Welfare ఎప్పుడూ కూడా మహిళకే ఇవ్వడం జరుగుతోంది. Minister for Major Industries is myself. Mines Portfolio is also given to woman. పురుషులకు ఇచ్చే శాఖలను కూడా మహిళకు కేటాయిస్తున్నారంటే రాష్ట్రంలో నాయకులకు మూపై ఎంత నమ్మకం ఉందో ఒకసారి గమనించవలసిన అవసరం వుంది. ఈ రోజు రాష్ట్రపతి మహిళ, అందరికీ తెలిసిందే మా అధినేత్రి మహిళ.. శ్రీమతి సోనియాగాంధీ గారు. లోక్ సభ స్పీకర్ మహిళ . మహిళా శకం మొదలైందని మాకు కొంచెం ఆనందంగా, గర్వంగా వుంది. కానీ ఎంత ముందుకు వెళ్లాలో అంత ముందుకు వెళ్లడం లేదు, ఇంకా వెళ్లాలి. చట్ట సభల్లో కూడా అవకాశాలు

రావాలి. ఈ అసెంబ్లీ ద్వారా మహిళా బిల్లు గురించి మరొకసారి సోనియా గాంధీ గారికి తెలియజేసి, అది లోక్ సభలో కూడా పాస్ అయ్యేటట్లుగా పార్టీలకు అతీతంగా అందరూ సహకరించాలని కోరుతున్నాను,

(ఈ సందర్భంగా టిడిపి సభ్యులు శ్రీ డి. నరేంద్రకుమార్ “ఈ సభలోనే మహిళా బిల్లుకు సంబంధించి రెండుసార్లు రిజల్యూషన్ పాస్ చేసి కేంద్రానికి పంపాం . మేము అధికారంలో ఉన్నప్పుడు ఒకసారి, మీరు అధికారంలో వున్నప్పుడు ఒకసారి చేశాం . దానికి ఢిల్లీలోనే మోక్షం రావాలి” అని అన్నారు.)

చెయ్యి లేపారా, ఒక్కరేనా మీరు, లేక అందరి సపోర్ట్ వుందా మాకు? థ్యాంక్స్ . మళ్ళీ ఇంకొకసారి చేద్దాం, ఫోలో అప్ చేద్దాం . పరిశ్రమల శాఖా మంత్రిగా చిన్న ఉడతా భక్తిగా మా మహిళామణులకు నేను అందించిన సేవ గురించి చెప్పదలుచుకున్నాను ఈ సందర్భంగా . మహిళా పారిశ్రామికవేత్తలను ప్రోత్సహించాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకుని, రాజశేఖర్ రెడ్డి గారు ఉన్నప్పుడే 2005-10 ఇండస్ట్రియల్ పాలసీలోనే ఒక విశేషమైన అంశాన్ని మేము ప్రవేశపెట్టి, మాకున్నటువంటి ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్స్/ఇండస్ట్రియల్ పార్క్స్ లో పదిశాతం ప్లాట్లను మహిళలకు కేటాయించాలని నిర్ణయం తీసుకోవడం జరిగింది ఈ గవర్నమెంటులో . మా మహిళామణులకు ఎందుకు తెలియజేస్తున్నానంటే, చాలా మంది ముందుకు రావడం లేదు. 1994లో కోట్ల విజయభాస్కర్ రెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నప్పుడు నేను వారి కేబినెట్ లో వున్నాను. అప్పుడు మొట్టమొదటగా రంగారెడ్డి జిల్లా, గాజుల రామారం లో మహిళా పారిశ్రామికవాడకు 30 ఎకరాలు ఇస్తే, అక్కడ వంద మంది మహిళా పారిశ్రామికవేత్తలు వున్నారు. ఆ పారిశ్రామికవాడకు నేను వెళ్లి చూసి వచ్చాను. చూస్తుంటే నిజంగా మనసు నిండిపోతుంది, సంతోషమనిపిస్తుంది. మహిళలు అన్ని రంగాలలో రాణిస్తున్నారు. పారిశ్రామికవేత్తలుగా తయారవుతున్నారు. ఈ పాలసీ క్రింద మొట్టమొదటిసారిగా నేనే దానికి ఫౌండేషన్ వేశాను కాబట్టి నా పాత నియోజకవర్గం గజ్వేల్ లో మూడు చోట్ల వాళ్లకు 30 ఎకరాల చొప్పున మొత్తం 90 ఎకరాలను "కోవే" అనే ఒక మహిళా పారిశ్రామికవేత్తల ఆర్గనైజేషన్ కు కేటాయించడం జరిగింది. అన్నింటికీ నేను వెళ్లి శంకుస్థాపన చేయడమే గాకుండా ప్రారంభోత్సవం కూడా చేసి వచ్చాను. అంటే అంత చిత్తశుద్ధితో, అంత కమిట్ మెంటుతో వాళ్లు ముందుకెళుతున్నారు కాబట్టి ఈ కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం .. అప్పుడు రాజశేఖర్ రెడ్డిగారు, తర్వాత రోశయ్య గారు, ప్రస్తుతం కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు కూడా మహిళా పారిశ్రామికవేత్తలను ప్రోత్సహించే విధంగా 2010-2015 పాలసీలో కూడా కంటిన్యూ చేస్తున్నాం . ఇంకొక రెండు విషయాలేమంటే - మహిళలకు మేము 20 శాతం ఇన్వెస్ట్ మెంటు సబ్సిడీ ఇస్తున్నాం . పరిశ్రమలు పెట్టాలనుకునే వారికి ఇన్వెస్ట్ మెంటు సబ్సిడీ జనరల్ గా 15 శాతం వుంటే, మహిళలకు మాత్రం 20 శాతం ఇస్తున్నాం . అదే యస్సీ, యస్టీ మహిళలకైతే ఇన్వెస్ట్ మెంటు సబ్సిడీ 40 శాతం ఇస్తున్నాం . మీ ద్వారా ఈ విషయాలన్నింటినీ మా మహిళామణులకు తెలియజేయడానికి అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు . మరొకసారి మా మహిళామణులకు, సోదరీమణులకు, నా సహచరులకు అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా నా హార్దిక/హృదయపూర్వక శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తూ, వాళ్లు ఇంకా ఎదగాలని, మీరు ఇంకా ఎక్కువగా మాకు అవకాశాలు ఇవ్వాలని కోరుతూ ముగిస్తున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్: యస్, యస్, తప్పకుండా .

శ్రీమతి వి. సునీతా లక్ష్మారెడ్డి (మహిళాభ్యుదయ శిశు సంక్షేమ శాఖ మంత్రి): అధ్యక్షా, ఈ రోజు అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవ శతాబ్ది ఉత్సవాలు జరుపుకుంటున్న సందర్భంలో మీ ద్వారా రాష్ట్రంలోని

మహిళలందరికీ నా హృదయపూర్వక శుభాకాంక్షలు తెలియజేస్తున్నాను. ముందుగా మీకు, అలాగే గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి కూడా మా ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాం . రాగానే ముందుగా మీరు పుచ్చెలతో మాకు శుభాకాంక్షలు చెప్పడం జరిగింది. అంతేగాకుండా ఒక మంచి సాంప్రదాయం తీసుకొచ్చి, పార్టీలకు అతీతంగా, అందరు మహిళా శాసన సభ్యులను, కౌన్సిల్ మహిళాసభ్యులను ఆహ్వానించి, మమ్మల్నూ గౌరవప్రదంగా చూసినందుకు మహిళల తరపున మీకు మా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు . ఇది మంచి సాంప్రదాయం . ఒక గౌరవం, ఆదరాభిమానాలు తెలియజేసే విధంగా మహిళా దినోత్సవాన్ని మనం జరుపుకోవడం ఆనవాయితీ. మార్చి 8-అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం అన్నది మహిళలందరూ సాధించుకున్న దినం, ఇది పురుషులు ఇచ్చింది కాదు. ఎందుకంటే వాళ్ల పని దినాలు గానీ, వాళ్లకు కావలసిన హక్కులు గానీ వాళ్లకు కావాలని గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా పోరాటం చేసిన తర్వాత, 1911 లో అమెరికన్ సోషలిస్టు పార్టీ ఈ కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించడం జరిగింది. మెల్లమెల్లగా దీన్ని ఇతర దేశాలకు విస్తరింపజేసి, ఐక్యరాజ్య సమితి మార్చి 08 ని అంతర్జాతీయ మహిళాదినంగా ప్రకటించింది. అది మనందరికీ తెలిసిందే.

ప్రతి సంవత్సరమూ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా ఒక అంశాన్ని తీసుకోవడం జరుగుతుంది. మహిళల కోసం ప్రత్యేకంగా ఒక కార్యక్రమాన్ని తీసుకుని మహిళా దినోత్సవం జరుపుకోవడం జరుగుతోంది. ఈ 2011లో ముఖ్యమైన అంశం ఏమంటే - మహిళలకు విద్య, శిక్షణ, సైన్స్ మరియు సాంకేతిక రంగాలలో సమాన అవకాశాలు కల్పించడం, మహిళలకు సముచిత పనిని సుగమం చేయడం . ఈ రంగాలలో మహిళలు అన్ని విధాలుగా పైకి వచ్చేలా ప్రతి ఒక్కరూ సహకరించాలని కోరుతున్నాను. మహిళాభివృద్ధి కోసం, మహిళా సాధికారత కోసం, ఆర్థిక స్వావలంబన కోసం మన రాష్ట్రప్రభుత్వం అనేక కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరుగుతోంది. ఈ రోజు అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం సందర్భంగా మన మహిళా సభ్యులు - శోభనాగిరెడ్డి గారు, కమలమ్మ గారు, వంగా గీతా గారు, సత్యవతి గారు, ఉషారాణి గారు, పద్మ జ్యోతి గారు, రాజేశ్వరీదేవి గారు, ముత్యాల పాప గారు, క్రిస్టీన్ లాజరస్ గారు, అలాగే మంత్రివర్యులు గీతారెడ్డి గారు మాట్లాడడం జరిగింది. వాళ్ల యొక్క concern ను అర్థం చేసుకుంటున్నాం, వారికి నా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు తెలియజేసుకుంటున్నాను. ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మహిళల కోసం అనేక విధాలుగా, అనేక కార్యక్రమాలు చేపట్టడంతో బాటుగా, ఎన్నో చట్టాలను కూడా తీసుకురావడం జరిగింది. అయితే ఆ చట్టాలను సమగ్రంగా అమలు చేయవలసిన అవశ్యకత ఎంతైనా వుంది. వాళ్లు ఇచ్చినటువంటి సలహాలు, సూచనలు తీసుకుని , హోం శాఖామాత్యుల సహకారంతో, ఎందుకంటే ఆ డిపార్టుమెంటు, మహిళా శిశు సంక్షేమ శాఖ రెండింటి మధ్యన సమన్వయంతో మంచి కార్యక్రమాలు చేపట్టడానికి, మహిళల కోసం ఉద్దేశించిన చట్టాలు ఏవైతే వున్నాయో వాటిని అమలు చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అన్ని విధాలుగా చర్యలు తీసుకుంటోందని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ రోజు మాట్లాడిన వాళ్లందరు కూడా - మహిళలు ఆరోగ్యంగా ఉన్నట్లయితే సమాజం ఆరోగ్యంగా ఉంటుందనే విషయాన్ని తెలియజేయడం జరిగింది. దానికోసం అన్ని విధాలుగా చర్యలు చేపట్టడం జరుగుతోంది. ఈ రోజు యుపిఏ ఛైర్మన్ శ్రీమతి సోనియా గాంధీగారి నాయకత్వంలో " ఇందిరాగాంధీ మాతృత్వ సహాయోజన " అనే కార్యక్రమాన్ని అమలు చేయడం జరుగుతోంది. ఈ కార్యక్రమం క్రింద ప్రెగ్నెంటుగా వున్న మహిళల కోసం కొత్తగా ప్రెగ్నెన్సీ పచ్చినప్పటి నుంచీ ఆరు నెలల వరకు ఎటువంటి బరువు పనులు చేయకుండా, ఇతర పనులు చేసి వారి ఆరోగ్యం పాడు చేసుకోకుండా ఉండడానికి రూ.4వేలు వాళ్లకు ఇచ్చే విధంగా చర్యలు చేపట్టడం జరుగుతోంది. వారి హయాంలో ఇంకా ఎన్నో మంచి కార్యక్రమాలు చేపట్టడం జరుగుతోంది. ఈ రోజు చూస్తే యన్ఆర్ఇజియన్ లో మహిళలకు సమాన వేతనాలు ఇచ్చే విధానాన్ని వారు తీసుకురావడం జరిగింది.

మ.2.00

గత సంవత్సరం కంటే ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ కేటాయింపులు కూడా పెరిగాయి. సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూపుకు సెవరేట్ బడ్జెట్ అలకేట్ చేశారు. సబల అనే కార్యక్రమం ప్రవేశపెట్టారు. 100వ అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం జరుపుకుంటున్న సందర్భంలో అంగన్ వాడీ టీచర్లకు ఆనర్ పోరియం రూ.1500 నుండి రూ.3000లకు అంగన్ వాడీ హెల్పర్స్ కు రూ.750 నుండి రూ.1500లకు పెంచడం జరిగింది. ఇంకా రూ.450లు అదనంగా ఇవ్వడం జరిగింది. మన దేశంలో మహిళలు ఉన్నత స్థానాలలో రాష్ట్రపతిగా ప్రతిభా పాటిల్ గారు, స్పీకర్ గా మీరాకుమార్ గారు ఉన్నారు.

మన రాష్ట్రంలో మహిళలు అందరూ ఆర్థిక స్వావలంబన సాధించాలి. దివంగత నేత వై.ఎస్.రాజశేఖర్ రెడ్డి గారి సారథ్యంలో ఇందిరా క్రాంతి పథం ప్రారంభించి, చదువుకోని మహిళలకు రూ.30000 ల నుండి రూ.50000 వరకు రుణాలు పొందే విధంగా కార్యక్రమాలు చేపట్టారు. ఆయన ప్రతి మహిళను ఒక లక్షాధికారిగా చేయాలని అనుకున్నారు. అలాగే కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి గారు ఆ దిశగా సాధించడానికి కృషి చేస్తున్నారు. దానికి అందరి సహాయ సహకారాలు కోరుతున్నాము. అదే విధంగా 33.1/3 రిజర్వేషన్ రాజ్యసభలో పాస్ చేయడం జరిగింది. ఇంకా లోక్ సభలో పాస్ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ముఖ్యమంత్రి గారు మాట్లాడుతూ స్థానిక సంస్థలలో మహిళలకు 50 శాతం రిజర్వేషన్ ఇస్తామని చెప్పడం, మహిళలకు ఒక వరంగా భావిస్తున్నాను.

మహిళలు రాజకీయంగా ఎదిగినప్పుడే అన్ని విధాల వారు సముచిత స్థాయికి ఎదిగినట్లు అవుతుంది. దీనికి అందరూ సహకరించాలి. ఎన్ని చట్టాలు ఉన్నా మహిళలు వివక్షతకు గురి అవుతున్నారు. మహిళల మీద డొమెస్టిక్ వాయిలెన్స్, డోర్ హెరాస్ మెంట్, సెక్సువల్ హెరాస్ మెంట్, వర్క్ ప్లేస్ లో హెరాస్ మెంట్ జరుగుతున్నాయి. వీటిని నివారించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనేక చర్యలు చేపడుతుంది. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేస్తున్న కార్యక్రమాలు మహిళ అబల కాదు, సబల అని నిరూపించే విధంగా ఉన్నాయి. దానికి మీ అందరి సహకారాన్ని కోరుతూ, నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతూ ముగిస్తున్నాను.

MR. DEPUTY SPEAKER: It has been a very wonderful day. On behalf of the House, we all once again wish all the Lady Members a 'Happy International Women's Day' and thank you for your cooperation.

Now the House is adjourned to meet again tomorrow at 9-00 a.m.

(At 2-04 p.m. The House was adjourned to meet again at 9-00 a.m. on 9th March, 2011.)